

AURE KOMMUNE

KOMMUNEDIREKTØRENS FORSLAG TIL ØKONOMI-OG HANDLINGSPLAN FOR 2024-2027 BUDSJETT 2024

VILL
VAKKER
OG VENNLIG

Innhold

ØKONOMISKE RAMMEBETINGELSER.....	5
1.1 Innledning	5
1.2 Statsbudsjettet – det økonomiske opplegget for 2024.....	6
1.2.1 Ein heilskapleg politikk for heile Noreg.....	6
1.2.2 Berekraftig utvikling i kommunar og fylkeskommunar	7
1.2.3 Omstilling og fornying i offentleg sektor.....	7
1.2.4 Dei frie inntektene	8
1.2.5 Grunnrenteskatt på havbruk.....	9
1.3 Statsbudsjettets innvirkning på Aure kommunens budsjett – de frie inntektene mv.....	10
1.3.1 De frie inntektene	10
1.3.2 Utgiftsutjevningen	12
1.3.3 Kompensasjon for tapte inntekter som følge av endringen i eiendomsskatteloven.....	12
1.3.4 Skatteinntektene.....	13
1.3.5 Lønns- og prisvekst – kommunal deflator	13
1.4 Rentekompensasjonsordningen	13
1.5 Eiendomsskatteinntektene	14
1.6 Midler fra Havbruksfondet/produksjonsavgift fra oppdrettsnæringen	15
1.7 Tilskudd til ressurskrevende brukere	16
1.8 Betaling for tjenester (avgifter og gebyrer)	16
1.9 Kalkulatoriske kapitalkostnader	18
1.10 Utbytte.....	18
1.11 Lønns- og prisstigning	18
1.12 Pensjonskostnader og arbeidsgiveravgift	19
1.13 Kapitalkostnadene (renter og avdrag)	21
1.13.1 Rentenivået.....	21
1.13.2 Lånegivere/lånegjeld.....	21
1.13.3 Lånegjeld fordelt på vilkår.....	22
1.13.4 Avdragstid	22
1.14 Handlingsrom.....	23
2 BEFOLKNINGSUTVIKLING OG DEMOGRAFI-KOSTNADER.....	25
2.1 Befolkningsutvikling - alderssammensetning.....	25
2.2 Folketall etter kjønn og alder	26
2.3 Demografikostnader	27
2.4 Planstrategi.....	28
2.5 Samfunnssikkerhet og kommunalt beredskap	28
2.6 KOSTRA – utvalgte nøkkeltall 2022	29
2.7 Sysselsetting	30
3 ORGANISASJON.....	31
3.1 Administrativ organisering.....	31
3.2 Politisk organisering.....	32
3.3 Medarbeidere	33
4 KOMMUNEDIREKTØRENS FORSLAG	34
4.1 Innledning	34
4.1.1 Økonomiske utfordringer	34
4.1.2 Prioriteringer og strategier	35
4.2 Forslag til driftsrammer for enhetene	35
4.2.1 Årsverk og lønnsutgifter.....	38
4.2.2 Enhetens rammer	41
4.2.3 Engangstiltak innarbeidet i budsjettet	42
4.2.4 Diverse tilskudd.....	43
4.2.5 Mottak av flyktninger.....	44

4.3	Forslag til investeringsbudsjett og finansiering.....	45
4.4	Lånegjelden.....	46
4.5	Kapitalkostnadene	47
4.6	Bruk og avsetning fond	48
4.6.1	Disposisjonsfondet.....	48
4.6.2	Bundne fond - selvkost	49
4.6.3	Bundne fond - enhetene	50
4.7	Netto driftsresultat	50
4.8	Økonomiske måltall - handlingsregler og målsettinger	52
4.8.1	Netto driftsresultat	52
4.8.2	Gjeldsgrad	52
4.8.3	Kapitalkostnadene	53
4.8.4	Disposisjonsfond	53
5	BUDSJETTRAMMER ENHETENE.....	54
5.1	Enhet utvikling og service	54
5.1.1	Beskrivelse av tjenesteområdet	54
	Kommunedirektørens kontor	54
	Lønn, økonomi- og personal (LØP).....	54
	Servicekontor	54
	IKT 54	
	Politiske organ	54
5.1.2	Forslag til driftsbudsjett for perioden 2023-2026.....	55
5.1.3	Kommunedirektørens kommentarer	55
5.2	Enhet oppvekst og integrering.....	56
5.2.1	Beskrivelse av tjenesteområdet	56
5.2.2	Forslag til driftsbudsjett for perioden 2023-2026.....	57
5.2.3	Kommunedirektørens kommentarer	57
5.3	Enhet omsorg.....	58
5.3.1	Beskrivelse av tjenesteområdet	58
5.3.2	Forslag til driftsbudsjett for perioden 2023-2026.....	59
5.3.3	Kommunedirektørens kommentarer	60
5.4	Enhet helse og familie.....	61
5.4.1	Beskrivelse av tjenesteområdet	61
5.4.2	Forslag til driftsbudsjett for perioden 2023-2026.....	61
5.4.3	Kommunedirektørens kommentarer	62
5.5	Enhet NAV.....	62
5.5.1	Beskrivelse av tjenesteområdet	62
5.5.2	Forslag til driftsbudsjett for perioden 2023-2026.....	62
5.5.3	Kommunedirektørens kommentarer	63
5.6	Enhet plan og drift	64
5.6.1	Beskrivelse av tjenesteområdet	64
5.6.2	Forslag til driftsbudsjett for perioden 2023-2026.....	64
5.6.3	Kommunedirektørens kommentarer	66
5.7	Enhet kultur og næring.....	67
5.7.1	Beskrivelse av tjenesteområdet	67
5.7.2	Forslag til driftsbudsjett for perioden 2023-2026.....	68
5.7.3	Kommunedirektørens kommentarer	69
5.8	Investeringsbudsjettet	69
5.8.1	Kommunedirektørens kommentarer	69
6	OBLIGATORISKE OPPSTILLINGER - HOVEDOVERSIKTER.....	71
6.1	Bevilgningsoversikt drift.....	71
6.2	Bevilgningsoversikt drift – enhetene	72

6.3	Økonomisk oversikt drift.....	74
6.4	Bevilgningsoversikt investering.....	75
6.5	Investeringene - enkeltprosjekt	76
7	KOMMUNEDIREKTØRENS INNSTILLING	77

ØKONOMISKE RAMMEBETINGELSER

1.1 Innledning

Kommunesektoren vil de neste tiårene stå overfor betydelige utfordringer. Forventet lavere vekst i offentlige inntekter, økte utgifter til regelstyrte ordninger, nye pålegg fra styremaktene, utfordringer knyttet til demografiske endringer, sentralisering og tilgang til nødvendig arbeidskraft er forhold som i stor grad vil påvirke kommunenes handlingsmønster og prioriteringer framover. Aldringen av befolkningen, med en stadig større andel pensjonister har bidratt til en vekst i folketrygdens utgifter de siste 10 årene og økningen forventes å fortsette. I perspektivmeldingen (Meld. St. 14 (2020-2021)) går det fram at den årlige økningen i utgiftene til folketrygden og demografidrevne utgifter i helseforetakene og kommunesektoren forventes å bli høyere frem til 2030 enn i perioden vi har lagt bak oss.

Demografiske endringer gjør det krevende å holde sysselsettingsandelen i befolkningen oppe. Statistikk for Aure kommune tyder på at også vi vil oppleve en nedgang i den arbeidsføre delen av befolkningen. Dette vil i neste omgang begrense mulighetene for rekruttering av nye arbeidstakere i alle sektorer og i neste omgang fare for reduserte skatteinntekter. Offentlig sektor har, slik vi ser det i dag, uten tvil utfordringer med å rekruttere nye kvalifiserte arbeidstakere i et stadig mer opphetet arbeidsmarked. Likevel er det positivt at vi nærmest har full sysselsetting i Aure kommune.

Synkende fødselstall gjennom de siste hundre årene og høyere levealder har endret alderssammensetningen i befolkningen. Befolkningen har blitt stadig eldre, og andelen som er i arbeidsdyktig alder, synker. Vi bruker lengre tid i utdanning, og pensjonistperioden har blitt betydelig utvidet siden folketrygden ble innført. På den annen side har pensjonsreformen og økt utdanningsnivå bidratt til at eldre nå står lenger i arbeid enn for et par tiår siden, men ikke nok til å veie opp for vridningene i befolkningssammensetningen og økende levealder.

Det har lenge vært kjent at andelen eldre i befolkningen vil øke betydelig framover. Samtidig opplever vi allerede i dag en situasjon med knapphet på kvalifisert arbeidskraft som bl.a. er ment å håndtere denne utfordringen. Sentralisering og befolkningsnedgang er en betydelig utfordring for distriktskommunene som gjør det krevende å skaffe til veie nødvendig arbeidskraft i ulike sektorer. Rammevilkårene tilsier omprioriteringer og en strammere økonomisk hverdag der en trolig må forberede seg på å løse flere oppgaver uten nødvendig kompensasjon fra sentrale styresmakter. Endringer i lovverk og rammevilkår legger også begrensninger på kommunenes egne muligheter til å skape seg et økonomisk handlingsrom. Innføring av eiendomsskatt på næring og bolig- og fritidseiendommer, utstrakt bruk av premiefond, endrede vilkår for betaling av pensjonspremie og avdragsfrihet på deler av låneporteføljen, er alle nødvendige tiltak som er foreslått/innført for å kunne øke handlefriheten noe, i alle fall på kort sikt.

Bortfall av inndelingstilskuddet, tap av eiendomsskatteinntekter, lavere overføringer fra staten, bl.a. som følge av fallende innbyggertall, gjør at Aure kommune blir særlig hardt rammet. Økte renteutgifter skaper også betydelige utfordringer for samfunnet, så også for Aure kommune. Det er fortsatt beheftet en viss usikkerhet omkring renteutviklingen framover, men de fleste eksperter på området mener at vil kunne få oppleve en viss rentenedgang i løpet av 2024. Midler fra Havbruksfondet bidrar til å dempe innteksttapet noe, men dette er samtidig midler som i utgangspunktet ikke er ment å og gå inn og dekke ordinære/løpende driftskostnader.

Beregninger fra pensjonsselskapene tilsier en økning i de samlede premiekostnadene framover. Fra og med 2023 har Aure kommune bestemt at den regnskapsmessige føringen av de årlige premieavvikene gjøres ved å fordele kostnadene på 7 år og ikke årlig slik det har blitt gjort fram til da. Dette gir en mer forutsigbar belastning, men samtidig skyves de faktiske kostnadene fram i tid.

Aure kommune har de senere år gjennomført flere store investeringer hovedsakelig finansiert med låneopptak, noe som har ført til økte kapitalkostnader. En del av disse investeringer vil være selvkostprosjekter som gir inntekter som i neste omgang kompenserer for økningen i kapitalkostnadene, men dette gjelder på langt nær alle. Det særdeles lave rentenivået vi har hatt i lang tid, har imidlertid dempet merkostnadene noe. Fra og med høsten 2022 har vi sett en renteoppgang. Bokførte rentekostnader i regnskapet for 2022 sammenholdt med anslagene i revidert budsjett 2023, viser at renteutgiftene nærmest har doblet seg.

Aure kommune har gjennom mange år hatt en rimelig god økonomisk kontroll som har gjort kommunen i stand til å bygge opp fondsreservene. For å skape balanse i budsjettene må kommunedirektøren i større grad en tidligere bruke disposisjonsfondet aktivt de nærmeste årene.

Kommunedirektøren har i sitt forslag til budsjett for 2024/ØKPL 2024-2027 forsøkt å ta høyde for en situasjon med lavere inntektsvekst. Samtidig er det en god del oppgaver som krever økte bevilgninger for å opprettholde kvaliteten på tjenestene. Kommunedirektøren har med bakgrunn i demografiske forhold foretatt en viss omfordeling av midlene mellom de ulike enhetene.

I en situasjon med inntektsbortfall og økte investeringskostnader vil det bli en betydelig utfordring å finne gode løsninger der tjenestetilbudet til innbyggerne i størst mulig grad blir skjermet. Den økonomiske situasjonen tilsier imidlertid at også tjenestetilbudet de neste årene vil måtte ses nærmere på.

1.2 Statsbudsjettet – det økonomiske opplegget for 2024

Avsnittene nedenfor er en kort sammenfatning av deler av forslaget til Statsbudsjett for 2024.

1.2.1 Ein heilskapleg politikk for heile Noreg

Tenester nær folk i heile landet er eit grunnleggande mål for denne regjeringa. Kommunane har ansvar for mange av dei viktigaste velferdsoppgåvene, og bidrar til å sikre gode levekår og tilgang til grunnleggande tenester både i bygd og by i heile Noreg. Meld. St. 27 (2022–2023) *Eit godt liv i heile Noreg – Distriktpolitikk for framtida* viser retning for distriktpolitikken framover (sjå også pkt. 1.6 Ein aktiv distriktpolitikk og programkategori 13.50). Dei særskilte utfordringane i byområde er utgangspunktet for Meld. St. 28 (2022–2023) *Gode bysamfunn med små skilnader* (sjå også pkt. 1.2 Berekraftig utvikling og programkategori 13.90). Det skal vere god tilgang på eigna bustader i heile landet. Regjeringa tar sikte på å legge fram ei melding til Stortinget om ein heilskapleg bustadpolitikk våren 2024.

Det er kommunane som er best i stand til å vurdere kva som trengs mest i deira kommune. Det kommunale sjølvstyret gir rom for skreddarsydd løysingar for kvart einskilt lokalsamfunn, tilpassa dei utfordringane ein står overfor. Derfor skal kommunesektoren i all hovudsak vere rammefinansiert og hovudsakeleg bli gitt frie midlar. Øyremerka tilskot skal som hovudregel vere atterhalda viktige nasjonale prioriteringsområde i ein oppstartsfase, eller finansiering av oppgåver som få kommunar har ansvar for. Regjeringa er oppteken av å gi kommunane handlingsrom til å løyse oppgåvene lokalt.

Rammefinansiering skal framleis vere berebjelken i finansieringa av kommunesektoren. Kommunane sitt inntektssystem skal utjamne dei økonomiske skilnadene mellom kommunar, og det samla finansieringssystemet skal sikre godt samsvar mellom inntekter og oppgåver for den enkelte kommune. Regjeringa vil legge fram ei heilskapleg gjennomgang av inntektssystemet for kommunane i ei eiga melding til Stortinget våren 2024. Denne gjennomgangen vil følgje opp Hurdalsplattforma og bygge på utgreiinga frå Inntektssystemutvalet og høyringsfråsegnene til denne. Det blir tatt sikte på at nytt inntektssystem for kommunane får verknad frå og med 2025.

1.2.2 Berekraftig utvikling i kommunar og fylkeskommunar

Kommunar og fylkeskommunar er avgjerande for arbeidet med å realisere ei berekraftig samfunns-utvikling. Regjeringa har derfor inngått ei samarbeidsavtale med KS om berekraft og innovasjon. Gjennom avtala skal partane mellom anna arbeide saman om ei felles forståing av kva berekraftsmåla inneber for kommunar og fylkeskommunar og korleis dei kan bli operasjonalisert, slik at dei speglar utfordringane nasjonalt, regionalt og lokalt.

Kommunane har eit stort ansvar for berekraftig planlegging som varetar sosiale, miljømessige og økonomiske behov for innbyggjarar, natur og næringsliv. Plan- og bygningslova gir fylkeskommunane og kommunane fleksibilitet til å tilpasse planlegginga til behovet. Regjeringa meiner det er viktig at dette handlingsrommet blir utnytta for å legge til rette for ønska utvikling, samstundes som planlegginga ikkje blir gjort meir omfattande enn nødvendig. Det lokale sjølvstyret er viktig, og statlege og regionale styresmakter skal legge vekt på lokaldemokratiet når dei vurderer om det skal fremjast motsegn eller innvending.

Regjeringa vil legge fram nye statlege planretningslinjer for samordna bustad-, areal- og transportplanlegging. Arealpolitikken skal bli praktisert slik at den er tilpassa regionale og lokale forhold, og slik at det kan leggjast til rette for ny vekst og sterkare utvikling i område med svak eller negativ utvikling i folkesetnaden. Alle kommunar skal ha moglegheit til å utvikle små og store lokalsamfunn, og det skal leggjast til rette for meir bustadbygging i område med lav befolknings-tettleik. I befolkningsstette område skal retningslinjene bidra til effektiv arealbruk gjennom samordning av utbyggingsmønster og transportsystem. I område med lavt utbyggingspress, lavt folketal eller negativ befolkningsutvikling skal dei bidra til utvikling av levedyktige lokalsamfunn og legge til rette for verdiskaping og næringsutvikling. Det er òg ei tydeleg målsetting å styrkje jordvernet.

1.2.3 Omstilling og fornying i offentleg sektor

Regjeringa ønskjer ein sterk og effektiv offentleg sektor som gir innbyggjarane gode tenester, valfridom og medrårerett. Regjeringa sine mål for desentralisering og fornying av offentleg sektor er å oppnå meir velferd og mindre administrasjon, meir lokal fridom og mindre detaljstyring. Alle skal ha tilgang til tilpassa velferdstenester av god kvalitet gjennom det offentlege tilbodet. Arbeidet med regjeringa si tillitsreform er ein integrert del av regjeringa sitt arbeid med å fornye og utvikle offentleg sektor. Dei to andre områda i fornyingsarbeidet er innovasjon og digitalisering.

Målet med tillitsreforma er å gi brukarane og innbyggjarane betre velferd og betre tenester til rett tid. For å få til dette må ein sjå på korleis mål- og resultatstyring blir brukt. Det er krevjande å setje gode mål, og det er vanskeleg å måle og vurdere resultat i etterkant. Ein bør redusere detaljstyring og rapportering som ikkje er nødvendig, og auke handlingsrommet for kommunar, verksemdar og den enkelte medarbeidaren. Mål- og resultatstyringa må utviklast slik at dei tilsette sitt faglege sjølvstende ikkje blir avgrensa unødig. Dei tilsette i førstelinja må få meir handlingsrom og meir tid til

å nytte kompetansen sin, slik at dei kan yte betre tenester til brukarane. Å auke bruken av tillitsbasert leing kan vere eit godt tiltak i denne samanhengen. Kommunal- og distriktsdepartementet har bede Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) om å innarbeide opplæring i medråderett, partssamarbeid og tillitsbasert leing i leiarutviklingstilbodet retta mot leiarar på ulike nivå.

1.2.4 Dei frie inntektene

Kommunesektorens sine inntekter i 2023

I saldert budsjett for 2023 vart det lagt opp til ein realvekst i dei frie inntektene på 2,6 mrd. kroner rekna frå inntektsnivået i revidert nasjonalbudsjett for 2022. Rekna frå anslag på rekneskap for 2022, der ein tok omsyn til auka skatteanslag i 2022 knytt til inntekt og formue på om lag 2,4 mrd. kroner, vart det omtrent ein nullvekst.

I Meld. St. 2 (2022–2023) *Revidert nasjonalbudsjett 2023* vart realveksten i dei frie inntektene til kommunesektoren i 2023 rekna til -11,6 mrd. kroner når ein måler frå rekneskapen for 2022. Kompensasjon for auka kostnadsvekst mv. på 3,2 mrd. kroner var inkludert i berekninga. Ein må sjå inntektsutviklinga i 2023 i samheng med ein betydeleg meirskattevekst mot slutten av 2022.

Realveksten i dei frie inntektene er no rekna til -4,0 mrd. kroner. Dette kjem av at skatteinntektene til kommunesektoren i 2023 er rekna til å bli 4,1 mrd. kroner høgare enn lagt til grunn i revidert nasjonalbudsjett for 2023. Samstundes er kostnadsveksten for 2023 justert ned frå 5,2 pst. til 4,5 pst. Dette trekker isolert sett inntektsveksten i 2023 opp med 3,2 mrd. kroner. Samla sett har meirskatteveksten og lågare kostnadsvekst styrkt kommunesektoren sin økonomiske situasjon med 7,3 mrd. kroner etter revidert nasjonalbudsjett for 2023.

Kommunesektorens sine inntekter i 2024

I kommuneproposisjonen for 2024 la regjeringa opp til ein realvekst i kommunesektoren sine frie inntekter på mellom 5,6 og 5,9 mrd. kroner. Det vart lagt opp til at kommunane skulle få 4,4–4,7 mrd. kroner av den samla veksten i frie inntekter, medan fylkeskommunane skulle få 1,2 mrd. kroner av veksten. Vidare vart det varsla at dersom anslaga for kostnadene til demografi og pensjon skulle bli vesentleg annleis enn lagt til grunn i kommuneproposisjonen for 2024, kan forslag til vekst i frie inntekter i statsbudsjettet for 2024 ende opp utanfor intervallet på 5,6–5,9 mrd. kroner.

I kommuneproposisjonen for 2024 vart det anslått ein vekst i kommunesektoren sine demografi-kostnader på 4,6 mrd. 2023-kroner. Av dette var 3,8 mrd. kroner knytt til tenester som blir finansiert av dei frie inntektene, noko som utgjorde 3,9 mrd. 2024-kroner, fordelt med om lag 0,8 mrd. kroner på fylkeskommunane og om lag 3,1 mrd. kroner på kommunane. Vidare vart det anslått ein vekst i kommunesektoren sine samla pensjonskostnader på om lag 1,2 mrd. kroner utover anslått lønnsvekst i 2024.

Teknisk berekningsutval for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) oppdaterte anslaget for demografikostnader i juni. Det nye anslaget er uendra samanlikna med kommuneproposisjonen for 2024.

Departementet har laga nytt anslag for veksten i kommunesektoren sine pensjonskostnader basert på oppdaterte tal frå pensjonsleverandørane. Anslaget viser no ein vekst i dei samla pensjonskostnadene utover anslått lønnsvekst på 2 mrd. kroner. Det er 0,8 mrd. kroner høgare enn anslått til kommuneproposisjonen for 2024.

Regjeringa legg no opp til ein realvekst i sektoren sine frie inntekter på om lag 6,4 mrd. kroner, noko som svarer til ein realvekst på om lag 1,3 pst. Veksten er høgare enn øvre grense i intervallet som vart varsla i kommuneproposisjonen for 2024, og sikrar at kommunane og fylkeskommunane får dekt auka kostnader til demografi og pensjon innanfor veksten.

Inntektsveksten er rekna frå inntektsnivået i 2023 slik det vart anslått etter stortingsbehandlinga av revidert nasjonalbudsjett for 2023. Den samla kompensasjonen på 3,2 mrd. kroner for auka prisvekst mv., som vart vedtatt i samband med revidert nasjonalbudsjett for 2023, er inkludert i nivået. Ved berekning av realvekst i kommunesektoren sine inntekter er det lagt til grunn ein pris- og lønsvekst på 4,3 pst. frå 2023 til 2024.

Regjeringa foreslår at veksten på om lag 6,4 mrd. kroner blir fordelt med om lag 5,1 mrd. kroner til kommunane og 1,3 mrd. kroner til fylkeskommunane.

Innanfor veksten til kommunane er 150 mill. kroner grunngitt med satsing på psykisk helse og rus, medan 100 mill. kroner er fordelt til dei kommunane som taper mest på modellen for gradert basiskriterium. I tillegg kjem 40 mill. kroner til helsestasjon og skulehelsetenesta.

I kommuneproposisjonen for 2024 vart det varsla at den kommunale skattøyren skal fastsettast ut frå ei målsetting om at skatteinntektene skal utgjere 40 pst. av kommunane sine samla inntekter. Anslaget på kommunesektoren sine skatteinntekter i 2024 bygger mellom anna på ein sysselsettingsvekst på 0,1 pst. og ein årslønsvekst på 4,9 pst. frå 2023 til 2024.

Forslag til kommunale og fylkeskommunale skattøyrar for 2024 er lagt fram i Prop. 1 LS (2023–2024) *Skatter og avgifter 2024*. Det er foreslått at den fylkeskommunale skattøyren blir redusert med 0,1 prosentpoeng til 2,35 pst. medan den kommunale skattøyren blir redusert med 0,2 prosentpoeng til 10,95 pst.

Etter dette er det anslått at skatteinntektene vil utgjere om lag 40 pst. av kommunesektoren sine samla inntekter i 2024.

Tabellen nedanfor viser de frie inntektene for kommunane (eks. fylkeskommunane) i årene 2023–2024 slik det går fram av forslaget til statsbudsjett:

Tall i millioner kroner (nominelle priser)

Tekst	2023	2024	Endring i %
Skatt på inntekt og formue	208 200	220 250	5,8
Øvrige skatteinntekter	16 758	17 370	1,8
Rammetilskudd	169 460	175 198	3,4
Sum frie inntekter	394 418	412 818	4,7

1.2.5 Grunnrenteskatt på havbruk

I Prop. 78 LS (2022–2023) *Grunnrenteskatt på havbruk* vart det lagt opp til at kommunesektoren skal få inntekter tilsvarende halvparten av provenyet frå grunnrenteskatten. Bruttoprovenyet frå grunnrenteskatten er anslått til 5 mrd. kroner påløpt for 2023. Kommunane får inntekter frå havbruksverksemda gjennom fleire verkemiddel. Vertskommunar og -fylke får inntekter frå produksjonsavgifta, som vart auka til 90 øre per kg frå 1. juli 2023. Samstundes er vertskommunane og -fylka sin del av inntektene frå sal av ny løyvekapasitet auka frå 40 pst. til 55 pst.

I tillegg la regjeringa i Prop. 78 LS (2022–2023) opp til å gi ei ekstraløyving i år der grunnrenta er høg, fordelt til kommunane etter kostnadsnøkkelen i rammetilskotet og til fylkeskommunane. Regjeringa foreslår no at ekstraløyvinga blir nytta til å delfinansiere tiltak på barnehageområdet. Midlane til barnehagetiltaka er foreslått plassert på kommunane sitt rammetilskot.

1.3 Statsbudsjettets innvirkning på Aure kommunens budsjett – de frie inntektene mv.

1.3.1 De frie inntektene

Kommunens frie inntekter består av skatteinntekter og rammetilskudd, og inntektssystemet fordeler disse inntektene til kommuner og fylkeskommuner etter gitte forutsetninger. Innenfor kommunesektorens frie inntekter legges det opp til at skatteinntektene (inkl. eiendomsskatt) skal utgjøre omtrent 40 % av samlede inntekter. Frie inntekter er midler kommunene kan disponere uten andre føringer fra staten enn lover og regler.

Tabellen nedenfor viser forholdet mellom de frie inntektene i 2023 beregnet etter RNB og anslag for 2024 i det framlagte forslaget til statsbudsjett. Grunnen til at man bruker tall etter RNB er at regjeringen i ettertid har justert opp skatteanslaget noe.

Tabell 1 – De frie inntektene i 2023 og 2024

Frie inntekter 2024 (STB datert 06.10.2023)			
Tekst	prog.mod. 30.06.2023	STB 2024 06.10.2023	Differanse
Innbyggertilskudd	(94 563)	(101 010)	(6 447)
Utgiftsutjevning	(37 698)	(40 322)	(2 624)
Distriktstilskudd	(5 507)	(5 741)	(234)
Inndelingstilskudd	(11 318)	(5 903)	5 415
INGAR	(976)	247	1 223
Saldering av STB	(478)	-	478
RNB - Kompensasjon - vaksinasjonskostnader	(62)	-	62
RNB - Kompensasjon - lønns- og prisvekst mv.	(1 723)	-	1 723
Ordinært skjønn	(600)	(927)	(327)
Saker med særskilt fordeling	(15 451)	(17 752)	(2 301)
Økte inntekter lagt inn av formannskapet/K.styret	-	-	-
Sum rammetilsk. ekskl. inntektsutj.	(168 376)	(171 408)	(3 032)
Inntektsutjevning	(12 390)	(12 969)	(579)
Sum rammetilsk. inkl. inntektsutj.	(180 766)	(184 377)	(3 611)
Skatt på inntekt og formue	(108 825)	(114 277)	(5 452)
Sum frie inntekter	(289 591)	(298 654)	(9 063)

Sammenlignet med reviderte tall for 2023 øker rammetilskuddet i 2024 med 3,0 millioner kroner eller 1,8 %. Grunnen til at vi kommer forholdsvis dårlig ut her, er nedtrappingen av inndelings-tilskuddet med vel 5,4 millioner kroner. Veksten ligger i innbyggertilskuddet og utgiftsutjevningen med henholdsvis 6,4 og 2,6 millioner kroner. Dette er ment å fange opp lønns- og prisstigningen samt økte pensjonsforpliktelser. At Aure kommuner er noe dyrere å drive enn gjennomsnittskommunen, fanges opp av utgiftsutjevningen. Dette skal ta hensyn til alderssammensetning, strukturelle og sosiale forhold.

I «saker med særskilt fordeling» ligger kompensasjonen som følge av endringene i eiendoms-skatteloven. For 2024 er denne kompensasjonen beregnet til 15,6 millioner kroner. Det er forutsatt

at dette er en tilnærmet full kompensasjon og at den enkelte kommune må stå for en viss «egenandel».

Aure kommune mottar i 2024 0,9 millioner kroner i skjønnsmidler. Dette er midler som tildeles via Statsforvalteren i Møre og Romsdal. Midlene er ment å kompensere for skyss av helsepersonell (0,5 millioner kroner), helseplattformen (0,3 millioner kroner) og en generell vurdering (0,1 millioner kroner).

Beregningen av skatteinntektene og inntektsutjevningen gir en økning på vel 6,0 millioner kroner i forhold til 2023. Samlet gir dette en økning av de frie inntektene på 9,0 millioner kroner eller 3,1 % fra 2023 til 2024.

Tabell 2 – De frie inntektene i årene 2024-2027

STB - De frie inntektene 2024-2027				
Tekst	2024	2025	2026	2027
Innbyggertilskudd	(101 010)	(102 851)	(102 852)	(102 855)
Utgiftsutjevning	(40 322)	(39 983)	(39 983)	(39 983)
Distrikstilskudd	(5 741)	(5 750)	(5 750)	(5 750)
Inndelingstilskudd	(5 903)	-	-	-
INGAR	247	135	119	102
Ordinært skjønn	(927)	-	-	-
Saker med særskilt fordeling	(17 752)	(20 401)	(20 401)	(20 401)
Sum rammetilsk. ekskl. inntektsutj.	(171 408)	(168 850)	(168 867)	(168 887)
Inntektsutjevning	(12 969)	(12 969)	(12 969)	(12 969)
Sum rammetilsk. inkl. inntektsutj.	(184 377)	(181 819)	(181 836)	(181 856)
Skatt på inntekt og formue	(114 277)	(114 277)	(114 277)	(114 277)
Sum frie inntekter	(298 654)	(296 096)	(296 113)	(296 133)

Tabellen ovenfor viser anslaget på de frie inntektene i årene 2024-2027. Vi ser av tabellen at bl.a. inndelingstilskuddet utfases i 2024. Full virkning av endringene i eiendomsskatteloven med kompensasjon er gjennomført i 2025. Spørsmålet er hvor lenge vi kan forvente å motta denne kompensasjonen. Det er som vi vet, framleggelsen av det årlige Statsbudsjettet som avgjør dette. Kompensasjonen deles mellom Aure, Heim og Hitra kommuner (dvs. den delen som er relatert til anleggene på Tjeldbergodden).

1.3.2 Utgiftsutjevningen

Kommuner som er dyrere å drifte enn gjennomsnitt pga. alderssammensetning, strukturelle og sosiale forhold, får dette kompensert gjennom utgiftsutjevningen i inntektssystemet.

Tabell 3 – Utgiftsutjevningen

Grupper	Vekting	Antall	Indeks utgiftsbehov	%-utslag	Tillegg/fradrag kr. pr. innb.	Tillegg/fradrag i 1000 kr.	Differanse 2023-2024 i 1000 kr.
0-1 år	0,0058	47	0,7143	-0,17 %	-108	-364	-30
2-5 år	0,1348	121	0,8662	-1,80 %	-1 171	-3 964	-70
6-15 år	0,2527	341	0,8615	-3,50 %	-2 271	-7 690	-915
16-22 år	0,0241	245	0,8734	-0,31 %	-198	-671	-209
23-66 år	0,1081	1 819	0,9335	-0,72 %	-466	-1 579	-72
67-79 år	0,0605	605	1,5076	3,07 %	1 993	6 747	1 107
80-89 år	0,0806	164	1,3011	2,43 %	1 575	5 333	-464
over 90 år	0,0403	44	1,5558	2,24 %	1 453	4 921	852
Basistillegg	0,0163	1,000	5,9225	8,02 %	5 207	17 630	1 136
Sone	0,0103	67 578	5,0949	4,22 %	2 737	9 268	891
Nabo	0,0103	26 528	4,3738	3,47 %	2 255	7 635	889
Landbrukskriterium	0,0019	0	4,6498	0,69 %	450	1 524	-65
Innvandrere 6-15 år ekskl Skandinavia	0,0067	28	0,8369	-0,11 %	-71	-240	-341
Flyktninger uten integreringstilskudd	0,0078	30	0,2663	-0,57 %	-371	-1 258	-308
Dødelighet	0,0474	28	1,0943	0,45 %	290	982	267
Barn 0-15 med enslige forsørgere	0,0168	56	0,6106	-0,65 %	-425	-1 437	-163
Lavinntekt	0,0105	126	0,7974	-0,21 %	-138	-468	3
Uføre 18-49 år	0,0060	65	0,8521	-0,09 %	-58	-195	-48
Opphopningsindeks	0,0088	0,0175	0,2416	-0,67 %	-433	-1 466	169
Aleneboende 30 - 66 år	0,0180	313	0,9889	-0,02 %	-13	-44	23
PU over 16 år	0,0507	14	1,1131	0,57 %	372	1 260	-861
Ikke-gifte 67 år og over	0,0474	345	1,4101	1,94 %	1 261	4 271	280
Barn 1 år uten kontantstøtte	0,0163	19	0,7231	-0,45 %	-293	-992	357
Innbyggere med høyere utdanning	0,0179	616	0,6398	-0,64 %	-418	-1 417	-58
Kostnadsindeksen	1,0000		1,17198	17,20 %	11 160	37 787	2 369
Netto virkning statlige/private skoler						2 535	
Sum utgiftsutjevning 2024						40 322	

Aure kommune mottar 40,3 millioner kroner i utgiftsutjevning i 2024.

Tabellen ovenfor viser hvilke kriterier og vektinger som foreligger ved beregning av utgiftsutjevningen for 2024. Aure kommune er 17,2 % dyrere å drive en gjennomsnittskommunen i 2024. Tilsvarende tall for 2023 var på 16,7 %. Av tallene ser vi at vi bl.a. trekkes for antall barn i aldersgruppene 2-5 år og 6-15 år, mens vi kompenseres for de fra 67-79 år. Differansen mellom 2023 og 2024 er på 2,6 millioner kroner.

I utgangspunktet skal disse tallene gi oss en indikasjon på utfordringene i Aure kommune og gjenspeiles i driftsbudsjettet. Det er altså en forventning/et anslag på at vi skal kunne få lavere driftsutgifter for de grupper vi får trekk for og økte driftsutgifter for de gruppene vi blir kompensert for i beregningen. Imidlertid er regnestykket noe mer komplisert og ikke direkte sammenfallende.

1.3.3 Kompensasjon for tapte inntekter som følge av endringen i eiendomsskatteloven

Fra 2019 bortfalt adgangen for kommunene til å ilegge eiendomsskatt på produksjonsutstyr og installasjoner på næringsseiendommer (innbefattet tidligere verk og bruk). Stortinget vedtok en kompensasjonsordning begrenset oppad til 500 mill. kroner. Som følge av at lovendringen fases inn over en syvårsperiode, skulle kompensasjonen trappes gradvis opp over den samme perioden.

Tabell 4 – Kompensasjon for tapte inntekter (endringer i eiendomsskatteloven)

Tall i 1000 kroner

Tekst/år	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Rev. bud. 2023	ØKPL 2024	ØKPL 2025	ØKPL 2026	ØKPL 2027
Kompensasjon for endringer i esk.	-	-2 867	-5 741	-8 335	-10 809	-13 232	-15 648	-18 058	-18 058	-18 058

Tabellen viser at vi i 2019 mottok vel 2,8 millioner kroner i kompensasjon for tapte eiendomsskatteinntekter. Full nedtrapping av eiendomsskatteinntektene skjer i 2025, noe som da skal gi oss en kompensasjon på vel 18 millioner kroner. Den delen av kompensasjonen som er knyttet til industrianleggene på Tjeldbergodden og som inngår i avtalen mellom kommunene Aure, Heim og Hitra, deles mellom disse kommunene. Et vesentlig spørsmål er hvor langt fram i tid vi kan forvente å få denne kompensasjonen. Et bortfall av kompensasjonen når full nedtrapping er gjennomført (dvs. 2026), vil ha ganske dramatisk innvirkning for økonomien for de tre kommunene.

1.3.4 Skatteinntektene

Skatteinntektene, inkl. inntektsutjevningen (skatteutjevningen), er den bestanddelen det knyttes størst usikkerhet til når det gjelder de frie inntektene. Samla skatteinnngang for kommunene i 2023 og 2024 er anslått av Finansdepartementet i Statsbudsjettet for 2024. I statsbudsjettet legges det opp til at skatteinntektene skal utgjøre omlag 40 % av kommunenes samlede inntekter. For å nå denne målsettingen er den kommunale skatteøren foreslått redusert fra 10,97 prosentpoeng i 2023 til 10,95 prosentpoeng i 2024.

1.3.5 Lønns- og prisvekst – kommunal deflator

Deflatoren brukes for å beregne realveksten i kommunens inntekter. Den er et anslag på lønns- og prisvekst (prosent) som kommunene blir kompensert for gjennom inntektssystemet.

Tabellen nedenfor viser anslag på deflatoren (lønns- og prisstigningen) for 2023 og 2024 i forslaget til statsbudsjett sammenlignet med anslag fra KS (Kommunenes Sentralforbund):

Tekst/år	Anslag STB 2023	Anslag RNB 2023	Anslag KS 2023	Anslag STB 2024	Anslag KS 2024
Deflator (lønns- og prisstigning)	3,7	5,2	5,3	4,3	4,5

Tabellen nedenfor viser anslag på lønnsvekst og konsumprisvekst for 2023 og 2024 i forslaget til statsbudsjett sammenlignet med anslag fra KS (Kommunenes Sentralforbund):

Tekst/år	Anslag NB (2023) for 2023	Anslag RNB (2023) for 2024	Anslag NB (2024) for 2023	Anslag KS for 2023	Anslag STB for 2024	Anslag KS for 2024
Lønnsvekst	5,3	5,3	5,5	5,7	4,9	5,7
Konsumprisveksten (KPI)	2,8	3,7	6,0	5,8	3,3	4,2
Reallønnsvekst	2,5	1,6	-0,5	-0,1	1,6	1,5

1.4 Rentekompensasjonsordningen

Kommunene får dekket deler av sine rentekostnader knyttet til investeringer i ulike formålsbygg. Dette gjelder skolebygg, omsorgsboliger, sykehjem og kirker. Rentekompensasjon for utbygging av omsorgsboliger og sykehjem kompenserer også her. Tabellen på neste side viser anslag på dette i perioden. I anslagene ligger en viss prosentvis nedtrapping.

Tabell 5 – Diverse statstilskudd (rentekompensasjonsordning)

Rentekompensasjonsordning						
Tekst/år	Regnskap 2022	Rev. bud. 2023	ØKPL 2024	ØKPL 2025	ØKPL 2026	ØKPL 2027
Kompensasjon reform 97 (grunnskolereformen)	-	-	-	-	-	-
Kompensasjon skoleanlegg (investeringskomp.)	-88	-60	-50	-40	-30	-20
Kompensasjon handlingsplanen for eldre	-	-	-	-	-	-
Kompensasjon rentefritt lån kirken	-1	-	-	-	-	-
Rentekompensasjon omsorgsboliger/sykehjem	-1 076	-740	-650	-560	-470	-380
Sum	-1 165	-800	-700	-600	-500	-400

1.5 Eiendomsskatteinntektene

Eiendomsskatten fra den gass-/petroleumsbaserte industrien på Tjeldbergodden har etter avtale mellom samarbeidskommunene vært delt mellom de tre etter at utgifter til særskilte infrastrukturtiltak i vertskommunen (og i Hemne) først er trukket fra. Dette er kompensasjon for direkte og indirekte merutgifter som følge av etableringen på Tjeldbergodden i h.ht. avtale mellom kommunene, godkjent av Aure kommunestyre våren 1997 (k.sak 27/97), med senere presiseringer i kommunestyremøte 15.12.2005. Avtalen gjelder fram til 2027.

I statsbudsjettet for 2018 ble det med virkning fra og med 2019, vedtatt å fjerne adgangen til å skrive ut eiendomsskatt på produksjonsutstyr og produksjonsinstallasjoner, med unntak for vannkraftanlegg, vindkraft og de delene av petroleumsanlegg for olje og gass som omfattes av petroleumsloven.

Tabell 6 – Eiendomsskatteinntektene 2018-2027

Tekst/år	Tall i 1000 kroner									
	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Rev. bud. 2023	ØKPL 2024	ØKPL 2025	ØKPL 2026	ØKPL 2027
Tjeldbergodden (brto før deling)	-19 072	-17 508	-15 094	-12 671	-10 234	-8 720	-5 362	-2 926	-2 926	-2 926
Tidligere verk og bruk (nå næring)	-8 188	-6 992	-6 509	-6 848	-6 636	-6 689	-6 866	-6 669	-6 669	-6 669
Mobilt gasskraftverk	-7 238	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Øvrige næringseiendommer	-	-	-730	-684	-1 320	-1 131	-1 131	-1 131	-1 131	-1 131
Eiendomsskatt bolig- og fritidseiendommer	-	-	-	-	-3 564	-3 660	-7 300	-10 900	-14 600	-14 600
Brutto eiendomsskatt	-34 498	-24 500	-22 333	-20 203	-21 754	-20 200	-20 659	-21 626	-25 326	-25 326
Kompensasjon for endringer i esk.	-	-2 867	-5 741	-8 335	-10 809	-13 232	-15 648	-18 058	-18 058	-18 058
Sum brutto eiendomsskatt og komp.	-34 498	-27 367	-28 074	-28 538	-32 563	-33 432	-36 307	-39 684	-43 384	-43 384
Andel Hemne/Hitra Tjeldbergodden	6 682	7 156	6 999	6 860	6 656	6 496	6 319	6 136	5 948	5 753
Netto eiendomsskatt Aure inkl. komp.	-27 816	-20 211	-21 075	-21 678	-25 907	-26 936	-29 988	-33 548	-37 436	-37 631

Tabellen viser netto eiendomsskatteinntekter til Aure kommune i årene 2018-2027, inkludert kompensasjonsordningen for endringer i eiendomsskatteloven (jfr. kap. 1.3.3 og tabell 5). I tallene er det tatt hensyn til nedjustering av kompensasjonen. Tabellen inneholder også eiendomsskatt på øvrige næringseiendommer (ikke tidligere verk og bruk), samt eiendomsskatteinntekter på bolig- og fritidseiendommer gjeldende fra og med 2022.

Skattesatsen for næringseiendommer og øvrige eiendommer uten bolig- eller fritidsbebyggelse er på 7,0 promille. Eiendommer med bolig- og fritidsbebyggelse har i 2023 en skattesats på 1,0 promille, dvs. uforandret siden innføringen i 2022.

I gjeldende vedtatte ØKPL har kommunestyret vedtatt en heving av skattesatsen årlig med 1,0 promille. Dette innebærer en skattesats på 4,0 promille i 2026. Dette er også maksgrænse i henhold til vedtak i Stortinget. Vi er kjent med at det stadig foregår en debatt omkring eiendomsskatten, bl.a.

at man skal vurdere å sette en maksverdi for fritidseiendommer. Tallene her tar imidlertid utgangspunkt i dagens gjeldende regelverk.

Når det gjelder eiendomsskatten på bolig- og fritidseiendommer er 2 235 eiendommer taksert. 1 258 boliger har sin verdsettelse fastsatt i skatteetatens formuesgrunnlag. Da ikke alle klager på eiendomsskatten er ferdigbehandlet må tallene fra og med 2023 basere seg på et visst anslag. Dette gjelder også Equinor sine anlegg på Tjeldbergodden.

1.6 Midler fra Havbruksfondet/produksjonsavgift fra oppdrettsnæringen

Alle kommuner og fylkeskommuner, som har klarerte lokaliteter for oppdrett av laks, ørret og regnbueørret i sjøvann (jfr. Akvakulturregisteret), får en respektiv andel av inntektene som skal fordeles årlig. Jo høyere andel av lokalitetskapasiteten den enkelte kommune/fylkeskommune står registrert med i Akvakulturregisteret, dess større andel av midlene som skal fordeles vil tilfalle dem. Lokalitets-MTB (maksimal tillatt biomasse) for alminnelige matfisktillatelser og tillatelser til særlige formål benyttes som fordelingsnøkkel. Kun lokaliteter for laks, ørret og regnbueørret i sjøvann vil inngå i fordelingsnøkkel.

Fordelingen mellom kommuner og fylkeskommuner settes til henholdsvis 7/8 og 1/8 av Havbruksfondet. Lokalitets-MTB (maksimal tillatt biomasse) for alminnelige matfisktillatelser og tillatelser til særlige formål benyttes som fordelingsnøkkel. Kun lokaliteter for laks, ørret og regnbueørret i sjøvann vil inngå i fordelingsnøkkel. En del av kommunenes andel, tilsvarende 1/8 av midlene som utbetales fra Havbruksfondet, kommer til fordeling blant kommuner som har klarert ny lokalitets-MTB innenfor siste toårsperiode, med en øvre grense på 5 mill. kroner til en enkeltkommune. Det eventuelt overskytende beløpet fordeles på alle kommuner basert på andel av lokalitets-MTB.

Gjeldende fra 1. januar 2021 ble det vedtatt innført en produksjonsavgift på 40 øre pr. kg produsert laks, ørret og regnbueørret. Hensikten var at en produksjonsavgift i kombinasjon med fremtidige inntekter fra salg av økt produksjonskapasitet til fastpris og på auksjon, skulle gi både næringen og kommunesektoren forutsigbarhet og gode rammebetingelser. Gjeldende fra 01.07.2023 ble produksjonsavgiften økt til 90 øre pr. kilo. Samtidig ble andelen av inntektene fra salg av tillatelser til vertskommunene- fylkeskommunene økt fra 40 % til 55 %.

Når det gjelder innføringen av en grunnrenteskatt og naturressurs-avgift i norsk havbruksnæring, er det svært lite å lese fra statsbudsjettet (jfr. kap. 1.2.5 foran).

For å skape en større sikkerhet omkring inntektene fra Havbruksfondet, har Aure kommune benyttet firmaet Kontali til å komme med estimat på samlede inntekter fra Havbruksfondet i økonomiplanperioden.

I budsjettet for 2023 ble det lagt til grunn en overføring på 3,9 millioner kroner fra Havbruksfondet. Nye beregninger i revidert budsjett viser en overføring på 7,9 millioner kroner eller en økt inntekt på 4,0 millioner kroner.

Bl.a. basert på signalene i statsbudsjettet, har Kontali gjort et nytt estimat for inntektene fra Havbruksfondet for perioden 2024-2027. Rapport forelå 23.10.2023 og erstatter tidligere utarbeidede rapporter/anslag.

Tabell 7 – Estimat på midler fra Havbruksfondet

Tall i millioner kroner

Tekst/år	Regnsk. 2021	Regnsk. 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	ØKPL 2024	ØKPL 2025	ØKPL 2026	ØKPL 2027
Vekst MTB (maksimal tillatte biomasse)	8,4	13,6	1,2	4,3	10,1	1,9	11,2	2,1
Produksjonsavgift	-	2,6	2,7	3,6	5,6	5,8	5,9	6,1
Ekstrabevilgning (grunnrenteskatt)	-	-	-	-	-	0,7	-	0,8
Sum Aure kommune	8,4	16,2	3,9	7,9	15,7	8,4	17,1	9,0

Samlet vil Aure kommune kunne motta 50,2 millioner kroner fra Havbruksfondet i årene 2024-2027.

1.7 Tilskudd til ressurskrevende brukere

Kommunen mottar tilskudd for personer under 67 år som mottar omfattende tjenester innen helse, sosial og pleie og omsorg fra kommunen. Dette kan bl.a. gjelde psykisk utviklingshemmede, fysisk funksjonshemmede, rusmiddelbrukere, personer med psykiske lidelser, og personer med omfattende pleiebehov.

Formålet med toppfinansieringsordningen er å sikre tjenestemottakere som krever stor ressursinnsats fra det kommunale tjenesteapparatet får et best mulig tilbud uavhengig av kommunenes økonomiske situasjon. På bakgrunn av den sterke utgiftsveksten som har vært innen dette området de siste årene foreslår regjeringen også for neste år en viss innstramming i ordningen.

For 2024 foreslås det at kommunene år kompensert 80 prosent av egne netto lønnsutgifter i 2023 til helse- og omsorgstjenester ut over et innslagspunkt på 1.608.000 kroner. Dette er samme kompensasjonsgrad som i 2023, men innslagspunktet var da på 1.526.000 kroner. Innslagspunktet er dermed økt med 82 000 kroner.

Det er enkelte små kommuner som har spesielt høye utgifter til ressurskrevende tjenester. For å fange opp disse er det innført en tilleggs-kompensasjon til kommuner med høye utgifter til ressurskrevende tjenester, som har mindre enn 3 200 innbyggere og lavere skatteinntekter enn 120 prosent av landsgjennomsnittet de siste tre årene.

1.8 Betaling for tjenester (avgifter og gebyrer)

Salgs-/ leieinntekter, gebyrer og refusjoner er den tredje store inntektskilden kommunen har. Dette er inntekter som dekker en del av kommunes produksjonskostnader på det aktuelle området. Når produksjonskostnadene øker kan en forvente at tilhørende inntekter økes tilsvarende. Kommunestyret vedtar salgs- /leieinntekter og gebyrer som egen sak i forkant av behandlingen av budsjettet.

Prisen på mange kommunale tjenester beregnes etter prinsippet om selvkost. Det betyr at kommunen ikke kan kreve mer i betaling enn det koster kommunen å tilby tjenesten. Dette gjelder tjenester som vann, avløp, renovasjon, slam, feiertjenester (VARF-tjenester), plan- og byggesaksbehandling, kart- og delingsforretning.

Selvkostprinsippet som finansieringsmetode betyr at en selvkostkalkyle ligger til grunn for hva en tjeneste kan prises med. Det finnes egne retningslinjer for å beregne selvkost for kommunale betalingstjenester. Det innebærer blant annet at kommunen må foreta en etter-kalkyle av de reelle kostnadene innenfor de aktuelle tjenesteområdene, for å føre kontroll med at gebyrinntektene ikke overstiger kommunenes selvkost.

Selvkostprinsippet praktiseres over en tre- til femårsperiode. Det innebærer at et eventuelt overskudd innenfor en tjeneste fremføres til et senere år ved å avsette til selvkostfond. På den annen side må selvkostfondene brukes innen samme tidsramme. Investeringer i anleggsmidler kan ikke finansieres av selvkostfond.

Aure kommune praktiserer 100 % selvkost innen VAF-tjenestene (vann, avløp og feiing). Når det gjelder områdene bygge- og delesaksbehandling, oppmåling og plan (private planforslag), legges det opp til en tilnærmet 100 % dekning også her.

Når det gjelder selvkostområdet vann, har en gjennom de siste årene opparbeidet et rimelig stort fond og det er derfor korrekt at en ikke kan øke gebyrene på dette området i denne økonomiplanperioden. Når det gjelder avløp er situasjonen omvendt. Fondsreservene er oppbrukt og dette betinger en viss økning av gebyrene i årene framover. Også på selvkostområdet feiing har vi fondssituasjon som betinger frysing av gebyrene i økonomiplanperioden.

For andre tjenester vil det generelt være naturlig at satsene økes i samsvar med økningen i prisveksten. Dvs. at betalingssatsene for de fleste tjenester justeres for forventet prisstigning (deflatoren på 4,3 % legges til grunn).

For å kunne ha et oppdatert redskap for beregning av selvkost og tilhørende gebyrsatser for de ulike områdene, har Aure kommune med virkning fra budsjett 2016, inngått avtale med firma Momentum Solutions. Dette firmaet leverer en regnemodell som i sin helhet kan benyttes som dokumentasjon på kommunens beregninger i forhold til selvkost.

1.9 Kalkulatoriske kapitalkostnader

Kommunens tjenester innen vann, avløp, renovasjon, slam og feiing drives etter selvkostprinsippet – dvs. at alle utgiftene dekkes av brukerne gjennom avgiftssystemet. Dette gjelder også kapitalkostnadene, og blir i den forbindelse benevnt kalkulatoriske renter og avskrivninger.

På ansvarsområde 8 i tallbudsjettet (fellesutgifter) føres de kalkulatoriske kapitalkostnader som inntekt. Disse kostnadene styres av aktiviteten relatert til investeringer, samt rentenivået til enhver tid.

Tabell 8 – kalkulatoriske kapitalkostnader

Kalkulatoriske kapitalkostnader			Alle tall i 1000 kroner			
Tekst/år	Regnskap 2022	Rev. bud. 2023	ØKPL 2024	ØKPL 2025	ØKPL 2026	ØKPL 2027
Vann	-5 130	-6 125	-6 109	-6 492	-7 639	-8 789
Avløp	-971	-1 047	-1 184	-1 183	-1 210	-1 220
Feiing	-219	-222	-237	-227	-220	-216
Sum	-6 320	-7 394	-7 530	-7 902	-9 069	-10 225

1.10 Utbytte

Utbytte fra NEAS beregnes til vel 0,8 millioner pr. år, dvs. på samme nivå som i 2022.

1.11 Lønns- og prisstigning

Pris- og lønnsveksten (deflatoren) i kommunesektoren er anslått til 4,3 % i 2024. Lønnsveksten er beregnet til 4,9 % (se for øvrig kap. 1.3.5).

Den forventede lønnsveksten settes av sentralt under fellesutgiftene som en lønnsreservepost (tilleggsbevilgningspost). Posten er ment å dekke selve lønnsøkningen og økte utgifter til arbeidsgiveravgift og pensjon (herunder amortisert premieavvik). Videre skal denne posten også dekke det årlige egenkapitaltilskuddet til KLP. I h.ht. gjeldende økonomireglement fordeler kommunedirektøren avsatt lønnsreguleringspost på tjeneste-områdene etter hvert som de ulike oppgjør er kjent. KLP krever et årlig egenkapitalinnskudd fra kommunene, slik at KLP's risikobærende evne opprettholdes. For 2024 er egenkapitaltilskuddet beregnet til 1,2 millioner kroner.

Følgende er lagt til grunn for 2024:

Tekst	Beløp
Grunnlag lønn	230 000 000
årslønnsveksten i 2024 anslås til å ligge på 4,9 % (anslått sentralt oppgjør på 3,4 %) (8 mnd. virkning)	5 213 333
Pensjonspremie (9,25 %)	482 000
Arbeidsgiveravgift (6,4%)	365 000
Sum - virkning av tariffoppgjøret 2024	6 060 333
Samlet virkning i %	3,40
Premieavvik KLP/SPK (amortisert premieavvik 2022/2023)	6 372 000
Arbeidsgiveravgift (6,4%)	408 000
Egenkapitaltilskudd KLP	1 200 000
Sum lønnsreguleringspost 2024	14 000 000

For 2024 er det lagt til grunn en lønnsstigning på 4,9 %, altså tilsvarende lønnsveksten anslått i Statsbudsjettet. Når overhenget trekkes fra anslås sentralt oppgjør å utgjøre 3,4 %. Dette blir dermed den faktiske kostnaden i 2024.

Dette vil nødvendigvis være en anslagspost da det er vanskelig å forutse virkningene av framtidige lønnsoppgjør. Ved å legge seg på de sentrale føringene har resultatene slått ut begge veier.

1.12 Pensjonskostnader og arbeidsgiveravgift

Pensjonsberegningene er kompliserte, og inneholder mange elementer. Vesentlige elementer som påvirker resultatet er årslønnsveksten, beregningsforutsetninger om avkastning, og økningen i folketrygdens grunnbeløp (G), som slår ut på det som kalles reguleringspremien.

Forskjellen mellom beregnet/innbetalt pensjonspremie som legges inn i budsjettet, og årets netto pensjonskostnad (som kan beregnes nøyaktig først når året er omme), kalles premieavvik. Dette premieavviket føres enten i sin helhet i påfølgende regnskapsår eller kan avskrives over 7 år. Positive og negative premieavvik skal håndteres prinsipielt likt.

Fram til 2022 har Aure kommune hatt som praksis å føre premieavviket i sin helhet det påfølgende regnskapsår. For å kunne takle de økte premieavvikene de neste årene vedtok kommunestyret at en fra og med 2023 skulle behandle det amortiserte premieavviket ved at dette avskrives over 7 år og at en i tillegg tar i bruk midlene som er avsatt på kommunens premiefond for å redusere det årlige premieavviket. Premiefondet var pr. 01.01.2023 på 15,7 millioner kroner. Figuren nedenfor illustrerer pensjonskostnadene i årene 2022-2027, inkludert utviklingen av premieavviket.

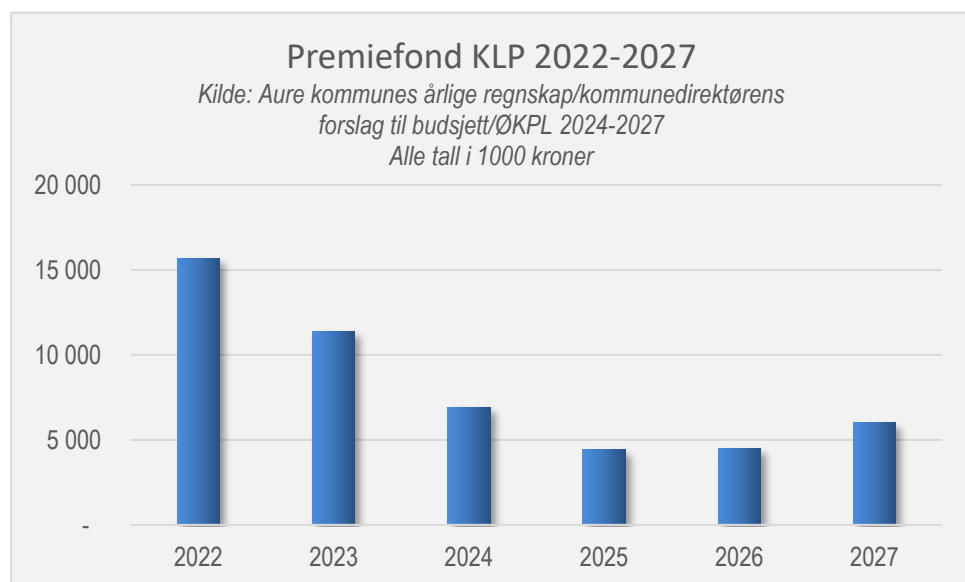
Figur 1 – Pensjonskostnadene i årene 2022-2027

Vi ser av figuren at den årlige premiekostnaden holder seg stabil, mens det amortiserte premieavviket er økende.

Figuren nedenfor viser utviklingen av kommunens premiefond i KLP. I 2023 er det lagt opp til å bruke 7,1 millioner kroner av premiefondet. For å fortsatt dempe kostnaden knyttet til de årlige premieavvikene er det foreslått å bruke 6,0 millioner kroner i 2024, 4,0 millioner i 2025, og 1,4 millioner kroner i 2026. Det er forutsatt en viss avkastning som tilføres fondet årlig. Dette er basert på anslag.

Figur 2 – Premiefond i årene 2022-2027

På bakgrunn av pensjonskassenes beregninger legger kommunedirektøren følgende premiesatser (arbeidsgivers andel) til grunn i budsjetteringen:

Folkevalgte (KLP):	8,5 %
Sykepleiere (KLP):	8,5 %
Fellesordningen/øvrige ansatte:	8,5 %
Lærere (SPK):	8,5 %

I tillegg kommer altså de amortiserte premieavvikene som dekkes over finans.

Arbeidsgiveravgiften er satt til 6,4 % for hele økonomiperioden.

1.13 Kapitalkostnadene (renter og avdrag)

Aure kommune har de senere år gjennomført flere store utbyggingstiltak. Betydelige inntektsøkninger (tildeles kortsiktige), lavt rentenivå og budsjettkutt, har bidratt til at dette har latt seg gjennomføre. Finansieringen av prosjektene har stor sett blitt gjort gjennom låneopptak, noe som har ført til en betydelig økning i lånegjelden. Det lave rentenivået har gjort at dette har vært gunstig, men samtidig «skjules» også kommunens økende sårbarhet når rentenivået igjen går opp. En del av kapitalutgiftene dekkes av gebyrer, husleie, rentekompensasjonsordningen fra staten og de kalkulatoriske kapitalkostnadene fra selvkost (jfr. kap. 1.9). Fra og med høsten 2022 har rentenivået gått betydelig opp.

1.13.1 Rentenivået

Både Kommunenes Sentralforbund (KS), KLP og Kommunalbanken opererer med anslag på rentenivået framover i tid. Basert på dette er følgende lagt til grunn i årene 2024-2027:

Tabell 9 – Rentenivået 2024-2027

Tekst/år	ØKPL 2024	ØKPL 2025	ØKPL 2026	ØKPL 2027
Renter investeringslån	5,30	4,70	4,30	4,10

Tabellen viser at rentenivået er betydelig oppjustert fra 2022. Opprinnelig budsjett for 2022 opererte med en rente på 1,85 %, mens det for 2023 er forutsatt en rente på 4,2 %. Gjeldende rente i Kommunalbanken er nå på 4,63 %.

1.13.2 Lånegivere/lånegjeld

Låneporteføljen er fordelt på følgende långivere (pr. 31.12.2022):

Alle beløp i 1000 kroner

Navn	Beløp	Antall lån
Sparebank 1 Midt-Norge	1 041	1
KLP Kommunekreditt	46 034	5
Kommunalbanken	319 402	8
Husbanken - <i>investeringsformål</i>	1 051	2
Husbanken - <i>formidlingslån/videreutlån</i>	15 264	5
Sum total lånegjeld	382 792	21

1.13.3 Lånegjeld fordelt på vilkår

Låneporteføljen er fordelt på følgende vilkår (pr. 31.12.2022):

Alle beløp i 1000 kroner

Navn	Beløp	Andel av total i %
Flytende rente	179 497	46,9
Flytende rente (grønn pt. rente)	56 482	14,8
Fastrente	79 366	20,7
Avdragsfrie lån	67 447	17,6
Sum total lånegjeld	382 792	100,0

1.13.4 Avdragstid

Aure kommune har over mange år hatt som prinsipp å nedbetale gjeld så fort det lar seg gjøre. Dette gjenspeiles også i tabellen nedenfor. Kommunestyret har imidlertid vedtatt at avdragstiden på nye lån skal strekkes ut for lette de årlige driftskostnadene. Dette ble bl.a. gjort i forbindelse med låneopptak sensommeren 2020. I tillegg ble det i 2021 gjort endringer i vilkårene for to lån i Kommunalbanken slik at disse ble avdragsfrie. Dette innebærer en årlige besparelse på vel 3,5 millioner kroner.

Lånegjelden har slik gjenstående avdragstid (pr. 31.12.2022):

Alle beløp i 1000 kroner

Navn	Antall lån	Beløp
Nedbetalt < 5 år	6	4 080
Nedbetalt mellom 5 og 10 år	3	30 920
Nedbetalt mellom 11 og 15 år	3	47 079
Nedbetalt mellom 16 og 20 år	2	106 018
Nedbetalt mellom 21 og 25 år	3	79 355
Nedbetalt mellom 26 og 30 år	2	47 893
Nedbetalt > 30 år	-	-
Avdragsfrie lån	2	67 447
Sum total lånegjeld	21	382 792

Regnskapet for 202 viser at Aure kommune har ubrukte lånemidler tilsvarende 22,2 millioner kroner. For å redusere nye låneopptak, forutsettes det at disse midlene benyttes i 2023.

Når det gjelder beregning av minste tillatte avdrag, viser regnskapet for 2022 et avvik på vel 2,7 millioner kroner. Vi ligger dermed innenfor kravene som ligger i kommuneloven (§ 14-18).

1.14 Handlingsrom

Budsjettarbeidet starter med at det tas utgangspunkt i årets reviderte budsjett, for så å foreta en konsekvensjustering av dette både på utgifts- og inntektssiden. I dette ligger bl.a.:

- ✓ en gjennomgang av lønnsbudsjettet for å kontrollere alle stillingshjemler opp mot stillingsstørrelse og oppdatert lønn (dvs. korrekt lønn pr. 31.12.2023)
- ✓ Vedtatte tiltak 2023-2026 (både drifts- og investeringstiltak) i inneværende års ØKPL legges inn
- ✓ statsbudsjettets forutsetninger og tall legges inn
- ✓ pensjonskostnadene justeres og legges inn i forhold til gitte signaler
- ✓ det foretas nødvendige korrigeringer i henhold til låneopptak (ut fra vedtatte investeringer), rentenivå mv.

Ved å gjennomføre denne øvelsen får en synliggjort grunnlaget for budsjettarbeidet, dvs. at en ved å videreføre dagens drift på dagens nivå, uten aktivitetsøkninger eller -reduksjoner, eller nye investeringer, får fram hvilket handlingsrom (positivt eller negativt) en har når budsjettarbeidet starter.

Tabell 10 - Det økonomiske handlingsrommet

Enhetenes forslag	Alle tall i 1000 kroner			
Tekst/år	ØKPL 2024	ØKPL 2025	ØKPL 2026	ØKPL 2027
Rammetilskudd	-184 377	-181 819	-181 836	-181 856
Innteks- og formueskatt	-114 277	-114 277	-114 277	-114 277
Eiendomsskatt	-17 096	-17 883	-21 083	-21 083
Andre generelle driftsinntekter	-34 932	-27 432	-37 132	-27 432
Sum generelle driftsinntekter	-350 682	-341 411	-354 328	-344 648
Revidert budsjett 2022	310 641	310 641	310 641	310 641
Konsekvensjustering lønn/sosiale utgifter	7 927	7 927	7 927	7 927
Øvrige konsekvensjusteringer	1 001	-649	-1 472	-1 209
Sum drift enhetene (eks. fellesutgifter)	319 569	317 919	317 096	317 359
Kalkulatoriske kapitalkostnader	-7 530	-7 902	-9 069	-10 225
Overføringer fra kommuner	-530	-530	-530	-530
Overføringer til kommuner	6 319	6 136	5 948	5 753
Banktjenester, leasing PC-utstyr mv.	87	87	87	87
Avsatt til lønnsøkning og amort. Pensjonspremie	14 000	16 200	17 700	20 000
Sum drift enheter og fellesutgifter	331 915	331 910	331 232	332 444
Korrigerings (bruk/avsetn. fond)	2 211	1 640	3 019	3 572
Sum drift	334 126	333 550	334 251	336 016
Brutto driftsresultat	-16 556	-7 861	-20 077	-8 632
Renteinntekter	-3 300	-3 300	-3 100	-2 555
Utbytter	-830	-830	-830	-830
Gevinster og tap på finans. oml.m.	-	-	-	-
Renteutgifter	17 475	16 303	16 092	17 587
Avdrag på lån	18 412	18 659	19 886	22 012
Netto finansutgifter	31 757	30 832	32 048	36 214
Netto driftsresultat	15 201	22 971	11 971	27 582
Disponering eller dekning av nto. driftsresultat				
Overført til investeringsbudsjettet	-	-	-	-
Avsetning bundne driftsfond	70	284	275	186
Bruk av bundne driftsfond	-2 281	-1 924	-3 294	-3 758
Avsetning til disposisjonsfond	9 200	1 700	10 500	1 700
Bruk av disposisjonsfond	-11 000	-6 000	-2 500	-6 000
Bruk av tidl. års regnskapsm. mindreforbruk	-	-	-	-
Dekning av tidl. års regnskapsm. merforbr.	-	-	-	-
Sum inntekter - konsekvensjustert basisbudsjett	-4 011	-5 940	4 981	-7 872
Underdekning konsekvensjustert budsjett	11 190	17 031	16 952	19 710

Enhetenes budsjettforslag (dvs. konsekvensjustert budsjett 2024-27 uten nye tiltak), viser et betydelig underskudd i alle årene i økonomiplanen, dvs. fra vel 11,0 millioner kroner i 2024 til hele 19,7 millioner kroner i 2027. Konsekvensjustering av lønn utgjør knappe 8,0 millioner kroner, mens øvrige konsekvensjusteringer (netto) kun utgjør fra pluss 1,0 millioner kroner til minus 1,4 millioner kroner.

Beregning av renter og avdrag tar utgangspunkt i vedtatt ØKPL for 2023-2026 justert for endringer knyttet til investeringene foretatt i økonomimeldingen for 2. tertial 2023. I forhold til opprinnelig budsjett 2023 er investeringsbudsjettet justert ned med hele 24,5 millioner kroner, dvs. fra 58,3 millioner kroner til 33,8 millioner kroner. Disse investeringene vil, men enkelte unntak, stort sett bli overført til økonomiplanens første år, 2024. dette vil nødvendigvis medføre endringer i kapitalkostnadene for 2023 og årene i den nye økonomiplanen.

Når det gjelder rammetilskudd og skatt på formue og inntekt, er tallene justert i henhold til forslaget til statsbudsjett for 2024. Når det gjelder skattesatsen på eiendomsskatt for bolig- og fritidseiendommer, er det tatt utgangspunkt i kommunestyrets vedtak i inneværende års ØKPL, dvs. en årlig økning med 1,0 promille fram til 4,0 promille i 2026 (jfr. kap. 1.5 foran).

Når det gjelder midler fra Havbruksfondet inneholder beregningen kun de tall en kjente til før siste beregning fra Kontali av 23.10.2023. Bruk og avsetning av disposisjonsfond tar utgangspunkt i inneværende års ØKPL.

2 BEFOLKNINGSUTVIKLING OG DEMOGRAFI-KOSTNADER

2.1 Befolkningsutvikling - alderssammensetning

Befolkningsendring, alderssammensetning og framskriving av befolkningsutviklingen på ulike alderstrinn er viktige rammebetingelser for prioritering av kommunens tjenester til innbyggerne.

Aure kommune er pr. 2. kvartal 2023 registrert med totalt 3 385 innbyggere, en oppgang på 4 så langt i 2023.

Tabell 11 – Folketallsutviklingen etter kommunesammenslåingen 2006

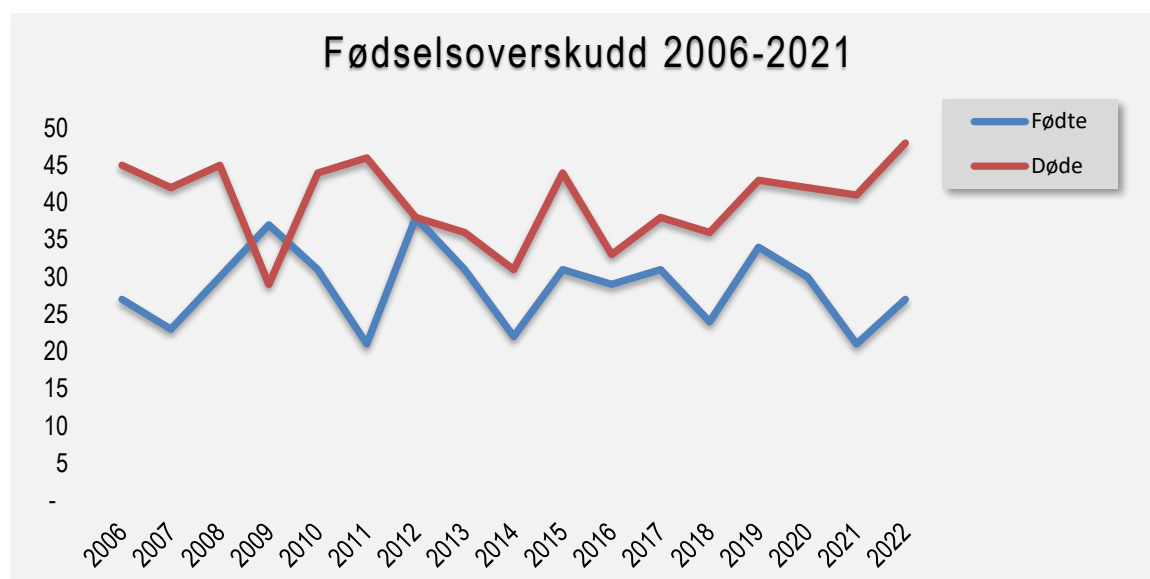
År	Folketall pr. 01.01.	Fødte	Døde	Fødsels-overskudd	Innflytting	Utflytting	Netto-innflytting	Folketalls- endring
2006	3 591	27	45	-18	101	160	-59	-77
2007	3 515	23	42	-19	143	112	31	12
2008	3 530	30	45	-15	125	130	-5	-20
2009	3 508	37	29	8	137	154	-17	-9
2010	3 502	31	44	-13	172	138	34	21
2011	3 523	21	46	-25	146	133	13	-12
2012	3 511	38	38	0	180	122	58	58
2013	3 570	31	36	-5	161	149	12	7
2014	3 577	22	31	-9	115	134	-19	-28
2015	3 549	31	44	-13	137	137	0	-13
2016	3 536	29	33	-4	184	126	58	54
2017	3 590	31	38	-7	156	146	10	3
2018	3 593	24	36	-12	121	149	-28	-40
2019	3 553	34	43	-9	110	147	-37	-46
2020	3 507	30	42	-12	111	138	-27	-39
2021	3 468	21	41	-20	102	166	-64	-84
2022	3 384	27	48	-21	146	128	18	-3
2023	3 381	8	21	-13	88	71	17	4
2024	3 385	0	0	0	0	0	0	0

Siden kommunesammenslåingen i 2006 har folketallet - med en del svingninger - vært relativt stabilt fram til 2018. Fra januar 2018 og fram til 2023 har imidlertid folketallet gått ned med 212 innbyggere eller 5,9 %.

Tabellen viser at det har vært et negativt fødselsoverskudd hvert år, med unntak for 2009. Til sammen minus 207. Hovedårsaken til at folketallet tross alt har vært noenlunde stabilt er innflytting, og da hovedsakelig fra utlandet (flyktninger mv.). Fra 2006 fram til utgangen av 2017 hadde kommunen et innflyttingsoverskudd på 116 personer, mens dette fra og med 2018 har snudd til et underskudd på 121 personer.

Det lave fødselstallet har bl.a. sammenheng med at kommunen over lang tid har hatt lav kvinneandel i fertil alder, og at antall barn pr. kvinne både i Norge og ellers i Europa ligger godt under 2 (reproduksjonsgrense).

Figur 3 – Fødselsoverskudd (negativt) 2006-2022

Folketallsendringene har konsekvenser for kommunens inntekter både når det gjelder rammetilskuddet og skatteinntektene. For kommunen isolert sett, vil nye innbyggere medføre både inntekter og utgifter i kommunekassa, avhengig av behov og hvor en befinner seg i livsløpet. For Aure som samfunn medfører flere innbyggere tilgang på arbeidskraft, aktivitet og økt etterspørsel etter varer og tjenester.

2.2 Folketall etter kjønn og alder

Store deler av den kommunale tjenesteproduksjonen er rettet mot bestemte aldersgrupper, og den demografiske utviklingen gir viktig informasjon om utviklingen i behovet for kommunale tjenester. De viktigste målgruppene for kommunale tjenester er barn og unge 1-15 år, og innbyggere 67 år og eldre. Endringer i alderssammensetningen kan utfordre flere sider ved disse tjenestene, både behovet for kompetanse, fleksibiliteten i organiseringen og behovet for fysisk infrastruktur.

Tabell 12 – Folketall etter kjønn og alder

Kjønn	Alder	2010	2023	Diff.
Menn	0-5 år	104	91	- 13
	6-15 år	219	178	- 41
	16-19 år	98	73	- 25
	20-44 år	523	454	- 69
	45-66 år	572	557	- 15
	67-79 år	200	304	104
	80 år eller eldre	74	89	15
Sum		1 790	1 746	- 44
Kvinner	0-5 år	92	81	- 11
	6-15 år	210	165	- 45
	16-19 år	88	73	- 15
	20-44 år	454	414	- 40
	45-66 år	519	496	- 23
	67-79 år	189	287	98
	80 år eller eldre	160	119	- 41
Sum		1 712	1 635	- 77

Av tabellen kan en spesielt merke seg økningen i antall personer fra 67 år og over. Dette gjelder både kvinner og menn. Her har vi en økning på 176 personer eller 29 % fra 2010 til 2023. Videre ser vi at det i aldersgruppen 20-44 år er noen flere menn enn kvinner. At man har en skjevfordeling mellom menn og kvinner i fertil alder har innvirkning på fødselstallet. Dette er en utvikling som distriktskommuner har slitt med i mange år, og som bør være et fokus bl.a. i forhold til etablering av nye arbeidsplasser.

Statistisk Sentralbyrå har utarbeidet en prognose for framskriving av folketallet – Middels nasjonal vekst alternativ MMMM datert 18. august 2020.

Tabell 13 – Framskrivning av folketallet fram mot 2040

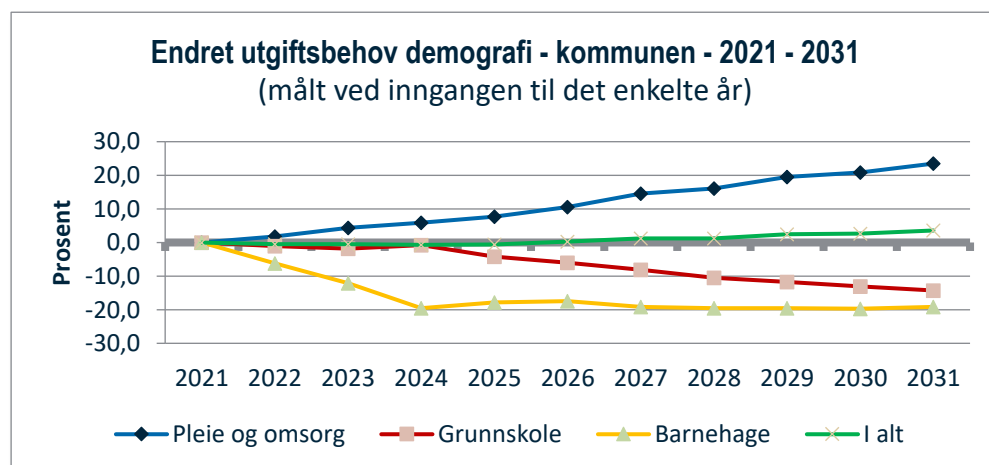
Alder/år	2020	2025	2030	2035	2040	Endring 2020-2040	Endring i % 2020-2040
0-5 år	180	172	171	178	179	-1	-0,6
6-15 år	385	339	334	329	330	-55	-14,3
16-19 år	164	149	142	141	133	-31	-18,9
20-66 år	2 006	1 906	1 875	1 830	1 763	-243	-12,1
67 år eller eldre	772	865	924	983	1 056	284	36,8
Sum	3 507	3 431	3 446	3 461	3 461	-46	

Prognosen fra SSB fram mot 2040 viser en svak nedgang i folketallet samlet sett. Prognosen tar utgangspunkt i en beregning basert på «middels nasjonal vekst». Som vi ser av tabellen skjer økningen innenfor aldersgruppen 67 år og eldre, og da med vel 280 personer eller 37 %. Innenfor aldersgruppen 0-5 år har vi stabil utvikling, mens en i de neste aldersgruppene vil oppleve en nedgang på vel 80 personer eller 16 %. I aldersgruppen 20-66 år ser vi en nedgang på vel 240 personer, eller 12 %. En må anta at nedgangen her er i de yngre aldersgruppene. I aldersgruppen 67 år eller eldre, ser vi som forventet, en markant økning særlig fra 2025. Denne økningen vil naturlig nok påvirke framtidig planlegging i forhold til tilbud til denne gruppen, herunder forebyggende tiltak, hjemmetjenester og institusjonsplasser. Samtidig vil nedgangen i de yngre aldersgruppene få betydning for barnehage- og skolesektoren.

2.3 Demografikostnader

På bakgrunn av framskrevet folketall har KS utarbeidet en beregning av hvordan utgiftsbehovet endrer seg:

Figur 4 – Endret utgiftsbehov – demografikostnader fram mot 2031

Når det gjelder utgiftsbehovet innen pleie/omsorg ser vi at det vil øke med ca. 10 % fram mot 2025 for så å øke med 23 % fram mot 2031. Utgiftsbehovet for grunnskole er beregnet å gå ned i perioden, mens barnehagesektoren er i et stabilt leie. Gitt disse forutsetninger viser figuren at kommunen samlet vil få en merutgift som følge av endret alderssammensetning i forhold til dagens nivå. Anslagene er basert på forutsetninger om uendret standard og uendret kvalitet i tjenesteytingen.

2.4 Planstrategi

Styring gjennom planlegging er et vesentlig element i kommunens arbeid med å håndtere framtidige utfordringer og behov. Det er viktig at vi har et system for hvilke planer som skal utarbeides, og samordning av planer, slik at forventninger og ambisjoner om utvikling på ulike områder er avstemt. Et viktig ledd i dette er å ha en kommunal planstrategi.

Kommunestyret har vedtatt Kommunal planstrategi i møte 02.02.2020, k.sak 11/20. I planstrategien beskrives utfordringer og utviklingstrekk for kommunen. Det er vedtatt utarbeidet totalt 12 planer i perioden. Planstrategi for årene 2024-2027 planlegges vedtatt tidlig i 2024. Planarbeid er ressurskrevende og legger beslag på mye arbeidstid.

Status for noen sentrale planverk er:

- Overordnet samfunnsdel kommuneplan – vedtatt 22.06.2021
- Oppvekstplan – vedtatt 2020
- Kommunedelplan Helse og omsorg – vedtatt oktober 2021
- Arealplan – vedtatt desember 2017
- Sjøområdeplan – vedtatt 2018

2.5 Samfunnssikkerhet og kommunalt beredskap

Kommunen har et overordnet ansvar for befolkningens sikkerhet og trygghet. Kommunene skal jobbe systematisk og helhetlig med samfunnssikkerhetsarbeidet på tvers av sektorer i kommunen, med sikte på å redusere risiko for tap av liv eller skade på helse, miljø og materielle verdier. Plikten omfatter også kommunen som myndighet innenfor sitt geografiske område, som virksomhet og som pådriver overfor andre aktører. Arbeid med ROS-analyser, beredskapsplaner, øvelser og internkontroll blir fulgt opp av kommunedirektøren.

2.6 KOSTRA – utvalgte nøkkeltall 2022

KOSTRA er et nasjonalt informasjonssystem som gir styringsinformasjon om kommunal virksomhet: I tabellen nedenfor har vi valgt å sammenligne oss med et par andre kommuner i nærområdet, i tillegg til SSB's gruppe 3 (hvor Aure er med og er definert som mindre kommuner med middels bundne utgifter pr innbygger og høye disponible inntekter), og Møre og Romsdal fylke. Også historiske tall fra 2021 er tatt med.

Det er flere årsaker til forskjeller kommunene imellom. Kommunene er forskjellige både når det gjelder geografi, alderssammensetning, brukerbehov, og andre forhold som påvirker utgiftsnivået. Aure kommune er f.eks. definert som en kommune som har et utgiftsbehov som er 17,2 % høyere enn en gjennomsnitts-kommune. Slike forhold må en ta hensyn til når en sammenligner.

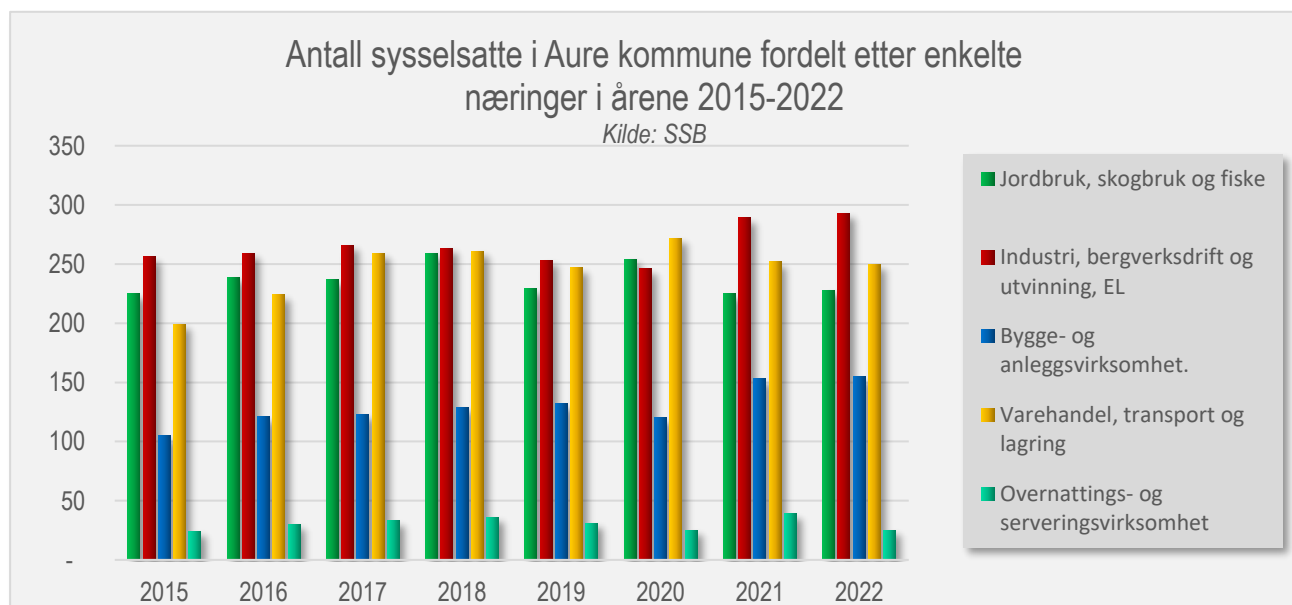
Tabell 14 – Utvalgte KOSTRA-tall

Nøkkeltall	Enhet	Aure 2022	Tingvoll 2022	Smøla 2022	M og R 2022	Kostragr. 3 2022	Aure 2021
Netto driftsutg. i grunnskolen pr. innbygger 6-15 år	Kr	162 901	134 333	152 034	110 649	129 858	152 986
Netto driftsutg. til grunnskolesektoren i % av kommunens samlede netto driftsutg.	%	20,9	20,9	19,2	22,5	21,6	23,8
Elever i grunnskolen som får spesialundervisning	%	17,2	11,5	22,8	9,7	9,9	16,1
Netto driftsutg. barnehager pr. innbygger 1-5 år	Kr	204 629	203 992	165 369	185 647	191 213	167 442
Netto driftsutg. til barnehager i % av kommunens samlede netto driftsutg.	%	9,3	10,0	8,6	13,3	11,3	8,8
Utgifter i kommunale helse- og omsorgstj. pr. innbygger	Kr	52 329	43 991	55 052	38 952	42 742	41 617
Netto driftsutg. til omsorgstj. i % av kommunens samlede netto driftsutg.	%	41,8	37,6	40,4	38,8	32,4	32,7
årsverk i helse og omsorg pr. 10 000 innbygger	Årsverk	376,2	392,2	475,8	367,3	395,3	427,6
Andel innbygger 80 år og over som bruker hjemmetj.	%	50,0	34,1	42,0	31,5	34,1	52,1
Andel innbygger 80 år og over som er beboere på sykehj.	%	4,8	12,5	13,0	10,8	9,0	8,5
Utgifter pr. oppholdsdøgn i institusjon	Kr.	10 046	4 936	5 955	4 644	5 430	3 994
Netto driftsutg. til kommunehelsetj. i % av kommunens samlede driftsutg.	%	7,6	6,9	7,3	6,1	7,3	9,3
Avtalte legeårsverk pr. 10 000 innbyggere	Årsverk	-	18,5	7,0	13,2	17,3	18,6
Avtalte fysioterapiårsverk pr. 10 000 innbyggere	Årsverk	-	9,9	11,6	9,5	11,2	9,8
Avtalte årsverk i helsestasjons- og skolehelsetj. pr. 10 000 innbyggere 0-20 år	Årsverk	57,5	78,3	35,1	53,7	77,0	54,5
Netto driftsutg. til barnevernstj. pr. innbygger	Kr	3 284	1 587	2 899	2 120	4 203	1 567
Netto driftsutg. til kultursektoren i % av kommunens samlede driftsutg.	%	1,9	4,1	4,3	3,2	4,0	2,1
Netto driftsutg. til barn og unge i % av kommunens samlede driftsutg.	%	0,5	0,9	0,8	0,7	0,9	0,5
Barn 6-15 år i kommunens kulturskole	%	31,1	29,0	48,4	19,6	22,3	27,7
Brutto investeringsutgifter til kultursektoren pr. innbygger	Kr	21	664	415	1 059	1 167	1
Netto driftsutg. til eiendomsforvaltning i % av kommunens samlede driftsutg.	%	15,5	9,4	8,2	15,5	8,3	11,4
Utgifter til vedlikehold pr. kvadratmeter	Kr	122	48	30	80	65	103
Utgifter til renhold pr. kvadratmeter	Kr	251	178	158	144	194	214
Energikostnader pr. kvadratmeter	Kr	155	148	106	91	113	184
Netto driftsutg. til kommunale veier og gater pr. km.	Kr	78 083	106 397	116 257	158 530	193 101	91 972
Netto driftsutg. til kommunale veier og gater pr. innbygger	Kr	2 517	2 387	1 886	1 678	2 423	2 962
Andel kommunale veier uten fast dekke	%	55,0	32,4	20,0	21,6	41,2	55,0
Antall km tilrettelagt for syklende som er et komm. ansvar	km	4	2	1	387	72	4

2.7 Sysselsetting

SSB sin statistikk over sysselsatte personer etter næring viser følgende utvikling for Aure i perioden 2015 – 2022:

Figur 5 – Sysselsetting etter næring 2015-2022

3 ORGANISASJON

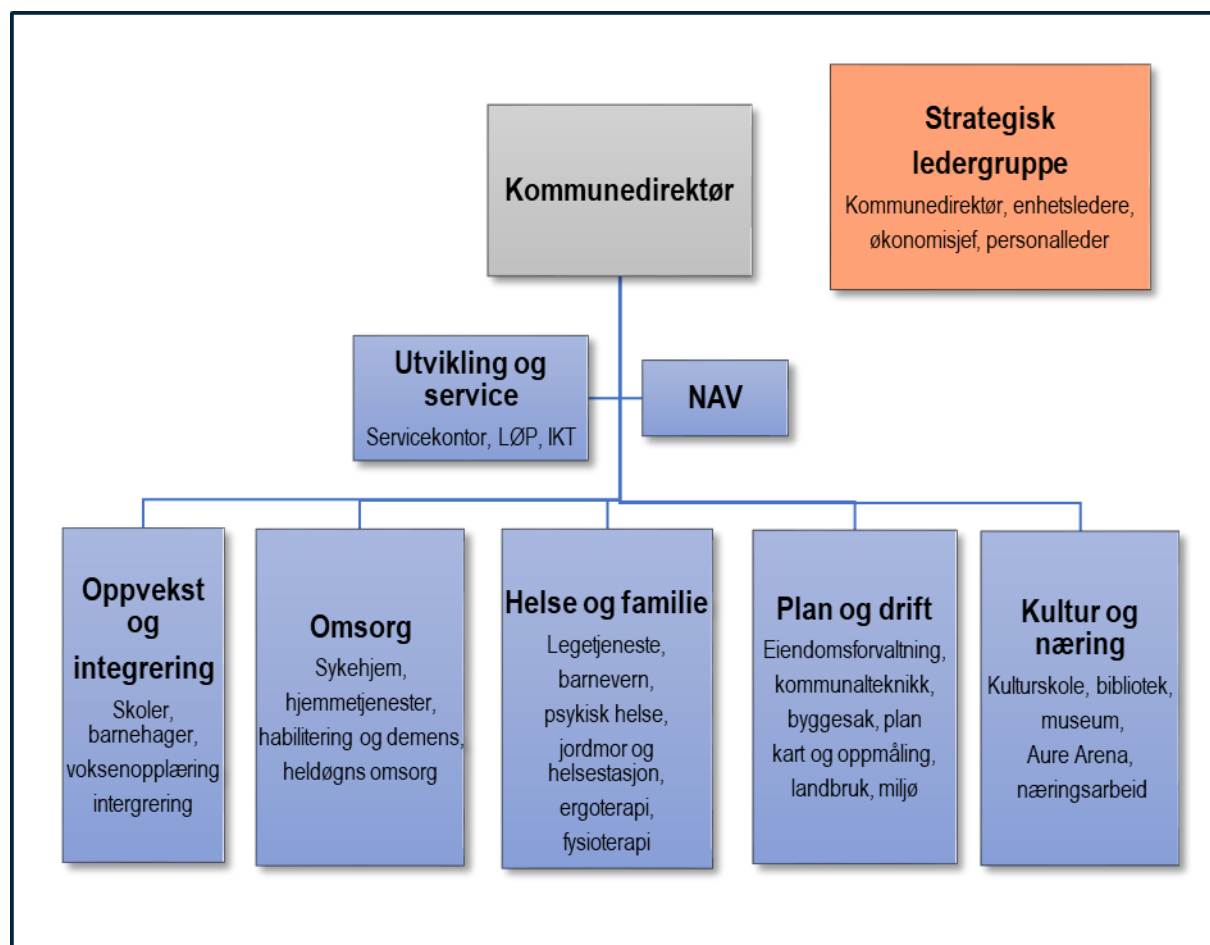
3.1 Administrativ organisering

Administrativt er kommunen organisert etter en to-nivå-modell med innslag av 3-nivå modell (enhet omsorg og enhet plan og drift). Gjeldende fra 1. september 2020 ble det foretatt en omorganisering ved at enhetene skole/integrering og barnehage ble slått sammen til en enhet. Samtidig ble kulturområdet, som tidligere lå under enhet utvikling/service, slått sammen med næring til en ny enhet, kultur/næring.

Foruten det som er delegert direkte til kommunedirektøren gjennom bla. kommuneloven, delegerer kommunestyret myndighet til kommunedirektøren med rett til videredelegering. Kommunedirektøren delegerer myndighet videre til enhetslederne som rapporterer direkte til kommunedirektøren.

Kommunestyret har gitt enhetene stor grad av selvstendighet i daglig drift innenfor politisk fastsatte rammer i budsjett, virksomhetsplaner og krav til måloppnåelse. Kommunedirektørens strategiske ledergruppe benyttes til samordning, drøfting og oppfølging av administrative rutiner og oppgaver. Den strategiske ledergruppen benyttes også i enkelte sammenhenger i drøftinger med det politiske nivå og de tillitsvalgte.

Figur 6 – Administrativ organisering i Aure kommune

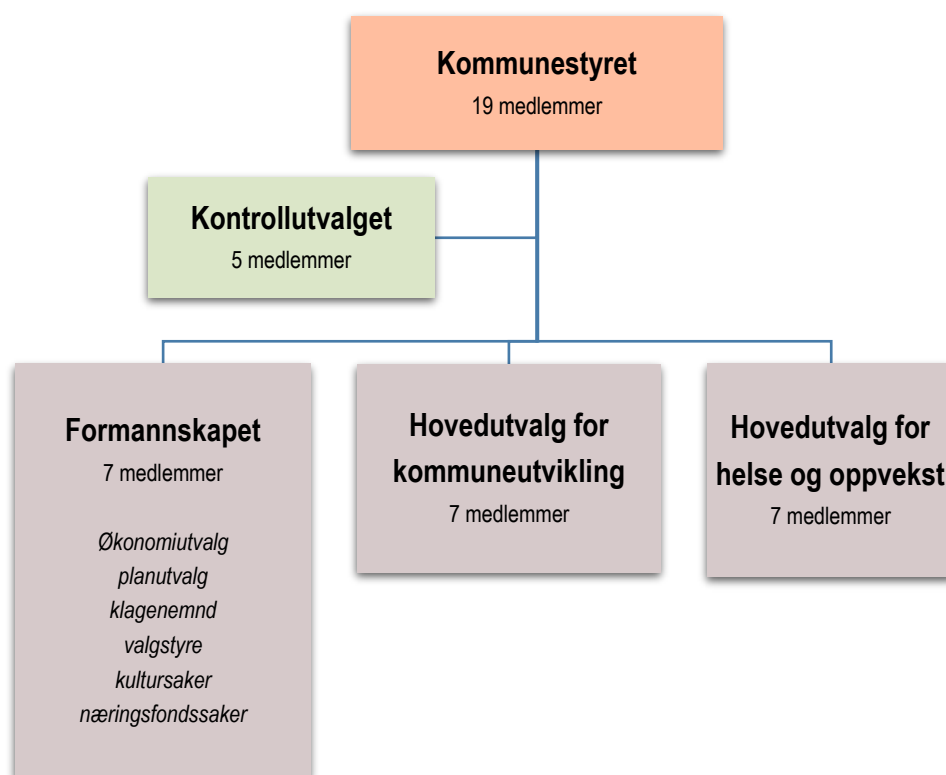
3.2 Politisk organisering

Det politiske styringssystemet i Aure kommune er betegnet som en modifisert hovedutvalgsmo­dell. Kommunestyret består i dag av 19 medlemmer.

Under kommunestyret har vi formannskapet med 7 medlemmer og to hovedutvalg med henholdsvis 7 og 6 medlemmer inndelt på bakgrunn av fagfelt. Hovedutvalgene er satt sammen etter forholdstalls-prinsippet. Alle hovedutvalgene behandler saker både av langsiktig karakter og rene driftsoppgaver. Hovedutvalgene har endelig vedtaksmyndighet som beskrevet i kommunens delegeringsreglement og innstiller til kommunestyret der myndigheten ikke er delegert. Formannskapet har en overordnet rolle bl.a. i forhold til økonomi og planarbeid. I tillegg har formannskapet rollen som hovedutvalg for helse og oppvekst, kulturområdet, samt valgstyre.

I tillegg til hovedutvalgene inneholder den politiske organiseringen de lovpålagte organene som kontrollutvalg, ungdomsråd, eldreråd, råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne, administrasjonsutvalg og arbeidsmiljøutvalg. Aure kommune har også en egen plan- og byggekomite.

Figur 7 – Politisk organisering

3.3 Medarbeidere

Aure kommune har i underkant 400 ansatte, deltidsstillinger medregnet. Det er en stor og kompleks organisasjon med mye kompetanse – både realkompetanse og formell kompetanse.

Aure kommune har fortsatt høy snittalder på sine ansatte. I et 10-årsperspektiv vil rundt 100 medarbeidere gå av pga. alder. I tillegg kommer behov for ansatte som følge av befolkningsendring. Det er også en økende tendens til at dagens unge arbeidstakere har langt flere jobbskifter enn tidligere og ikke nødvendigvis forblir i kommunens tjeneste like lenge som tidligere generasjoner. Dette betyr at kommunens behov for å rekruttere arbeidskraft er stort. Når man har rekruttert, er det også viktig å ha stort fokus på medarbeiderutvikling for å beholde kompetansen.

Utviklingen går fort på mange av kommunenes tjenesteområder, og det er viktig at hver stilling vurderes i lys av dette før utlysing. Alle tjenesteområder må jobbe med utførelsen av tjenestene, tenke nytt og se mulighetene i ny teknologi. Når kommunal sektor i framtida må skaffe seg mest mulig arbeidskraft, er det viktig å få de fleste ansatte i hele stillinger.

Produksjon av kommunale tjenester er personalkrevende, det trengs folk til å få utført de tjenester kommunen har ansvar for. Som i de fleste kommuner i landet er også Aure kommune den største arbeidsgiveren i kommunen. Kommunen er også en stor og viktig kvinnearbeidsplass, ca. 83 % av de ansatte er kvinner.

Tabell 15 - Kommunale årsverk 2018-2023

Tjenesteenheter	Årsverk 31.12.2018	Årsverk 31.12.2019	Årsverk 31.12.2020	Årsverk 31.12.2021	Årsverk 31.12.2022	Kons. Bud. 2023	Differanse 2022-23
Utvikling og service	26,74	21,84	16,80	16,80	16,80	16,30	-0,50
Oppvekst og integrering	125,82	117,63	114,70	113,88	115,58	123,06	7,48
Omsorg	110,71	113,20	111,07	118,59	122,56	124,44	1,88
Helse og familie	24,75	24,50	24,90	25,30	27,60	26,90	-0,70
NAV	2,50	3,00	3,30	3,30	3,30	3,30	-
Plan og drift	43,64	42,35	41,94	39,83	38,23	38,55	0,32
Næring	1,50	1,50	6,54	6,67	6,45	6,24	-0,21
Sum årsverk	335,66	324,02	319,25	324,37	330,52	338,79	8,27

Oversikten ovenfor viser at vi fra utgangen av 2018 til konsekvensjustert budsjett 2023 har hatt en økning på 3,13 årsverk. Mellom disse tidspunktene vil det naturligvis være en del variasjon ut fra krav til oppgaveløsning. Stikkord i denne sammenheng er færre skoler, lavere elevtall, spesialoppfølging av barn, voksenopplæring/innvandring, barnevern, deltidsproblematikk, og kommunalt drift og vedlikehold på (nye) bygg og anlegg.

Når det gjelder enhet oppvekst og integrering inneholder konsekvensjustert budsjett 2023 ca. 12 årsverk knyttet til mottak av flyktninger fra Ukraina. Dette gjelder stillinger fordelt på fagområdene voksenopplæring, grunnskole og barnehage. Dette er et eksempel på et nytt tiltak som over en periode vil påvirke tallene betydelig.

4 KOMMUNEDIREKTØRENS FORSLAG

4.1 Innledning

Aure kommunes sentrale oppgave er å være samfunnsbygger og en attraktiv og konkurransedyktig tjenesteleverandør, forvalter og arbeidsgiver. Ivaretagelsen av dette ansvaret skjer gjennom utstrakt delegering av ansvar og myndighet fra kommunedirektøren til enhetslederne. Aure kommune har i dag 6 enheter fordelt på ulike tjenesteområder og støtteenheter.

Tjenesteenhetene og støtteenheterne yter tjenester som er svært forskjellige. Til tross for disse ulikhetene er det imidlertid flere likheter knyttet til utfordringene tjenesteområdene står overfor. Kommunedirektøren kan særlig trekke fram utfordringene som er felles for alle tjenesteområder:

- Forebygging og tidlig innsats
- Kvalitet
- Helhet og samordning
- Kompetanse
- Rekruttere og beholde kvalifiserte medarbeidere/lederutvikling
- Økonomistyring

Ambisjonene for driften av kommunen er å tilrettelegge for et tjenestetilbud som tilfredsstiller brukernes behov og samtidig bidrar til en større økonomisk handlefrihet for Aure kommune. Målsettingen for alle tjenesteområdene er å gi gode tjenester med vekt på kvalitet, tilgjengelighet og brukermedvirkning.

4.1.1 Økonomiske utfordringer

Det overordnede målet er å sikre kommunens innbyggere et godt og stabilt tjenestetilbud både i kommende økonomiplanperiode, og i et mer langsiktig perspektiv.

En økonomi i balanse og stabile økonomiske rammebetingelser er grunnleggende for å kunne oppnå utvikling og forbedring av tjenestetilbudet til kommunens innbyggere. Dette innebærer blant annet å være i stand til å håndtere uforutsette hendelser som påvirker kommunens inntekts- og utgiftsgrunnlag.

Å styre økonomien til kommunen innebærer å avveie ulike forhold for å oppnå best mulig utnyttelse av de midlene en har til disposisjon, altså et best mulig eller i alle fall et tilstrekkelig tjenestetilbud til innbyggerne. For å få en god prosess på dette er det nødvendig med en gjensidig dialog mellom politikere, innbyggere og kommunedirektøren. I en periode med mer anstrengt økonomi blir det:

- ✓ Mer oppmerksomhet på om ressursene utnyttes effektivt.
- ✓ Spørsmål om tjenestetilbudet har en optimal sammensetning i forhold til vedtatte mål.
- ✓ Viktig å avklare forventninger om hva kommunen kan og skal levere.
- ✓ Ny teknologi og tjenesteutvikling

Gjennom god kommunikasjon må kommunen sørge for at innbyggerne blir informert om hva de kan forvente av nivå og kvalitet på tjenestetilbudet, og hva de selv må håndtere i hverdagen.

Den langsiktige målsetting for budsjettarbeidet om å redusere driftsnivået står ved lag. Aure kommune står foran en periode med vanskeligere økonomiske rammebetingelser, som nødvendigvis vil måtte gjenspeiles i driftsbudsjettene framover. Stadige pålegg fra staten uten medfølgende finansiering er også en situasjon vi vil måtte takle. Aure kommune er samtidig nødt til å i større grad utnytte det inntekstpotensialet kommunene faktisk har for å balansere budsjettene. Å ta i bruk ny tilgjengelig teknologi og bruk av frivilligheten som ligger i lokalsamfunnet, vil være nødvendige faktorer for å fortsatt kunne gi gode tjenester ut til innbyggerne også fram i tid.

4.1.2 Prioriteringer og strategier

Når en skal vurdere kommunens tjenester og driftsnivå, er det naturlig å vektlegge følgende kriterier:

- Rene lovpålagte kommunale primæroppgaver prioriteres, herunder tiltak hvor kommunen har ansvar for liv og helse.
- Vanlige kost-/nyttebetraktninger skal legges til grunn. (Mest mulig tjeneste ut av hver krone, til tjenester det er mest behov for).
- Selvfinansierende prosjekter som ikke belaster nettorammene vurderes spesielt. Også her nyttes kostnad-/nyttebetraktninger, samt at det må tas hensyn til kommunens kapasitet til å få utført prosjektene.
- Oppsigelse av ansatte skal forsøkes unngått. Hvis nødvendig vurderes i stedet omplassering og naturlig avgang.
- Over tid omprioritering av ressurser i h.h.t. demografi, dvs. fra barn/unge til eldre.
- Juridiske- og avtalerettslige forpliktelser oppfylles.
- Tiltak av vital interesse for kommunens utvikling/innbyggere.

Å bedre effektiviteten i utnyttelsen av kommunens ressurser innebærer å frambringe tjenester på en smartere måte enn tidligere. I dette ligger å vurdere hvor og hvordan tjenesteproduksjonen organiseres, ta i bruk ny teknologi og styrke samarbeidet, samordningen og samhandlingen mellom aktører som jobber mot felles mål. Det vil også kunne bety at en må omplassere en del tjenester geografisk, noe som for enkelte brukere fører til transportmessige ulemper.

Kommunedirektøren har siden 2022 initiert ulike prosjekter for å se om virksomheten kan organiseres på en bedre måte. Kommunedirektøren vil ha fokus på og ta initiativ til lignende prosjekter i økonomiplanen for 2024-2027. Vi kan her nevne tiltakspakken i omsorgssektoren, omhjemling tilbake til institusjon ved Tustna helse- og omsorgssenter, gjennomgang av næringsarbeidet og ta fatt i vakanser og se disse opp mot mulig ny organisering i administrasjonen. Både tiltakspakken innen omsorg og en mulig omorganisering administrativt er essensielle tiltak for å bringe økonomiplanen i balanse.

4.2 Forslag til driftsrammer for enhetene

Som vist i kapittel 1.14 - Handlingsrom, dekker ikke inntektene økningen i løpende driftsutgifter og økte kapitalutgifter. Tabellene viser også at situasjonen forverrer seg betydelig utover i planperioden.

Basert på den kunnskap en hadde om tilgjengelige inntekter og anslag på utgiftene på det tidspunkt, påla kommunedirektøren i sitt budsjetrundskriv enhetene å komme med kutt-tiltak tilsvarende 3,0 % eller 9,5 millioner kroner av netto ramme (les; konsekvensjustert budsjett). Det var også forutsatt at nye plusstiltak skulle finansieres med tilsvarende minustiltak.

Selve prosessen i budsjettarbeidet kan deles inn slik:

- Forarbeid – ledermøter, bl.a. to utvidede ledermøter med tillitsvalgte. Utarbeidelse av budsjettgrunnlag.
- Utsendelse av budsjetttrundskriv. Utarbeidelse av ØKM for 2. tertial 2023.
- Forarbeid fram til budsjettkonferansen. Konsekvensjustering av budsjettet. Statsbudsjettet legges fram. Gjennomføring av budsjettkonferansen.
- Etterarbeid etter budsjettkonferansen, bl.a. videre drøftinger/avklaringer i ledermøter. Et utvidet ledermøte med tillitsvalgte.
- Kommunedirektøren legger fram sitt forslag til politisk behandling

I tillegg har kommunedirektøren hatt egne møter med enhetslederne der dette har vært nødvendig for framdrift i prosessen.

Tabell 16 – Kommunedirektørens forslag

Kommunedirektørens forslag		Alle tall i 1000 kroner			
Tekst/år	ØKPL 2024	ØKPL 2025	ØKPL 2026	ØKPL 2027	
Rammetilskudd	-184 377	-181 819	-181 836	-181 856	
Inntekts- og formueskatt	-114 277	-114 277	-114 277	-114 277	
Eiendomsskatt	-20 659	-21 626	-25 326	-25 326	
Andre generelle driftsinntekter	-38 932	-31 532	-40 132	-31 932	
Sum generelle driftsinntekter	-358 245	-349 254	-361 571	-353 391	
Revidert budsjett 2022	310 641	310 641	310 641	310 641	
Konsekvensjustering lønn/sosiale utgifter	6 066	6 066	6 066	6 066	
Øvrige konsekvensjusteringer	695	5 289	-1 934	-1 671	
Sum drift enhetene (eks. fellesutgifter)	317 402	321 996	314 773	315 036	
Kalkulatoriske kapitalkostnader	-7 530	-7 902	-9 069	-10 225	
Overføringer fra kommuner	-530	-530	-530	-530	
Overføringer til kommuner	6 319	6 136	5 948	5 753	
Banktjenester, leasing PC-utstyr mv.	87	87	87	87	
Avsatt til lønnsøkning og amort. pensjonspremie	14 000	16 200	17 700	20 000	
Sum drift enheter og fellesutgifter	329 748	335 987	328 909	330 121	
Sum tiltak (+)	12 348	12 466	12 546	14 496	
Sum tiltak (-)	-11 301	-15 136	-16 136	-17 136	
Netto effekt tiltak	1 047	-2 670	-3 590	-2 640	
Korrigerings (bruk/avsetn. fond)	2 211	1 611	2 990	3 543	
Sum drift	333 004	334 928	328 310	331 024	
Brutto driftsresultat	-25 241	-14 326	-33 261	-22 367	
Renteinntekter	(3 300)	(3 300)	(3 100)	(2 555)	
Utbytter	(830)	(830)	(830)	(830)	
Gevinster og tap på finans. oml.m.	-	-	-	-	
Renteutgifter	17 438	16 097	14 869	15 958	
Avdrag på lån	17 202	17 489	17 813	19 311	
Netto finansutgifter	30 510	29 456	28 752	31 884	
Netto driftsresultat	5 269	15 130	-4 509	9 517	
Disponering eller dekning av nto. driftsresultat					
Overført til investeringsbudsjettet	-	-	-	-	
Avsetning bundne driftsfond	70	293	284	195	
Bruk av bundne driftsfond	(2 281)	(1 904)	(3 274)	(3 738)	
Avsetning til disposisjonsfond	442	-	8 499	-	
Bruk av disposisjonsfond	(3 500)	(13 519)	(1 000)	(5 974)	
Bruk av tidl. års regnskapsm. mindreforbruk	-	-	-	-	
Dekning av tidl. års regnskapsm. merforbr.	-	-	-	-	
Bruk av tidl. års regnskapsm. mindreforbruk	-5 269	-15 130	4 509	-9 517	
Dekning av tidl. års regnskapsm. merforbr.	-	-	-	-	

Forslaget inneholder følgende hovedpunkter:

- ✓ Konsekvensjustert budsjett er stort sett uforandret i forhold til opprinnelig forslag (altså enhetenes forslag). Det er foretatt en del mindre omfordelinger mellom konsekvensjusteringer og tiltak. Det er heller ikke i dette forslaget til budsjett/ØKPL foretatt oppjusteringer knyttet til den generelle prisstigningen.
- ✓ Det er inntatt minustiltak på mellom 11,3 og 17,1 millioner kroner i de ulike årene. Samlet utgjør minustiltakene 59,7 millioner kroner. Disse tiltakene inneholder også kutt i årsverk og forventning om å utnytte de vakanser en har i bemanningen. I en prosess som må starte allerede tidlig i 2024, ligger det et krav om kutt på rundt 3,5 millioner kroner når vi er kommet til 2025. En del av dette må spares inn allerede i 2024. Tjenestestrukturen/organisasjonen må gjennomgås med sikte på å hente ut denne gevinsten. Når det gjelder plusstiltak utgjør dette til sammen 51,8 millioner kroner i perioden, eller 7,9 millioner kroner lavere enn minustiltakene.
- ✓ Det legges inn en tiltaks pakke innen omsorg som har til hensikt å både redusere vikarbruken, men samtidig legge til rette for å skape attraktive arbeidsplasser ved å øke grunnbemanningen og få ned arbeidsbelastningen noe. Aure kommune er på lik linje med mange kommuner, oppe i en bemanningskrise. Sammen med TØRN-prosjektet som Aure kommune er en del av, har man et håp om at man med disse tiltakene til en viss grad kan demme opp for den betydelige økningen i grunnbemanningen som vil kreves for å ivareta etterspørselen etter tjenester noe fram i tid.
- ✓ Finansutgiftene er justert noe ved at en del investeringskostnader er fordelt over flere år og delvis flyttet utover å planperioden. Bl.a. vil flere prosjektet opprinnelig budsjettet i 2023, overføres til 2024 og senere år. Alle ubrukte lånemidler benyttes fullt ut for å redusere behovet for nye låneopptak i perioden. Det må imidlertid bemerkes at rente- og avdragsutgiftene på lån til investeringer øker med 3,0 millioner kroner fra 2023 til 2027. At økningen ikke er større, skyldes at en har en forventning om en rentenedgang fra midten av 2024. For å møte de økonomiske utfordringene fremmer også kommunedirektøren et forslag om at omgjør to lån til avdragsfrie lån, i alle fall i økonomiplanperioden. Dette gjelder et lån i Kommunalbanken og et lån i KLP. Lånene er på til sammen 21,5 millioner kroner og besparelsen årlig vil være på 1,0 millioner kroner. Fra før har Aure kommune to avdragsfrie lån i Kommunalbanken på til sammen 67,5 millioner kroner. Årlig besparelse på å ikke betale avdrag på disse er på vel 3,5 millioner kroner. Kommunedirektøren er i utgangspunktet meget skeptisk til denne metoden da en slik praksis overfører utgiftene til senere generasjoner. Håpet er at en på litt lengre sikt kan ha muligheten til å omgjøre disse lånene til ordinære lån igjen. Med en renteøkning som vi har opplevd, har det heller ikke vært spesielt gunstig å ha avdragsfrie lån.
- ✓ KS's prognosemodell er i sin helhet benyttet for å beregne de frie inntektene i perioden.
- ✓ I forslaget ligger det en økning av integreringstilskuddet med 2,0 millioner kroner fra og med 2024. En ser altså for seg å kunne ta imot flere flyktninger uten at dette tilsier en økning i rammene for de enhetene som har det praktiske ansvaret for mottaket og oppfølgingen. Alternativet vil være nedskalering av tjenestene.
- ✓ For å til en viss demme opp for pensjonskostnadene, foreslår kommunedirektøren i bruke av premiefondet i KLP. Det foreslås å bruke vel 11,0 millioner kroner i perioden 2024-2027. En så vidt kraftig bruk er betinget av en viss forventning om avkastning i KLP og tilførsel av midler til premiefondet.
- ✓ Når det gjelder skattesatsen på eiendomsskatt for bolig- og fritidseiendommer, velger kommunedirektøren å forholde seg til kommunestyrets vedtak i inneværende års økonomiplan, dvs. at skattesatsen økes til 2,0 promille i 2024, til 3,0 promille i 2025 og til 4,0 promille i 2026. dette er også maksimalgrensen som er satt i gjeldende lovverk. Anslaget på inntektene er

fortsatt noe usikkert da alle klager ikke er ferdigbehandlet. Det er likevel grunn til å tro at eventuelle endringer her kun vil være av marginal art.

- ✓ Midler fra Havbruksfondet (jfr. kap. 1.6.) benyttes fullt ut i driftsbudsjettet, dvs. at de i utgangspunktet ikke settes av på disposisjonsfondet. De årene midlene bidrar til merinntekter utover utgiftene, vil midler imidlertid kunne brukes til å styrke disposisjonsfondet noe.
- ✓ Med prinsippet om at lovpålagte kommunale primæroppgaver skal prioriteres, ser kommunedirektøren det som helt nødvendig å trappe ned tilskuddordningen til næringsutvikling (SNP) noe. Det foreslås å avsette 1,0 millioner kroner årlig, mot 1,5 millioner kroner i 2023-budsjettet.
- ✓ For å balansere budsjettene for årene 2024-2027, ser kommunedirektøren seg nødt til å foreslå bruk av disposisjonsfondet med til sammen 24 millioner kroner. Samtidig foreslås det å avsette 8,9 millioner kroner, slik at netto bruk blir på 15,1 millioner kroner. I dette ligger tilskudd til Møre og Romsdal Fylkeskommune med 6,4 millioner kroner i «anleggsbidrag» til realisering av fergeforbindelsen Kjørsvikbugen-Laksåvika. Dette tiltaket ligger inne i 2025. Ved utgangen av 2027 vil disposisjonsfondet ha en beholdning på 47,3 millioner kroner mot 62,3 millioner ved utgangen av 2023. Kommunedirektøren er klar over at dette ikke er en farbar vei over langt tid og situasjonen vil kreve kontinuerlig fokus på organisering og effektivisering, herunder tjenestestruktur, ansvarsfordeling og administrativ organisering. Tjenestetilbudet kan også måtte nedskaleres i en prosess mot balanse.
- ✓ Når det gjelder finansiering av investeringene i perioden, er det som nevnt tidligere slik at ubrukte lånemidler som ligger i regnskapet for 2022 vil bli benyttet fullt ut i 2023 for å redusere behovet for nye låneopptak. Når det gjelder de øvrige årene i økonomiplanperioden er det forutsatt av inntekter fra mulig salg av Taftøy næringsområde, beregnet til 12,5 millioner kroner skal gå til finansiering av investeringene i perioden. Det samme gjøres gjeldende for tilbakebetalingen fra Møre og Romsdal Fylkeskommune på 16,57 millioner kroner.

For nærmere spesifisering av enhetenes rammer og grunnlag henvises det til kap. 5 - enhetenes budsjettrammer, enhetenes innspill i eget hefte og [budsjettskjema bevilgningsoversikt drift](#).

4.2.1 Årsverk og lønnsutgifter

Kommunedirektørens forslag innebærer følgende endringer i forhold til antall årsverk i forslaget til økonomiplan:

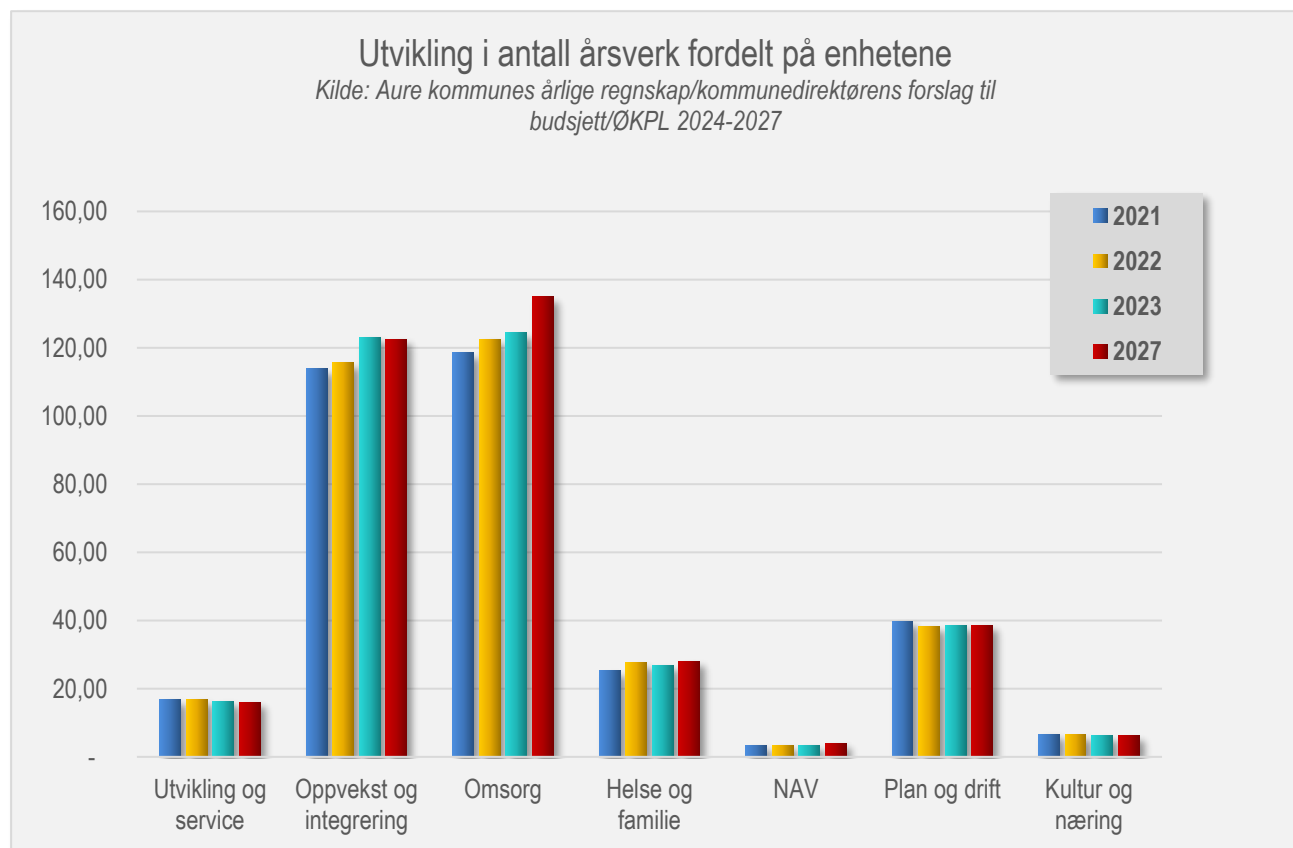
Tabell 17 – Årsverk 2023-2027

Tjenesteenheter	Kons. bud. 2023	Endring 2024-2027		Årsverk 2027
		pluss	minus	
Utvikling og service	16,30	-	-0,30	16,00
Oppvekst og integrering	123,06	0,50	-1,00	122,56
Omsorg	124,44	10,50	-	134,94
Helse og familie	26,90	1,10	-	28,00
NAV	3,30	0,60	-	3,90
Plan og drift	38,55	-	-	38,55
Kultur og næring	6,24	-	-	6,24
Sum årsverk	338,79	12,70	-1,30	350,19

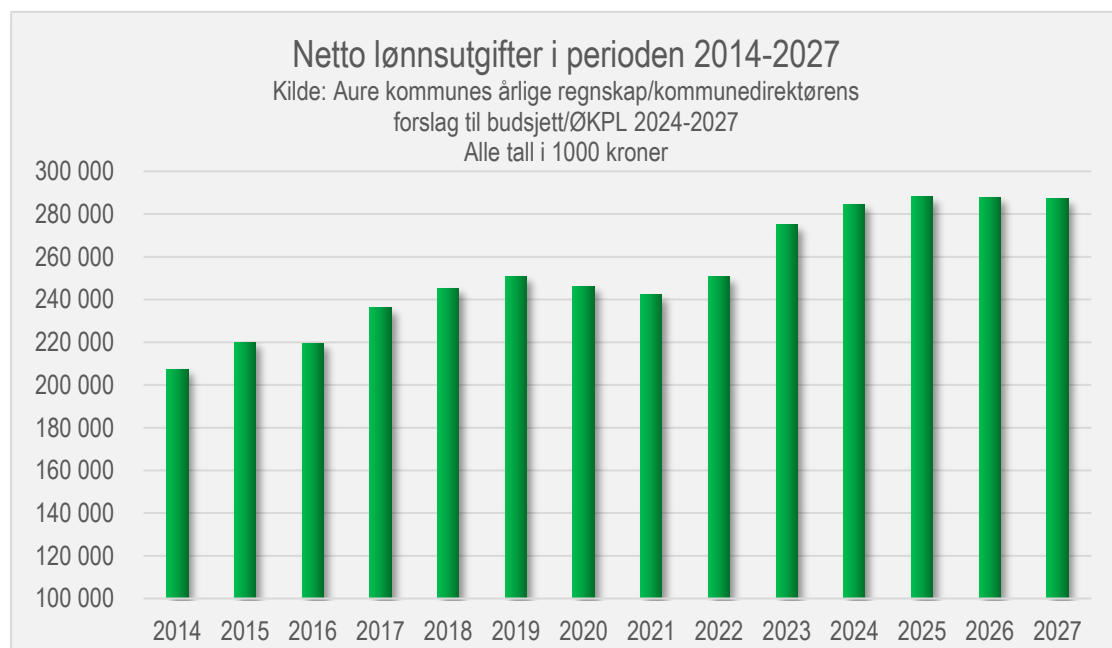
Når det gjelder pluss- og minustiltak i perioden viser tallene i tabellen «full effekt» av tiltakene, dvs. siste års faktiske virkning. I tillegg til de minustiltakene som ligger i tabellen, er det forutsatt kutt på

rundt 3,5 millioner kroner ved å utnytte vakanser og gjennomgang av tjenestestrukturen/organisasjonen. Det er grunn til å tro at en del av disse kuttene vil gå på årsverk også.

Figur 8 – Utviklingen i antall årsverk fordelt på enhetene i perioden 2021-2027

Figur 9 – Netto lønnsutgifter i perioden 2014-2027

Netto lønnsutgifter er all lønn inkl. sosiale utgifter (pensjon/arbeidsgiveravgift) fratrasket refusjon sykelønn mv.

Figur 10 – Kostnader kjøp av vikartjenester innen omsorg/helse 2012-2027

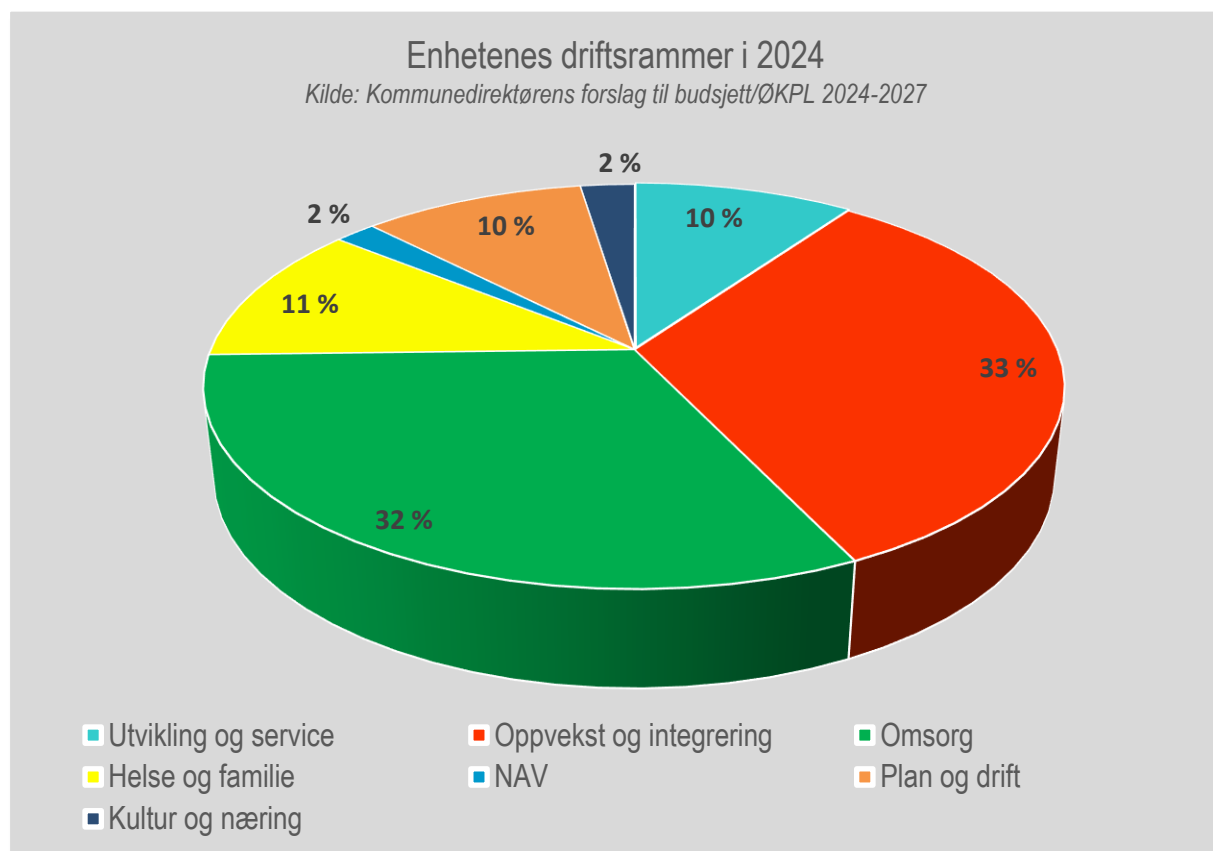

Som nevnt tidligere i budsjettdokumentet har Aure kommune på lik linje med svært mange kommuner, betydelige utfordringer i forhold til tilgang på kvalifisert arbeidskraft. For å opprettholde tjenestetilbudet må det derfor kjøpes vikartjenester. Særlig gjelder dette innen omsorgssektoren. Figuren ovenfor viser utviklingen fra 2012 fram til 2022 (regnskapsførte tall). For 2023 har vi tatt utgangspunkt i revidert budsjett (jfr. ØKM 2. tertial 2023). Tallene for årene 2024-2027 er budsjetterte kostnader for kjøp av vikartjenester.

4.2.2 Enhetens rammer

Figur 11 – Enhetenes driftsrammer i 2024

Utgiftsutjevningen (jfr. kap. 1.3.2.) tilsier en viss dreining av utgiftene fra oppvekstsektoren til omsorgssektoren. Dette virker også logisk når en ser på demografien. Likevel vet vi at det kan være ulike forhold som tilsier at dette ikke nødvendigvis vil skje like raskt som tallgrunnlaget tilsier. Sammenligner vi eksempelvis tallene i 2024 med regnskapstallene for 2019, ser vi at enhetene omsorg og helse/familie stod for 39,4 % av driftsbudsjettet i 2019, mens de i 2024 står for 43 % av driftsbudsjettet. Når det gjelder enhet oppvekst/integrering stod de for 31,5 % av driftsbudsjettet i 2019, mens de i 2024 står for 33 %. Det må i denne sammenhengen tas i betraktning at vi i de siste to årene har hatt en betydelig økning av ressursene knyttet til mottak av flyktninger.

Tabell 18 – Endring i enhetenes driftsrammer

Endring i enhetens driftsrammer					
Enhet	Regnskap 2019	Budsjett 2024	Endring i % 2019-2024	KPI 2019-2024	Korr. For KPI
Utvikling og service	31 778	31 317	-1,5	18,8	-20,3
Oppvekst og integrering	85 161	105 193	23,5	18,8	4,7
Omsorg	81 002	101 032	24,7	18,8	5,9
Helse og familie	25 518	35 641	39,7	18,8	20,9
NAV	4 778	5 910	23,7	18,8	4,9
Plan og drift	35 153	31 647	-10,0	18,8	-28,8
Kultur og næring	6 983	7 708	10,4	18,8	-8,4
Sum drift enheter	270 373	318 448			

Tabellen på forrige side gir et bilde på endringene i driftsrammene til de ulike enhetene når vi sammenligner tall fra regnskap 2019 og forslaget til budsjett for 2024. Det er også tatt hensyn til konsumprisindeksen (KPI) i denne oversikten.

4.2.3 Engangstiltak innarbeidet i budsjettet

Engangstiltak er tiltak som ligger utenfor den daglige driften og som har en klar begrensning i tid. Flere av enkelttiltakene er forslått dekt ved bruk av disposisjonsfond.

Tabell 19 – Engangstiltak i drift

Engangstiltak drift i ØKPL 2024-2027				
Tekst	ØKPL 2024	ØKPL 2025	ØKPL 2026	ØKPL 2027
Utarbeidelse av boligplan	250	-	-	-
Ekstraordinært vedlikehold kommunale bygg	1 000	-	-	-
Ekstraordinært vedlikehold kommunale veier	500	-	-	-
Overflatetredning - utstyr brann	125	-	-	-
Skilting av kommunale veier (jfr. skiltplan)	-	-	-	500
Rydding havner	30	-	-	-
Prosjektering gang- og sykkelvei Aure sentrum-Kjelklia	-	-	-	250
Reguleringsplan Kjelklia-Vågsand	-	-	300	-
Reguleringsplan tidligere Aukan fergekai	-	200	-	-
Utskifting av armaturer mv. (EU-krav)	500	500	500	500
ABUS - ungdomsskoleblokka - brannteknisk rapport	500	-	-	-
Aure Arena - brannkrav tribuner	200	-	-	-
ABUS - lukking av avvik sprinklerkontroll	1 500	-	-	-
renovering av trygdeboliger bak ABUS	-	-	-	1 500
ABUS - nytt tak, lekkasjer med det jevne	300	-	-	-
ABUS - baldakin - utskifting pga. råteskader mv.	300	-	-	-
Tilskudd til Møre og Romsdal Fylkeskommune (fergekai K.b.)	-	6 400	-	-
Sum utgifter	5 205	7 100	800	2 750
Dekkes av disposisjonsfond	-1 500	-6 400	-	-
Dekkes over drift	-3 705	-700	-800	-2 750
Sum finansiering	-5 205	-7 100	-800	-2 750

Tabell 20 – Digitaliseringstiltak i drift

Digitaliseringstiltak i drift ØKPL 2024-2027				
Tekst	ØKPL 2024	ØKPL 2025	ØKPL 2026	ØKPL 2027
IKT ORKIdè - generell drift	160	160	160	160
Bibliotek (fagsystem - fylkeskommunen)	150	-	-	-
Innkjøp av trygghetsalarmer	200	50	-	-
Bredbåndsutbygging i Aure kommune	1 000	1 000	-	-
Sum driftsutgifter	1 510	1 210	160	160
Dekkes av disposisjonsfond	-1 000	-1 000	-	-
Dekkes over drift	-510	-210	-160	-160
Sum finansiering	-1 510	-1 210	-160	-160

Tabell 21 – Digitaliseringstiltak i investering

Digitaliseringstiltak i investering ØKPL 2024-2027				
Tekst	ØKPL	ØKPL	ØKPL	ØKPL
	2024	2025	2026	2027
IKT ORKidè - div. investeringer	940	160	160	160
Sum utgifter	940	160	160	160

4.2.4 Diverse tilskudd

Aure kommune har en rekke tilskuddsordninger i sitt driftsbudsjett. Det kan ofte være vanskelig å definere hva som er tilskudd og hva som er kjøp av tjenester. I forslaget til ØKPL ligger det bl.a. en overføring til IKT-ORKidè årlig med 3,4 millioner kroner, videre overføring til Nordmøre Kriesenter med kr. 721.000,- årlig. Dette defineres eksempelvis her som kjøp av tjenester. Slik vil det være med en rekke kostnader innen de ulike enhetene. Tabellene nedenfor angir en del tilskudd som ligger i økonomiplanen for 2024-2027. Vi har også tatt med tall for 2022 (regnskap) og 2023 (revidert budsjett).

Tabell 22 – Tilskudd 2022-2027

Alle tall i 1000 kroner

Tilskuddsordninger	Regnskap 2022	Rev. bud. 2023	ØKPL 2024	ØKPL 2025	ØKPL 2026	ØKPL 2027
Tilskudd til etablering	-	-	-	-	-	-
Tilskudd til bredbåndsutbygging	1 000	1 000	1 000	1 000	-	-
Tilskudd kirkelig virksomhet	3 907	3 360	3 545	3 545	3 545	3 545
Partistøtte, div. politisk virksomhet	231	485	559	559	559	559
Tilskudd private barnehager	3 672	3 800	3 800	3 800	3 800	3 800
Tilskudd Frivillighetssentralen	735	715	715	715	715	715
Tilskudd til private veier	150	150	150	150	150	150
Tilskudd prosjekt fergekai	-	-	-	6 400	-	-
Tilskudd til private vannverk	68	200	200	200	200	200
Tilskudd Solskjel Kabelferge SA	244	835	260	260	260	260
Tilskudd næringsvirksomhet	2 665	2 800	2 200	2 200	2 200	2 200
Tilskudd via ungdomsrådet	-	5	5	5	5	5
Tilskudd diverse kulturformål	467	577	377	377	377	377
Sum	13 139	13 927	12 811	19 211	11 811	11 811

4.2.5 Mottak av flyktninger

Aure kommunestyre har vedtatt at vi skal bosette til sammen 60 flyktninger i 2023. I tillegg sier vedtaket at man også ønsker å bosette inntil 10 enslige mindreårige. pr. i dag er det bosatt 59 flyktninger i Aure kommune. Av disse er 36 deltakere i introduksjonsordningen.

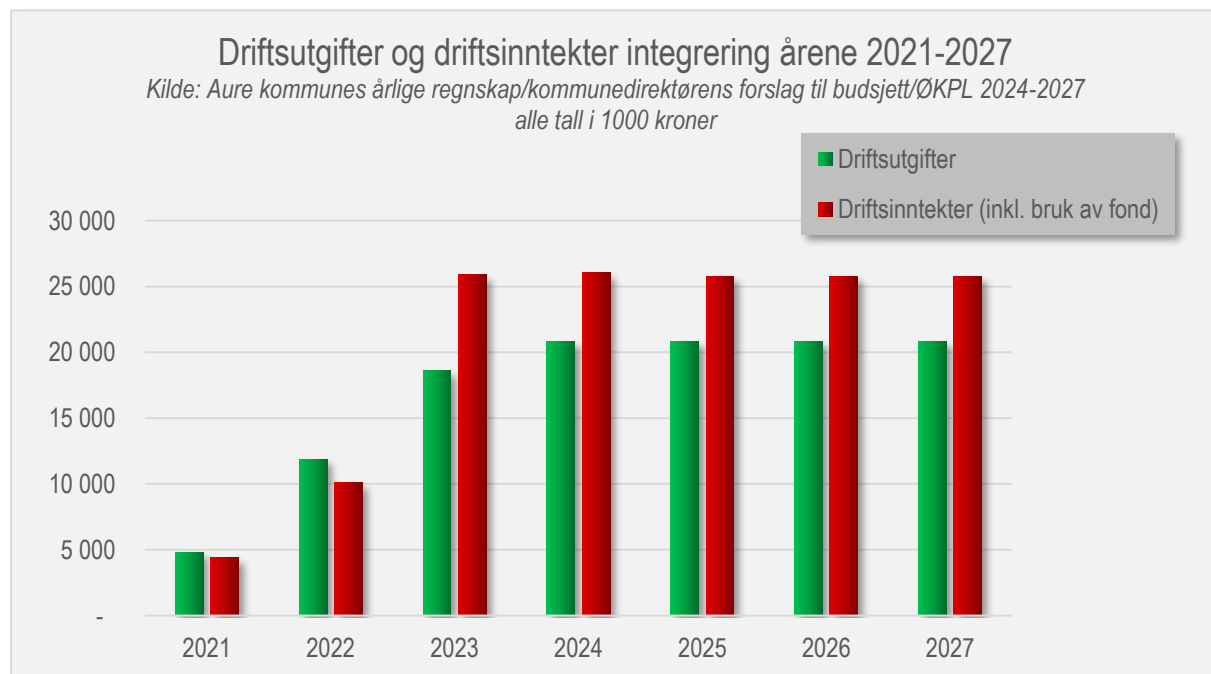
I forslaget til budsjett 2024/ØKPL 2024-2027 har kommunedirektøren lagt opp til tilsvarende kostnader som i 2023, men med en økt overføring fra staten på 2,0 millioner kroner. En ser altså for seg å kunne ta imot flere flyktninger uten at dette tilsier en økning i rammene for de enhetene som har det praktiske ansvaret for mottaket og oppfølgingen. Alternativet vil være nedskalering av tjenestene.

Tabellen nedenfor viser inntektene knyttet til tjenesten integrering/voksenopplæring i årene 2021-2027.

Tabell 23 – Inntekter integrering/voksenopplæring

Tekst/år	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Rev. bud. 2023	ØKPL 2024	ØKPL 2025	ØKPL 2026	ØKPL 2027
Statlige refusjoner - opplæring	-1 450	-1 701	-3 122	-3 222	-3 222	-3 222	-3 222
Statlige refusjoner - integrering/ensl.m.	-2 947	-8 403	-22 480	-22 532	-22 532	-22 532	-22 532
Bruk av bundne fond	-	-	-280	-280	-	-	-
Sum	-4 397	-10 104	-25 882	-26 034	-25 754	-25 754	-25 754

Figur 12 – Driftsinntekter og driftsutgifter integrering i årene 2021-2027

I tillegg til driftskostnadene for integrering/voksenopplæring ligger det også inne kostnader til språkopplæring i skole/barnehage samt utgifter innen barnevern og NAV. I tillegg vil det være utgifter i andre avdelinger/enheter som ikke er medtatt her (eks. helsestasjon, legetjenesten).

4.3 Forslag til investeringsbudsjett og finansiering

I dette avsnittet gis det en omtale av kommunedirektørens forslag til investeringer i kommende fireårs-periode. Avsnittet inneholder også en beskrivelse av finansiering av investeringene.

Aure kommune har de senere år gjennomført flere store utbyggingsprosjekter og bygd ut infrastruktur for betydelige beløp. Økonomisk slår dette ut i budsjettene ved at økte kapital- og driftsutgifter legger beslag på en stadig større andel av inntektene våre.

Kommunedirektøren foreslår en investeringsramme på vel 155 millioner kroner i planperioden 2024-2027. Av dette er vel 106 millioner kroner (68,7 %) kommunekassefinansierte investeringer. De resterende investeringene, 49 millioner kroner (31,3 %), er knyttet til selvkost.

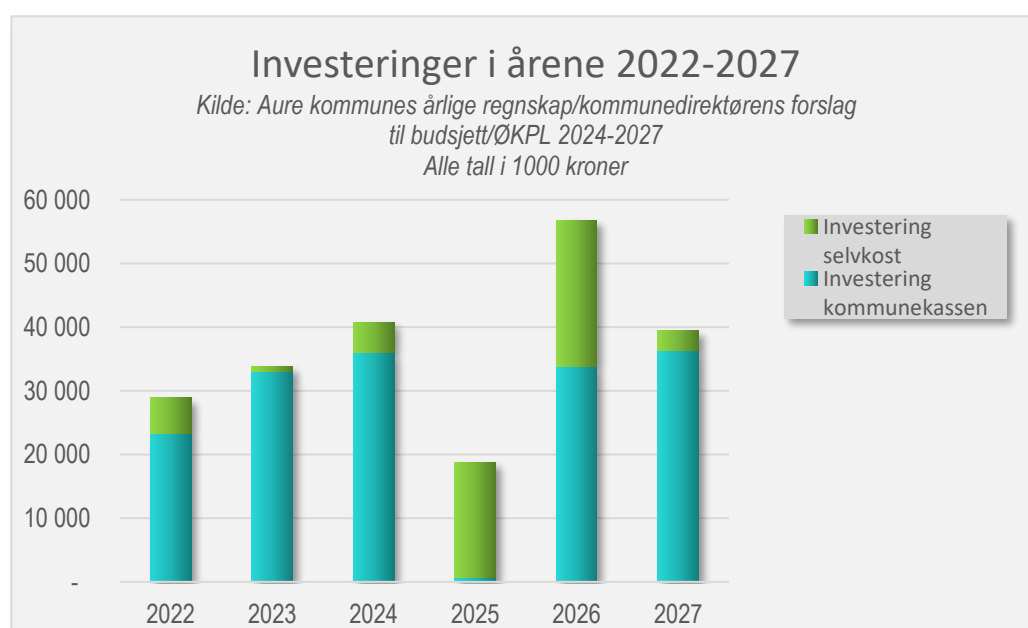
Tabell 24 – Finansiering av investeringene

Finansiering		Tall i 1000 kroner	
Tekst	Beløp	% -vis	
Låneopptak	-109 515	70,4	
Momskompensasjon	-17 045	11,0	
Tilskudd	-	-	
Bruk av fond	-29 070	18,7	
Sum	-155 630	100,0	

De største prosjektene i perioden er:

- ✓ Ferdigstilling av politilokalene i administrasjonsbygget i Aure sentrum med 13,7 millioner kroner i 2024
- ✓ Ny barnehage i Aure sentrum med til sammen 56,7 millioner kroner i årene 2026-2027
- ✓ Helseplattformen med 13,0 millioner kroner i 2026
- ✓ Ombygging/utbedring av Aure helsesenter i henhold til brannrapport, 6,0 millioner kroner i 2024
- ✓ Behandlingsanlegg og høydebasseng Sør-Tustna vassverk, 35,0 millioner kroner i 2025-2026.

Figur 13 – Investeringer 2022-2027

Detaljert oversikt over investeringsprosjektene og finansiering er inntatt i budsjettskjema bevilgningsoversikt investering og budsjettskjema enkeltprosjekt.

4.4 Lånegjelden

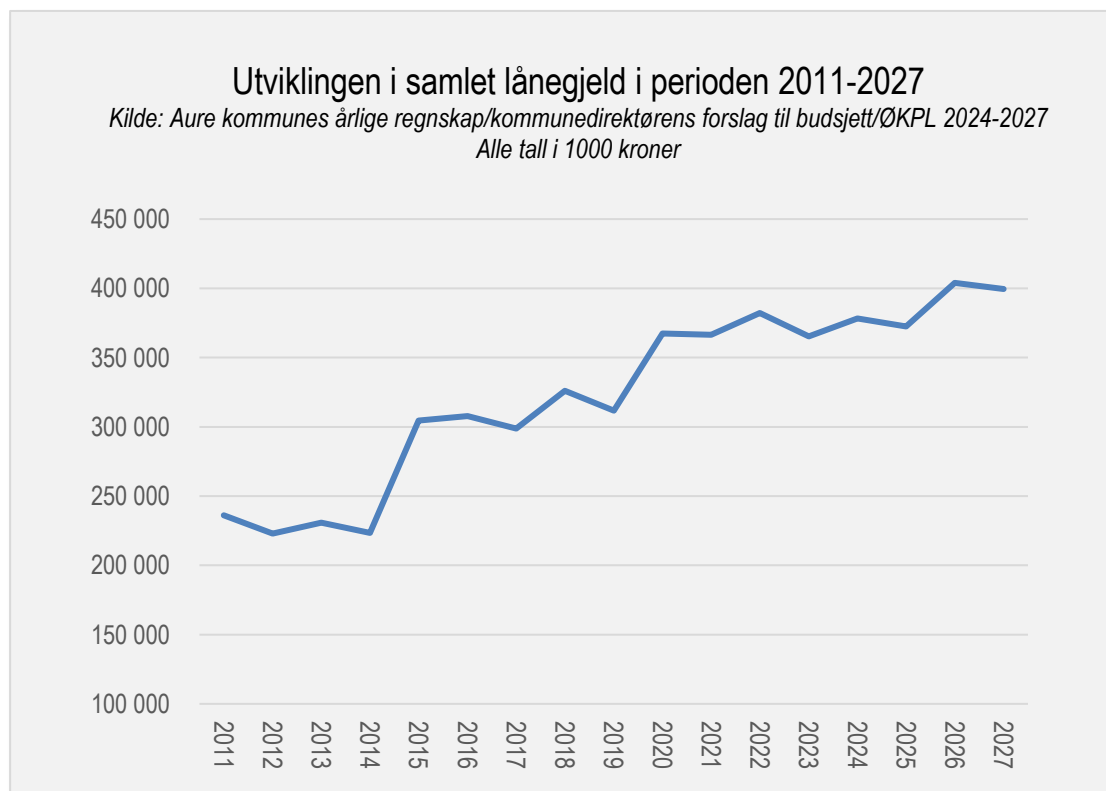
Fra å ha en samlet lånegjeld i 2011 på vel 231 millioner kroner, er vi ved utgangen av 2026 kommet opp i 392 millioner kroner dersom kommunedirektørens forslag til drifts- og investeringsbudsjett blir vedtatt slik det foreligger. Fra 2026 til 2027 vil lånegjelden falle litt og ligge på 389 millioner kroner ved utgangen av 2027.

Det er i dette bildet forutsatt bruk av ubrukte lånemidler i 2023 med til sammen 21,7 millioner kroner. Ved utgang av 2023 består lånegjelden av lån til investeringer med 351,5 millioner kroner og lån til videre utlån (startlån) med 14,5 millioner kroner. Nye lån i perioden 2024-2027 vil være på 109,5 millioner kroner til investeringsformål. Det er ikke lagt opp til å ta opp nye startlån i perioden, men kommunedirektøren er åpen for at etterspørselen kan tilsa behov for nye låneopptak selv om det ikke ligger konkret i dette forslaget. Dersom behovet skulle være tilstede for låneopptak vil kommunedirektøren fremme dette som en egen sak til kommunestyret.

Avdrag i perioden er beregnet til 71,8 millioner kroner. Låneporteføljen øker dermed med 37,7 millioner kroner i økonomiplanperioden.

Aure kommune har også avdragsfrie lån på 89 millioner kroner som gir en årlig besparelse i kapitalkostnader (les her; avdrag) på 4,5 millioner kroner. Med en perioden med renteøkning vil effekten av avdragsfriheten avta, da hovedstolen på lånet ikke går ned.

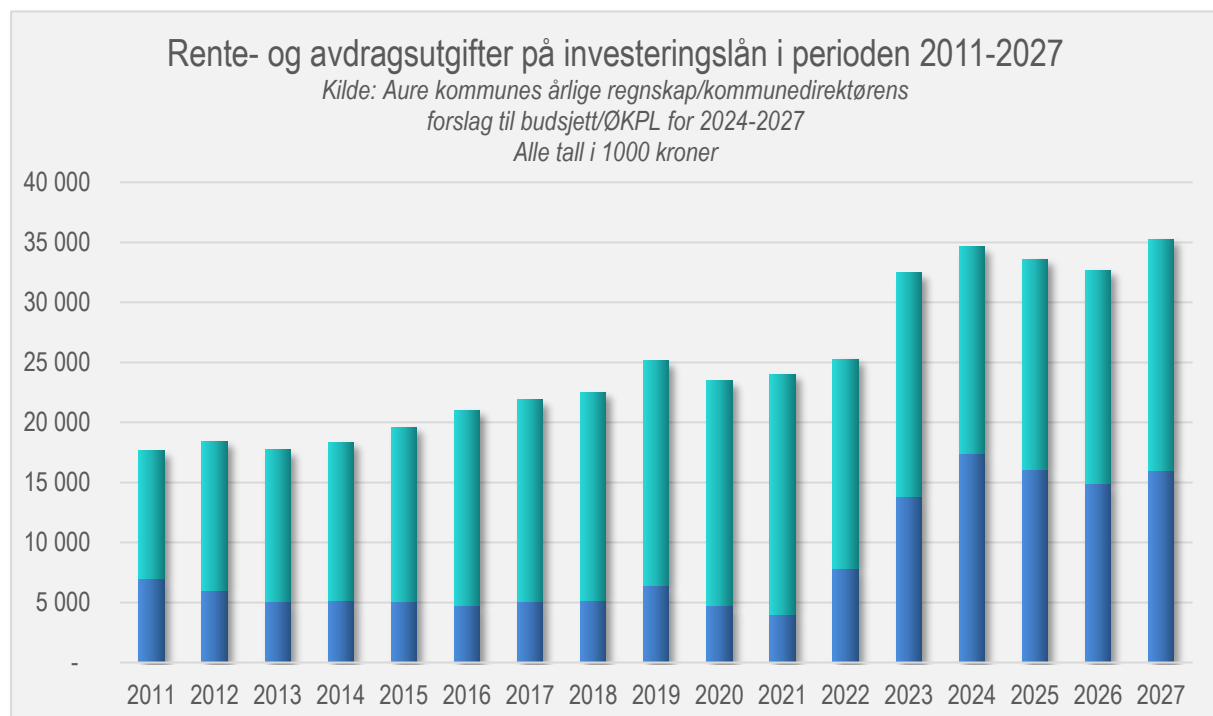
Figur 14 – Utviklingen i lånegjeld i perioden 2011-2027

4.5 Kapitalkostnadene

Låneopptak og derav finanskostnader har økt jevnt de senere årene. I 2011 lå finansutgiftene på 17,7 millioner kroner, mens tilsvarende tall i 2027 vil bli liggende på 35,3 millioner kroner. En del av kapitalkostnadene dekkes over selvkostområdet, av brukerne (leieinntekter) og gjennom statstilskudd (kompensasjonsordninger).

Figur 15 – Rente- og avdragsbelastningen 2011-2027

Figuren ovenfor illustrerer rimelig godt det lave rentenivået vi har hatt over en lang periode. Renten er en viktig faktor for å dempe inflasjon og den økonomiske usikkerheten som følge av situasjonen i Europa og ellers i verden, har gjort det nødvendig å heve rentenivået, også i Norge. Allerede fra 2022 ser vi at oppjustering av rentenivået påvirket kapitalkostnadene. De fleste finansinstitusjoner forventer en viss rentenedgang i løpet av 2024. Som figuren viser, er det tatt hensyn til dette i den fremlagte økonomiplanen. Nedgangen i avdragsbelastningen mellom 2021 og 2022 kan forklares med etableringen av avdragsfrie lån. Tabellen nedenfor gir et inntrykk av den faktiske rente- og avdragsbelastningen når vi justerer for inntekstposter som skal kunne tas med i den andre enden.

Tabell 25 – Korrigert rente- og avdragsbelastning 2022-2027

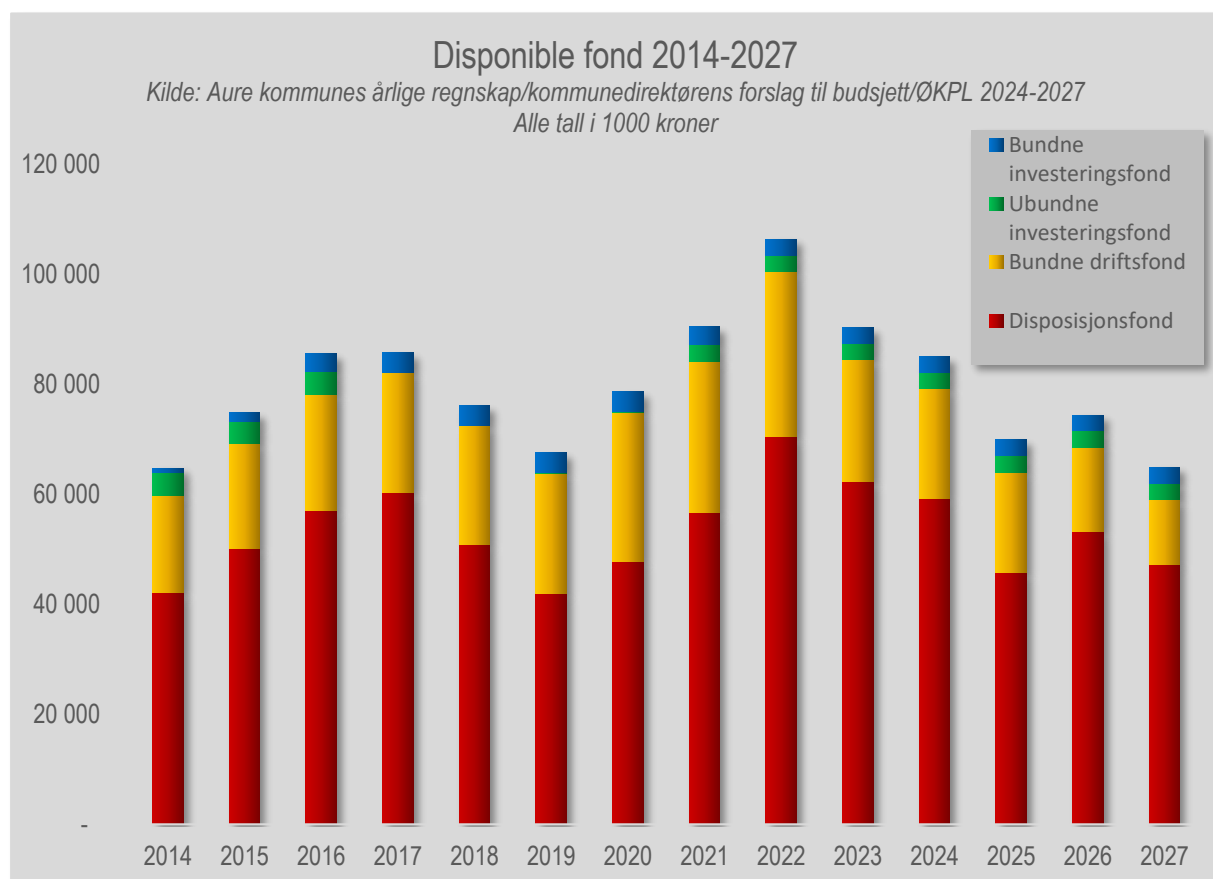
Tekst/År	Regnskap 2022	Rev. bud. 2023	ØKPL 2024	ØKPL 2025	ØKPL 2026	ØKPL 2027
Renter	7 865	13 825	17 438	16 097	14 869	15 958
Avdrag	17 395	18 620	17 202	17 489	17 813	19 311
Kapitalkostnader	25 260	32 445	34 640	33 586	32 682	35 269
Selvkost (kalkulatoriske)	-6 320	-7 394	-7 530	-7 902	-9 069	-10 225
Netto FDV eiendom (drift - leieinntekter)	-514	-23	-911	-2 063	-2 063	-563
Rentekompensasjon (statstilsk.)	-1 200	-800	-700	-600	-500	-400
Korr. kapitalkostnader	17 226	24 228	25 499	23 021	21 050	24 081

4.6 Bruk og avsetning fond

Som beskrevet i kapittel 2.2, innebærer kommunedirektørens forslag betydelig bruk av disposisjonsfondet i perioden. Også enhetene gjør bruk av bundne fond for å styrke driftsbudsjettet.

Figuren nedenfor viser utviklingen av de ulike fondene.

Figur 16 – Disponible fond 2014-2027

4.6.1 Disposisjonsfondet

I kommunedirektørens forslag ligger det en del engangstiltak i driftsbudsjettet som er ment å dekkes ved bruk av disposisjonsfond (jfr. kap. 4.2.3). Dette utgjør til sammen 13,9 millioner kroner i perioden 2024-2027. I dette ligger bl.a. bruk av 6,4 millioner kroner som tilskudd/anleggsbidrag til opparbeidelse av vei, parkeringsplass og oppstillingsplass for planlagt fergekai, Kjørsvikbugen (2025). I tillegg foreslås det brukt til sammen 2,0 millioner kroner innen digitalisering i samme periode (kommunal andel bredbåndsutbygging).

Kommunedirektøren foreslår å avsette 1,0 millioner kroner årlig som tilskudd til næringsutvikling (SNP) i økonomiplanperioden. Dette er en viss reduksjon i forhold til inneværende års budsjett og økonomiplan. Med prinsippet om at lovpålagte kommunale primæroppgaver skal prioriteres, ser kommunedirektøren det som helt nødvendig å trappe ned tilskuddordningen til næringsutvikling (SNP) noe. Videre er det viktig å dempe bruken av disposisjonsfondet for å fortsatt kunne ha en rimelig solid buffer fram i tid.

For å saldere driftsbudsjettene for årene 2024-2027, ser kommunedirektøren seg nødt til å foreslå bruk av disposisjonsfondet med til sammen 24 millioner kroner. Samtidig foreslås det å avsette 8,9 millioner kroner, slik at netto bruk blir på 15,1 millioner kroner. Foruten å måtte bruke midler fra disposisjonsfondet, vil det i kommunedirektørens forslag ligge at midlene fra Havbruksfondet i sin helhet tas inn i driftsbudsjettet i hele perioden. De årene midlene bidrar til merinntekter utover utgiftene, vil midler imidlertid kunne brukes til å styrke disposisjonsfondet noe.

Tabell 26 – Bruk/avsetning disposisjonsfond 2022-2027

Alle tall i 1000 kroner

Tiltak - driftsbudsjettet	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	ØKPL 2024	ØKPL 2025	ØKPL 2026	ØKPL 2027
Innstående (saldo) pr. 01.01.	- 56 775	- 70 455	- 70 455	- 62 320	- 59 262	- 45 743	- 53 242
Avlevering av papirarkiv	-	800	-	-	-	-	-
Taksering av eiendommer	350	-	-	-	-	-	-
Bredbåndsutbygging (andel Aure kommune)	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	-	-
Ekstraordinært vedlikehold kommunale bygg	3 000	1 000	1 000	1 000	-	-	-
Ekstraordinært vedlikehold kommunale veier	1 000	500	500	500	-	-	-
Tilskudd til Nordre Nordmøre bru- og Tunnelselskap (NNBT)	300	300	300	-	-	-	-
Utredning og plan for sjøområder Tj.b.oddan-Kjørsvikb.-Taftøyan	400	-	-	-	-	-	-
Stemshaug kirke - skraping/maling (eget tilskudd)	670	-	-	-	-	-	-
Ombygging skrankesone servicekontor, sikkerhet	353	-	-	-	-	-	-
Økt ramme stipendordning til unge talenter	100	-	-	-	-	-	-
Driftstilskudd ANF (næringsutviklingsfondet)	-	300	300	-	-	-	-
Tilskudd Toppidrettsveka/Norway Events (næringsutviklingsfondet)	-	300	300	-	-	-	-
Velferdstiltak for ansatte (kommunestyrets vedtak i sak 22/23)	-	-	300	-	-	-	-
Tilskudd Solskjel Kabelferge SA (k.sak 25/23)	-	-	567	-	-	-	-
Tilskudd "Klippfiskdagen 2023"	-	-	25	-	-	-	-
Utredning og plan for sjøområder Tj.b.oddan-Kjørsvikb.-Taftøyan	-	-	-	-	-	-	-
Stemshaug kirke - skraping/maling (eget tilskudd)	-	-	-	-	-	-	-
Ombygging skrankesone servicekontor, sikkerhet	-	-	-	-	-	-	-
Opparb. vei, parkeringsplass og oppstillingsplass Kjørsvikbugen	-	6 400	-	-	6 400	-	-
Tilskudd til private vannverk	-	-	-	-	-	-	-
Overføring til investeringsbudsjettet	-	-	1 112	-	-	-	-
Saldering av budsjett	-	1 999	9 423	-	5 119	-	4 974
Tiltak knyttet til næringsutvikling (SNP)	1 560	1 500	2 400	1 000	1 000	1 000	1 000
Sum bruk av ubundne avsetninger	8 733	14 099	17 227	3 500	13 519	1 000	5 974
Midler fra havbruksfondet	- 13 100	- 1 200	- 7 900	-	-	-	-
Mindreforbruk i driftsregnskapet	- 9 313	- -	- 1 192	- 442	- -	- 8 499	-
Sum til ubundne avsetninger (overføring fra drift)	- 22 413	- 1 200	- 9 092	- 442	- -	- 8 499	-
Sum netto bruk/avsetning disp.fond	- 13 680	12 899	8 135	3 058	13 519	- 7 499	5 974
Saldo pr. 31.12.	- 70 455	- 57 556	- 62 320	- 59 262	- 45 743	- 53 242	- 47 268

Tabellene ovenfor viser at disposisjonsfondet vil være på 62,3 millioner kroner ved utgangen av 2023, for så å være på 47,3 millioner kroner ved utgangen av 2027.

4.6.2 Bundne fond - selvkost

Tabellen nedenfor viser fondsdisposisjonene innen selvkost fra avlagt regnskap 2022 til økonomiplanens år 2027 ut fra utarbeidet modell.

Tabell 27 – Bundne fond selvkost

Alle tall i 1000 kroner

Fond selvkost							
Tekst/år	Balanse Regnskap 2022	Rev. bud. 2023	ØKPL 2024	ØKPL 2025	ØKPL 2026	ØKPL 2027	Balanse regnskap 2027
Vann	-8 260	-170	882	1 494	2 876	3 308	130
Avløp	-	128	102	-214	-205	-166	-355
Feiing	-715	95	136	160	160	220	56
Kart/oppm.	-276	-	-	-	-	-	-276
Sum	-9 251	53	1 120	1 440	2 831	3 362	-445

4.6.3 Bundne fond - enhetene

Det legges opp til å bruke 10,4 millioner kroner av bundne fond i årene 2024-2027. Samtidig foreslås det avsatt 0,8 millioner kroner i samme periode. Ved utgangen av 2022 var bundne fond på 30,1 millioner kroner.

For nærmere spesifisering henvises det til kap. 5 - enhetenes budsjettrammer, enhetenes innspill i eget hefte og [budsjettskjema bevilgningsoversikt drift](#).

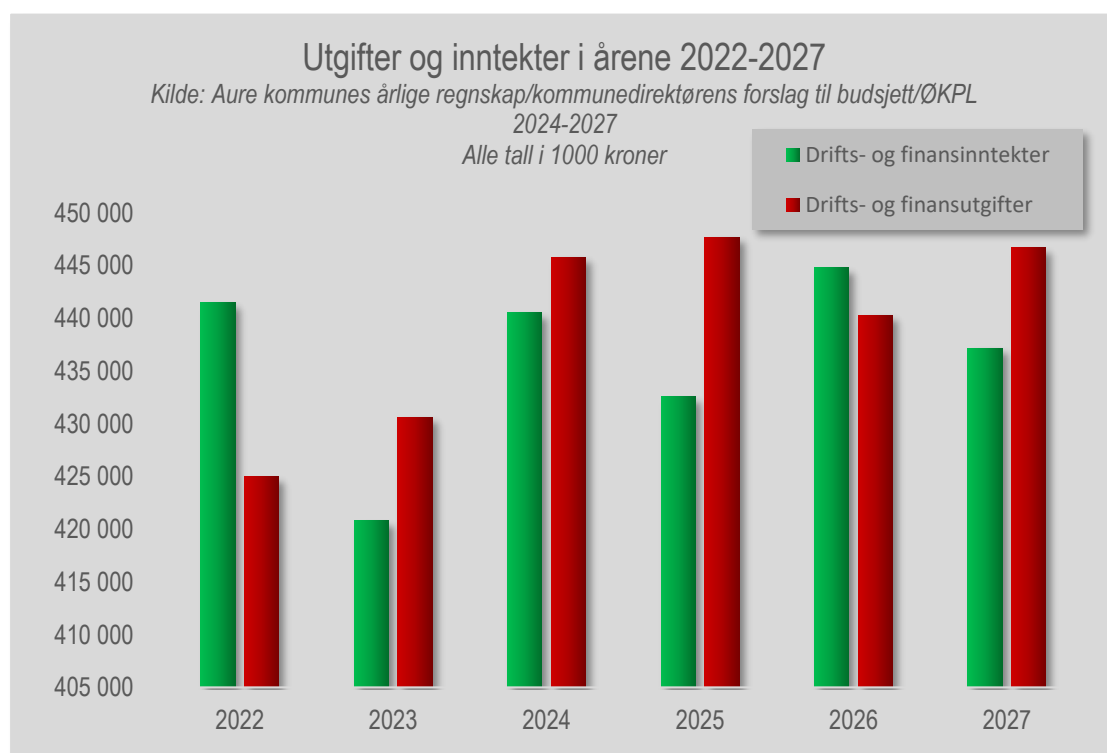
4.7 Netto driftsresultat

Netto driftsresultat er det mest sentrale begrepet for å definere kommunens handlefrihet. Netto driftsresultat viser overskudd på årets drift fratrasket kapitalutgifter. Det anbefales fra sentralt hold at netto driftsresultat over tid bør ligge på 1,75 % av driftsinntektene. Aure kommune har de fleste år kommet ut med positivt netto driftsresultat.

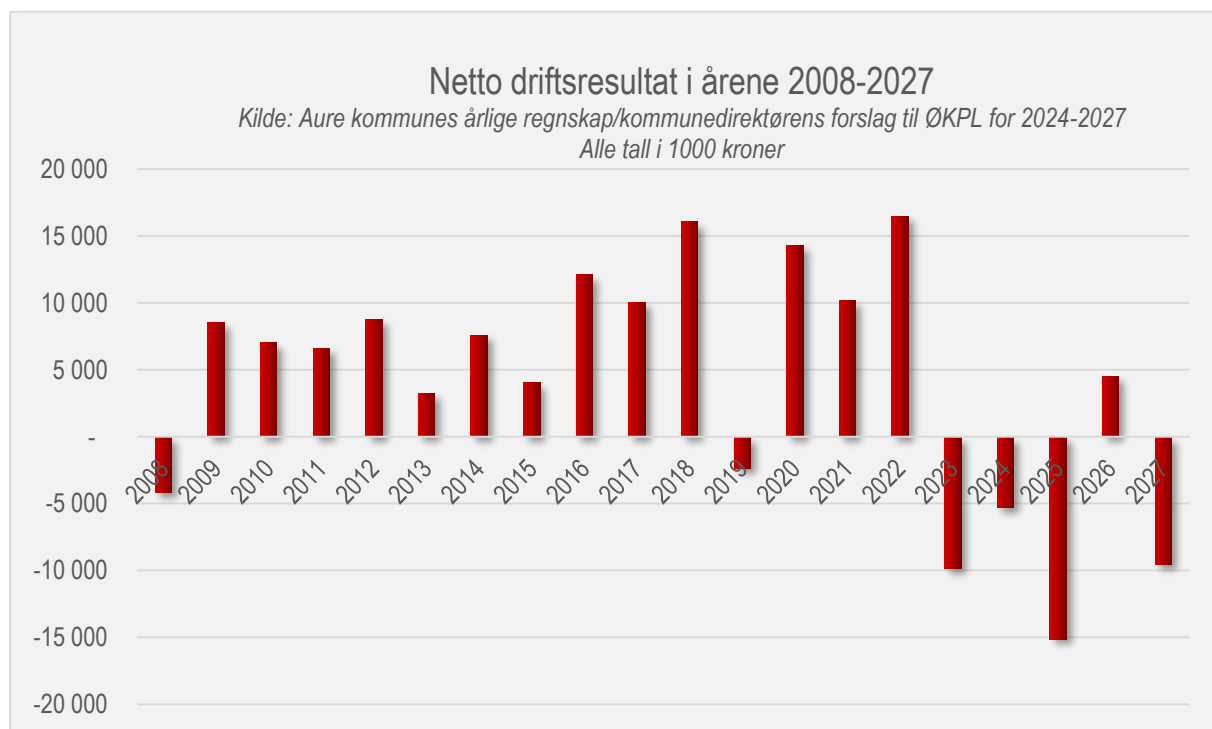
Kommunedirektørens forslag til budsjett 2024/ØKPL 2024-2027 viser at Aure kommune ikke er innenfor denne anbefalingen i noen av årene. Selv med økning av eiendomsskatten på bolig- og fritidseiendommer og bruk av alle midlene fra Havbruksfondet, er netto driftsresultat stort sett negativt. Kun 2026 viser et positivt netto driftsresultat på 4,5 millioner kroner.

Negativt netto driftsresultat krever saldering ved bruk av disposisjonsfond (jfr. kap. 4.6.1). Figuren på neste side viser forholdet mellom drifts- og finansinntektene og drifts- og finansutgiftene i perioden 2022-2027.

Figur 17 – Inntekter og utgifter 2022-2027

Figur 18 – Netto driftsresultat 2008-2027

4.8 Økonomiske måltall - handlingsregler og målsettinger

Det er kommunes ansvar å sørge for en helhetlig og langsiktig økonomiforvaltning. Den nye kommuneloven sier at «kommuner skal forvalte sin økonomi slik at den økonomiske handleevnen blir ivarettatt over tid». For å oppnå dette fastsetter den nye loven i § 14-2 at kommunestyret skal vedta finansielle måltall for utviklingen av kommunenes økonomi. Handlingsreglene og målsettingen skal bidra til å sikre sunn kommuneøkonomi og trygge det finansielle grunnlaget for tjenestene kommunen har ansvar for å levere til innbyggerne. Gjeldende handlingsregel ble vedtatt av kommunestyret i møte 19.12.2019, sak 93/19.

4.8.1 Netto driftsresultat

Målsettingen er at netto driftsresultat bør ligge mellom 1,5 – 2,0 % av driftsinntektene.

Kommunedirektørens forslag til budsjett for 2024/ØKPL 2024-2027 innebærer følgende:

Tekst/år	Regnskap 2022	Rev. bud. 2023	ØKPL 2024	ØKPL 2025	ØKPL 2026	ØKPL 2027
Drifts- og finansinntekter	-441 457	-420 780	-440 519	-432 542	-444 787	-437 137
Drifts- og finansutgifter	424 962	430 607	445 788	447 672	440 278	446 654
Netto driftsresultat	-16 495	9 827	5 269	15 130	-4 509	9 517
Prosent av driftsinntektene	3,7	-2,3	-1,2	-3,5	1,0	-2,2

Ingen av årene i ØKPL-perioden er innenfor målsettingen.

4.8.2 Gjeldsgrad

Et rimelig mål i første omgang er å ha en gjeldsgrad på 50 %, for så å redusere denne.

Kommunedirektørens forslag til budsjett for 2024/ØKPL 2024-2027 innebærer følgende:

Tekst	Regnskap 2022	Rev. bud. 2023	ØKPL 2024	ØKPL 2025	ØKPL 2026	ØKPL 2027
Driftsinntekter	-437 009	-412 116	-436 389	-428 412	-440 857	-433 752
Samlet lånemasse	350 357	351 647	365 580	360 591	392 928	389 347
Andel "kommunekassefinansierte"	227 732	228 571	237 627	234 384	255 403	253 076
Gjeldsgrad	52,1	55,5	54,5	54,7	57,9	58,3

Ingen av årene i ØKPL-perioden er innenfor målsettingen.

4.8.3 Kapitalkostnadenes andel av driftsinntektene

Målsettingen er at kapitalkostnadenes andel av driftsinntektene skal utgjøre om lag 8 %, men med sikte på reduksjon.

Kommunedirektørens forslag til budsjett for 2024/ØKPL 2024-2027 innebærer følgende:

Tekst/År	Regnskap 2022	Rev. bud. 2023	ØKPL 2024	ØKPL 2025	ØKPL 2026	ØKPL 2027
Renter	7 865	13 825	17 438	16 097	14 869	15 958
Avdrag	17 395	18 620	17 202	17 489	17 813	19 311
Kapitalkostnader	25 260	32 445	34 640	33 586	32 682	35 269
Selvkost (kalkulatoriske)	-6 320	-7 394	-7 530	-7 902	-9 069	-10 225
Netto FDV eiendom (drift - leieinntekter)	-514	-23	-911	-2 063	-2 063	-563
Rentekompensasjon (statstilsk.)	-1 200	-800	-700	-600	-500	-400
Korr. kapitalkostnader	17 226	24 228	25 499	23 021	21 050	24 081
Skatt på inntekt og formue	(113 338)	(108 825)	(114 277)	(114 277)	(114 277)	(114 277)
Ordinært rammetilskudd	(178 741)	(180 766)	(184 377)	(181 819)	(181 836)	(181 856)
Eiendomsskatt	(21 754)	(20 200)	(20 659)	(21 626)	(25 326)	(25 326)
Fratrekk overføring (Heim/Hitra)	6 656	6 496	6 319	6 136	5 948	5 753
Midler fra Havbruksfondet	-16 183	-7 900	-15 700	-8 400	-17 100	-9 000
Korrigerte driftsinntekter	-323 360	-311 195	-328 694	-319 986	-332 591	-324 706
Andel av driftsinntektene	5,3	7,8	7,8	7,2	6,3	7,4

Alle årene i ØKPL-perioden er innenfor målsettingen.

4.8.4 Disposisjonsfond

Målsettingen er at disposisjonsfondet bør være på minst 5 % av driftsinntektene.

Kommunedirektørens forslag til budsjett for 2024/ØKPL 2024-2027 innebærer følgende:

Tekst	Regnskap 2022	Rev. bud. 2023	ØKPL 2024	ØKPL 2025	ØKPL 2026	ØKPL 2027
Brutto driftsinntekter	-437 009	-412 116	-436 389	-428 412	-440 857	-433 752
Disposisjonsfond 31.12.	-70 455	-62 320	-59 262	-45 743	-53 242	-47 268
Prosent av driftsinntektene	16,1	15,1	13,6	10,7	12,1	10,9

Alle årene i ØKPL-perioden er innenfor målsettingen.

5 BUDSJETTRAMMER ENHETENE

5.1 Enhet utvikling og service

5.1.1 Beskrivelse av tjenesteområdet

Utvikling og Service sine oppgaver er å yte interne tjenester, råd og veiledning til hele organisasjonen. Dette omfatter stabs- og støttefunksjoner som lønn-, økonomi- og personalavdeling, IKT-avdeling og servicekontor / Skansen. Innhold og omfang av disse tjenestene er tilpasset enhetenes behov og overordnede føringer. I tillegg yter servicekontoret publikumsrettede tjenester via telefon, skranke og nettsider / sosiale media.

Kommunedirektørens kontor

Kommunedirektørens kontor har fra og med 2020 et lønnsbudsjett kun bestående av kommunedirektør og enhetsleder Utvikling og Service. Andre overordnede administrasjonskostnader er også budsjettet her, f.eks. kontingenter for KS og advokatutgifter og annen ekstern konsulentbistand.

Lønn, økonomi- og personal (LØP)

Lønn- og økonomiavdeling omfatter blant annet økonomisk kontrollerfunksjon, budsjett, årsmelding, lønn og regnskap, fakturering, innfordring, eiendomsskatt, økonomisk analyse og intern rådgivning. *Personalavdelingen* yter støtte og faglig bistand til enhetene innen fagområdene personalforvaltning, lønn, rekruttering og HMS. Stabsfunksjonen omfatter overordnet kompetanseplanlegging, utviklingsutvikling og annet strategisk personalarbeid. LØP utgjør til sammen 7,3 årsverk.

Servicekontor

Servicekontoret utgjør 3,8 årsverk. Servicekontoret yter både interne og eksterne tjenester og har blant annet ansvar for sentralbord og publikumsmottak, journalføring og kontrollfunksjoner knyttet til post og arkiv, møtesekretariat for politiske utvalg, gjennomføring av valg, samt nettside og annen informasjonstjeneste.

IKT

IKT-avdelingen har overordnet ansvar for utvikling, drift og vedlikehold av kommunens informasjons- og kommunikasjonsteknologi, og har derfor avgjørende betydning for kommunal virksomhet, på alle tjenesteområder, døgnet rundt. Budsjett omfatter innkjøp / leasing av utstyr, programvare, lisenser og konsulentbistand, hvorav en stor del er knyttet til felles systemer i IKT ORKide. Lokal personalressurs utgjør 2 årsverk.

Politiske organ

Dette ansvarsområde omfatter kommunestyret, formannskapet, hovedutvalg for kommuneutvikling, hovedutvalg for helse og oppvekst andre råd og utvalg, ordfører og varaordfører, stortings- og kommunevalg, kontrollutvalg og revisjon. Servicekontoret er sekretariat for de politiske organene.

Nærmere beskrivelse av tjenesteområdet, herunder arbeidsoppgaver, bemanning, hovedutfordringer og enhetens budsjettforslag med kommentarer er tatt inn i vedleggsheftet.

5.1.2 Forslag til driftsbudsjett for perioden 2024-2027

Tabellen under viser kommunedirektørens forslag til netto driftsramme og forslag til hvordan tjenesteområdet skal tilpasse ressursbruken til endrede rammer. Tabellen viser på linje C sum av konsekvensjustert 2023-budsjett, noe som gir basisbudsjett for 2024-2027. Deretter følger kommunedirektørens forslag til nye tiltak og innsparinger/kutt, med endelige årlige nettorammer for enheten på linje F.

Tall i 1000 kroner

Netto driftsramme	2024	2025	2026	2027
Revidert budsjett 2023	31 927	31 927	31 927	31 927
Konsekvensjustering lønn (lønnsark)	166	166	166	166
A - Ramme	32 093	32 093	32 093	32 093
Konsekvensjustering av basisbudsjett (helårsvirkning, endrede forutsetninger mv.)				
1 Valg (kommune- og stortingsvalg)	(214)	-	(214)	-
2 Sortering og levering av papirarkiv fra Rådhus til IKAMR	(800)	(800)	(800)	(800)
3 Drift IKT ORKidè, Aure kommunes andel (ordinær drift)	160	160	160	160
4 Digitaliseringstiltak	(250)	(250)	(250)	(250)
5 Konsekvensjustering lønn - Aure kyrkjelege fellesråd	185	185	185	185
6 Tilskudd kristiansund ballklubb	(30)	(30)	(30)	(30)
7 Boligplan - kjøp av konsulenttjenester	(150)	(150)	(150)	(150)
8 Velferdstiltak ansatte (særskilt vedtak k.styret)	(300)	(300)	(300)	(300)
9 Fordelte utgifter - selvkost	351	285	215	145
B - Sum konsekvensjustering	(1 048)	(900)	(1 184)	(1 040)
C - Korrigert ramme (A+B)	31 045	31 193	30 909	31 053
Nye tiltak (+)				
1 Innkjøp nye trygghetsalarmer	200	50	-	-
2 Fagsystem bibliotek	150	-	-	-
3 Sortering og levering av papirarkiv fra Rådhus til IKAMR	-	-	-	-
4 50% stilling eiendomsskatt	370	370	370	370
5 Økt eiendomsskatt	-	-	-	-
6 Boligplan - kjøp av konsulenttjenester	250	-	-	-
7 50 % stilling (administrativ stilling kirkekr. - regnskap mv.)	-	-	-	-
8 10 % kirkegårdsarbeider	-	-	-	-
9 30 % Diakonstilling	-	-	-	-
D - Sum nye tiltak (+)	970	420	370	370
Nye tiltak (-)				
1 Sommerbua avvikles, lønn	(200)	(200)	(200)	(200)
2 Sortering og levering av papirarkiv fra Rådhus til IKAMR	-	-	-	-
3 Frikjøp 15 % stilling systemforvalter Compilo	(114)	(114)	(114)	(114)
4 Lovdata PRO avvikles (fom. 2024)	-	-	-	-
5 20 % stilling tillitsvalgt (kun i 2024)	(115)	-	-	-
6 30 % stilling arkiv	(250)	(250)	(250)	(250)
7 Tilskudd bredbånd	-	-	(1 000)	(1 000)
E- Sum nye tiltak (-)	(679)	(564)	(1 564)	(1 564)
F - Sum justert ramme (C+D+E) (bud 2024)	31 336	31 049	29 715	29 859

5.1.3 Kommunedirektørens kommentarer

Konsekvensjusteringer

Alle konsekvensjusteringer foreslått fra enheten er tatt med i kommunedirektørens forslag.

Nye/endrede tiltak (pluss og minus)

Kommunedirektørens forslag innebærer at bemanningen på økonomiavdelingen økes med 50 % stilling fra og med 2024. Dette skal gi økte ressurser knyttet til eiendomsskattearbeidet. Det er forutsatt at bemanningsøkningen skal kunne gi minst tilsvarende gevinst i inntektene.

Forslagene fra Aure kyrkjelege fellesråd om økt ressurs til administrativ ressurs på kirkekontoret (50 % stilling), kirkegårdsarbeider (10 % stilling) eller diakon (30 % stilling), har man ikke funnet rom for.

Når det gjelder digitaliseringstiltak er disse nærmere spesifisert i kap. 4.2.3. Alle tiltak legges inn under IKT felles.

De fleste minustiltakene fra enheten er tatt med i kommunedirektørens forslag unntatt forslaget om besparelse med kr. 200.000,- knyttet til levering av papirarkiv. Dette kuttet var betinget av at man fikk tilført midler som plustiltak for å gjennomføre prosjektet. Når dette tiltaket nå ikke ligger i rammen, blir også kuttforslaget urealistisk.

Øvrige minustiltak vurderes som realistiske og forsvarlige.

5.2 Enhet oppvekst og integrering

5.2.1 Beskrivelse av tjenesteområdet

Grunnskole: Drives etter opplæringsloven. Enheten består av to grunnskoler:

Aure barne- og ungdomsskole
Tustna barne- og ungdomsskole

Skoleåret 2023/2024 er det 331 elever i grunnskolen i kommunen. Det er til sammen 3,80 årsverk administrasjon, 1,21 årsverk merkantilt personale, 50,17 årsverk pedagogisk personale og 12,69 årsverk fagarbeidere/assistenter.

Barnehage: Drives etter barnehageloven. Enheten består av fire barnehager:

Aure sentrumsbarnehage
Nordlandet barnehage
Steinhaugen barnehage
Stemshaug barnehage

Kommunen er også barnehagemyndighet overfor den private barnehagen, Straumsvik barnehage. Barnehageåret 2022/2023 er det 127 barn og 37,9 årsverk personale i de kommunale barnehagene i kommunen.

Voksenopplæringen og flyktningetjenesten: Ansvar for grunnskoleopplæring og spesialundervisning for voksne etter Opplæringsloven kap. 4A og undervisning i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere etter introduksjonsloven. Ansvar for mottak og bosetting av flyktninger og gjennomføring av introduksjonsprogrammet for de av flyktningene som deltar i det. Pr. 1.10.23 er det totalt 59 flyktninger i kommunen og 36 av disse er deltakere i introduksjonsordningen. 4 personer har vedtak om spesialundervisning. Det er til sammen 10 årsverk ved voksenopplæringen og flyktningetjenesten.

Nærmere beskrivelse av tjenesteområdet, herunder arbeidsoppgaver, bemanning, hovedutfordringer og enhetens budsjettforslag med kommentarer er tatt inn i vedleggsheftet.

5.2.2 Forslag til driftsbudsjett for perioden 2024-2027

Tabellen under viser kommunedirektørens forslag til netto driftsramme og forslag til hvordan tjenesteområdet skal tilpasse ressursbruken til endrede rammer. Tabellen viser på linje C sum av konsekvensjustert 2023-budsjett, noe som gir basisbudsjett for 2024-2027. Deretter følger kommunedirektørens forslag til nye tiltak og innsparinger/kutt, med endelige årlige nettorammer for enheten på linje F.

Tall i 1000 kroner				
Netto driftsramme	2024	2025	2026	2027
Revidert budsjett 2023	103 199	103 199	103 199	103 199
Konsekvensjustering lønn (lønnsark)	5 059	5 059	5 059	5 059
A - Ramme	108 258	108 258	108 258	108 258
Konsekvensjustering av basisbudsjett (helårsvirkning, endrede forutsetninger mv.)				
1 Endring av målform	(250)	(250)	(250)	(250)
2 Bruk av bundet fond	-	993	993	993
4 Reduksjon i årsverk fra 01.08.24	(357)	(1 213)	(1 712)	(1 712)
5 Konsekvensjustert drift voksenopplæring/intro.	(850)	(850)	(850)	(850)
6 Økte refusjoner - norskopplæring innvandrere	(1 054)	(1 054)	(1 054)	(1 054)
7 Redusert brukerbetaling barnehage fra 1.8.24	641	641	641	641
8 Konsekvensjustering felles skole (ansvar 2000)	(15)	(15)	(15)	(15)
9 Konsekvensjustering TBUS (ansvar 2050)	17	17	17	17
B - Sum konsekvensjustering	(1 868)	(1 731)	(2 230)	(2 230)
C - Korrigert ramme (A+B)	106 390	106 527	106 028	106 028
Nye tiltak (+)				
1 Øke logopedhjemmelen til 100 %	400	400	400	400
2 Vakanse 50 % (felles skole)	(400)	(400)	-	-
3 Spesialpedagog barnehage 100 % (fra høsten 2024)	-	-	-	-
4 Faste vikarhjemler i barnehager og skoler	-	-	-	-
D - Sum nye tiltak (+)	-	-	400	400
Nye tiltak (-)				
1 Legge ned SFO-avdeling på Nordlandet. Tilbudet gis på Abus.	(150)	(300)	(300)	(300)
2 Ta bort tilbud om SFO i høst- og vinterferien.	(90)	(90)	(90)	(90)
3 Generell stillingsreduksjon (1 årsverk)	(357)	(856)	(856)	(856)
4 Økt integreringstilskudd (dvs. mottak av flere)	-	-	-	-
5 Sparte vikarutgifter ved å etablere faste vikarhjemler i barnehager og skoler	-	-	-	-
6 Vakanse 100 % (felles skole)	(600)	(800)	(800)	(800)
E - Sum nye tiltak (-)	(1 197)	(2 046)	(2 046)	(2 046)
F - Sum justert ramme (C+D+E) (bud 2024)	105 193	104 481	104 382	104 382

5.2.3 Kommunedirektørens kommentarer

Konsekvensjusteringer

Alle konsekvensjusteringer foreslått fra enheten er med i kommunedirektørens budsjettforslag.

Nye/endrede tiltak (pluss og minus)

Kommunedirektøren har i sitt forslag kun funnet rom for å øke logopedhjemmelen fra 50 % til 100 % stilling. Øvrige plusstiltak er ikke tatt med videre.

Når det gjelder minustiltak har kommunedirektøren justert enhetens forslag om kutt i årsverk ved at det forslås kutt i 1 årsverk fra og med høsten 2024, med helårsvirkning fra og med 2025. Videre foreslås at SFO-avdelingen på Nordlandet avvikles og at tilbudet gis på ABUS. En vakanse tilsvarende 100 % stilling i enheten tas inn som et moment i arbeidet med gjennomgang av tjenestestrukturen/organisasjonen som skal skje fra 2024.

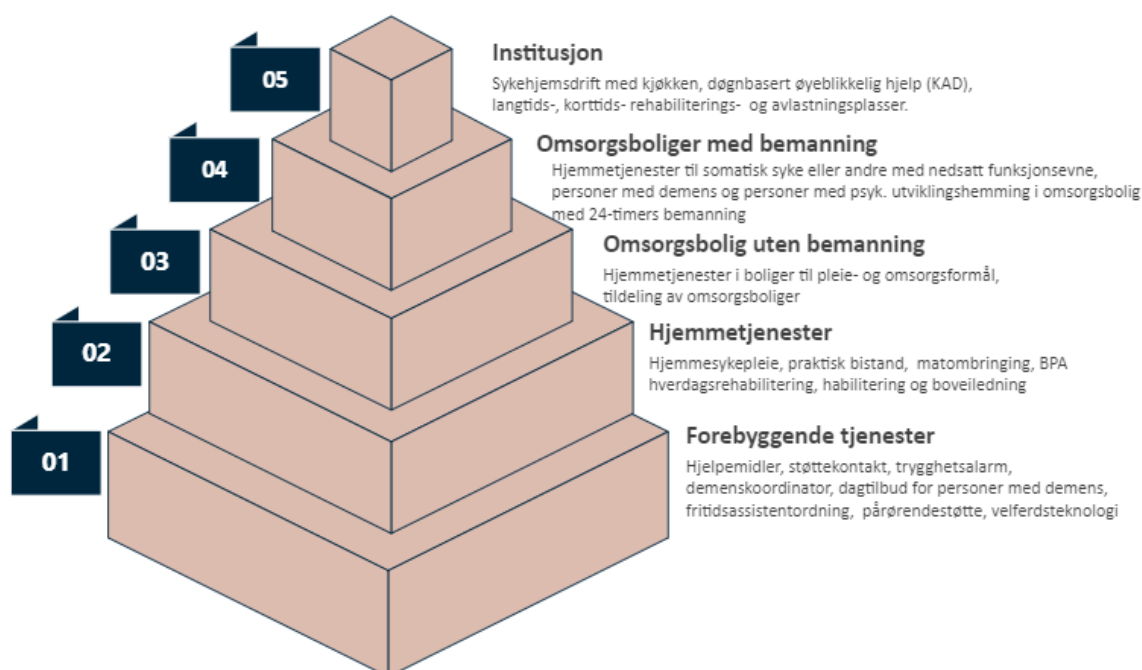
Minustiltakene vurderes som realistiske og forsvarlige.

5.3 Enhet omsorg

5.3.1 Beskrivelse av tjenesteområdet

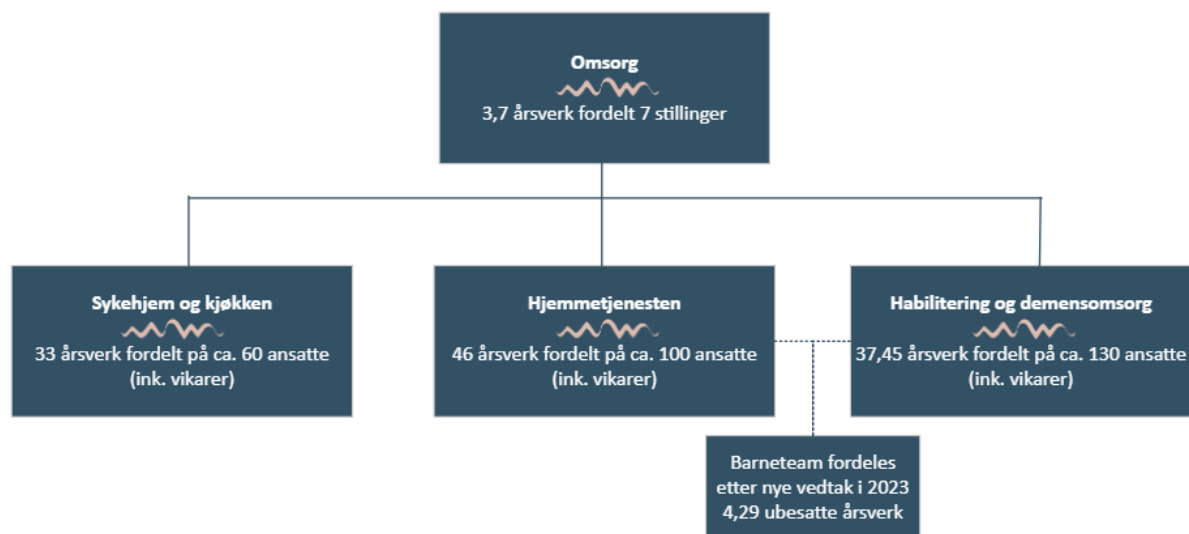
Enhet omsorg omfatter sykehjem, hjemmetjeneste og habilitering og demensomsorg.

Vi yter tjenester og tildeler vedtak etter individuell vurdering hovedsakelig ihht. pasient- og brukerrettighetsloven (pbrl) og helse og omsorgstjenesteloven (hol), samt lokal forskrift. De forskjellige rettskravene til tjenestene for vårt felt er spesielt omtalt under kapittel 3 og 4 i helse- og omsorgstjenesteloven. Tildeling etter dette lovverket krever god fagkunnskap og kjennskap til tjenestene - det handler om å tildele riktig tjenester, til riktig tid og i riktig omfang. I Aure kommune vektlegges grunnleggende, forebyggende tjenester i bunn, hvor institusjonstjenester er den mest spissede tjenester jfr. illustrasjon under:

Antall årsverk og antall ansatte

Enhet omsorg har totalt 124 årsverk fordelt slik:

Nærmere beskrivelse av tjenesteområdet, herunder arbeidsoppgaver, bemanning, hovedutfordringer og enhetens budsjettforslag med kommentarer er tatt inn i vedleggsheftet.

5.3.2 Forslag til driftsbudsjett for perioden 2024-2027

Tabellen under viser kommunedirektørens forslag til netto driftsramme og forslag til hvordan tjenesteområdet skal tilpasse ressursbruken til endrede rammer. Tabellen viser på linje C sum av konsekvensjustert 2023-budsjett, noe som gir basisbudsjett for 2024-2027. Deretter følger kommunedirektørens forslag til nye tiltak og innsparinger/kutt, med endelige årlige nettorammer for enheten på linje F.

Tall i 1000 kroner				
Netto driftsramme	2024	2025	2026	2027
Revidert budsjett 2023	89 572	89 572	89 572	89 572
Konsekvensjustering lønn (lønnsark)	1 484	1 484	1 484	1 484
A - Ramme	91 056	91 056	91 056	91 056
Konsekvensjustering av basisbudsjett (helårsvirkning, endrede forutsetninger mv.)				
1 TØRN - fra deltid til heltid (utv. av eks. stillinger)	-	-	-	-
2 Salg av sykehjemsplasser (Kristiansund kommune m.fl.)	-	-	-	-
3 Arbeidstøy - ny avtale	(55)	(55)	(55)	(55)
4 Bortfall av statstilskudd (tidligere barneteam)	1 376	1 376	1 376	1 376
5 Kjøp av vikartjenester (anslag jfr. 2. tertial 2023)	8 800	8 800	8 800	8 800
6 Bruk av bundne fond/statstilskudd kompetanse	50	50	50	50
B - Sum konsekvensjustering	10 171	10 171	10 171	10 171
C - Korrigert ramme (A+B)	101 227	101 227	101 227	101 227
Nye tiltak (+)				
1 Tiltakspakke: buffer (økt grunnbemanning)	4 140	6 210	6 210	6 210
2 Lønnsstilskudd - helsefagarbeidere	1 004	1 004	1 004	1 004
3 100% prosjektleder - Bærekraftige omsorgstjenester (TØRN)	370	370	-	-
4 20% merkantil habilitering & demensomsorg	-	-	-	-

5	50% hjelpemiddelteknolog	-	-	-	-
6	100% Avansert klinisk allmennsykepleier (AKS)	489	641	641	641
7	Tilbakehjemling Tustna helse- og omsorgssenter	-	-	-	-
8	(Prosjektleder helseplattformen 100%)	-	750	750	750
D - Sum nye tiltak (+)		6 003	8 975	8 605	8 605
Nye tiltak (-)					
1	Salg av 1 korttidsplass - omhjemlet Tustna helse- og omsorgssenter	-1 600	-1 600	-1 600	-1 600
2	Omgjøring av 2 stk langtidsplasser til korttidsplasser (Kr.sund)	(800)	(800)	(800)	(800)
3	Redusere bruk av vikarbyrå	-3 000	-4 000	-4 000	-4 000
4	Erstatte TØRN-tiltak med tiltakspakke	-248	-248	-248	-248
5	Marit: reduksjon i leie av trygghetsalarmer	-19	-19	-19	-19
6	Prisregulering salg av plasser (Kristiansund)	(550)	(550)	(550)	(550)
E- Sum nye tiltak (-)		(6 217)	(7 217)	(7 217)	(7 217)
F - Sum justert ramme (C+D+E) (bud 2024)		101 013	102 985	102 615	102 615

5.3.3 Kommunedirektørens kommentarer

Konsekvensjusteringer

Alle konsekvensjusteringene foreslått fra enheten er med i kommunedirektørens budsjettforslag.

Nye/endrede tiltak (pluss og minus)

Kommunedirektøren har i sitt forslag valgt å ta med de vesentligste elementene i tiltakspakken som er skissert fra enheten, selv om omfanget er noe nedskalert. Forslaget fra kommunedirektøren tilsier en tiltakspakke med 9 årsverk fra høsten 2024 og ikke 15 årsverk som foreslått av enheten. Videre er også rammen for lønnstilskuddet justert noe ned. Det er ikke funnet rom for 20 % merkantil stilling innen habilitering/demens og 50 % stilling hjelpemiddel-teknolog. 100 % stilling som AKS-sykepleier fra 2024 og 100 % stilling knyttet til helseplattformen fra 2025 er medtatt i kommunedirektørens forslag. Omhjemling til sykehjem på Tustna helse- og omsorgssenter ligger inne, men totaleffekten av dette må det regnes noe på videre.

Alle minustiltak fra enheten med mindre justeringer er tatt med videre. Økt salg av sykehjemsplasser er å forstå som en økt ressursutnyttelse av den totale kapasiteten enheten har. Tiltaket må ses i sammenheng med forslaget om omhjemling. I tillegg til enhetens forslag er det lagt inn prisregulering på salg av sykehjemsplasser.

Minustiltakene vurderes som realistiske og forsvarlige.

5.4 Enhet helse og familie

5.4.1 Beskrivelse av tjenesteområdet

Omfatter barneverntjenesten, ergoterapitjenesten, folkehelsekoordinator, frisklivssentralen, fysioterapitjenesten, helsestasjon/skolehelsetjenesten, jordmortjenesten, kommunepsykolog, legetjenesten og tjenester for psykisk helse og rus.

Nærmere beskrivelse av tjenesteområdet, herunder arbeidsoppgaver, bemanning, hovedutfordringer og enhetens budsjettforslag med kommentarer er tatt inn i vedleggs-heftet.

5.4.2 Forslag til driftsbudsjett for perioden 2024-2027

Tabellen under viser kommunedirektørens forslag til netto driftsramme og forslag til hvordan tjenesteområdet skal tilpasse ressursbruken til endrede rammer. Tabellen viser på linje C sum av konsekvensjustert 2023-budsjett, noe som gir basisbudsjett for 2024-2027. Deretter følger kommunedirektørens forslag til nye tiltak og innsparinger/kutt, med endelige årlige nettorammer for enheten på linje F.

Tall i 1000 kroner				
Netto driftsramme	2024	2025	2026	2027
Revidert budsjett 2023	33 336	33 336	33 336	33 336
Konsekvensjustering lønn (lønnsark)	(508)	(508)	(508)	(508)
A - Ramme	32 828	32 828	32 828	32 828
Konsekvensjustering av basisbudsjett (helårsvirkning, endrede forutsetninger mv.)				
1 Bruk av bundne fond (legetjenesten)	(2)	(2)	38	38
2 Bruk av bundne fond (psykisk helse og rus)	200	200	200	200
3 Prosjektstilling helsesykepl. Helsestasjon (statstilskudd)	445	445	445	445
4 Tilskudd til enslige mindreårige (føres finans)	1 510	1 510	1 510	1 510
5 Korrigering driftsbudsjett - enslige mindreårige	(972)	(972)	(972)	(972)
7 Korrigering driftsutgifter barnevern	1 800	1 800	1 800	1 800
8 Korrigering driftsbudsjett - enslige mindreårige	(150)	(150)	(150)	(150)
9 ungdomslos 40% stilling (fra 01.07.2024)	(156)	(312)	(312)	(312)
B - Sum konsekvensjustering	2 675	2 519	2 559	2 559
C - Korrigert ramme (A+B)	35 503	35 347	35 387	35 387
Nye tiltak (+)				
1 helsestasjonen/skolehelsetjenesten 60% stilling	425	425	425	425
2 ergoterapitjenesten 50% stilling	-	-	-	-
3 hjelpepersonell legetjenesten 10%	79	79	79	79
4 ungdomslos 40% stilling	-	-	-	-
5 turnusfysioterapeut 100%stilling (127000,-)	211	634	634	634
D - Sum nye tiltak (+)	715	1 138	1 138	1 138
Nye tiltak (-)				
1 selge adm av legevakt HAS 10% stilling	-79	-79	-79	-79
2 opphør av driftsavtale fysioterapi 50% hjemmel	-106	-265	-265	-265
3 økt fastlønnsstilskudd fysioterapitjenesten	-160	-241	-241	-241
4 jordmortjenesten 45% vakanse januar - april	-139	-	-	-
5 frisklivskoordinator 10% vakanse	-93	-93	-93	-93
E - Sum nye tiltak (-)	(577)	(678)	(678)	(678)
F - Sum justert ramme (C+D+E) (bud 2024)	35 641	35 807	35 847	35 847

5.4.3 Kommunedirektørens kommentarer

Konsekvensjusteringer

Alle konsekvensjusteringer foreslått fra enheten er med i kommunedirektørens budsjettforslag.

Nye/endrede tiltak (pluss og minus)

Når det gjelder de foreslåtte plusstiltakene, har kommunedirektøren funnet rom for å videreføre 60 % stilling innen helsestasjon/skolehelsetjeneste som tidligere var en statsfinansiert prosjektstilling fram til 31.12.2023. Videre er det i forslaget tatt inn en 10 % stillings-økning for hjelpepersonell legetjenesten for å kunne håndtere administrative oppgaver relatert til legevaktsamarbeidet HAS. Dette har sin motpost på salg av tjenester. Det foreslås opprettet en turnusfysioterapeut i 100 % stilling fra høsten 2024.

Kommunedirektøren har ikke funnet rom for styrke ergoterapitjenesten med 50 % stilling og å videreføre ordningen med ungdomslos (40 % stilling) etter juli 2024.

Minustiltakene vurderes som realistiske og forsvarlige.

5.5 Enhet NAV

5.5.1 Beskrivelse av tjenesteområdet

NAV Aure er etablert som et likeverdig partnerskap mellom Aure kommune og Arbeids- og velferdsetaten (NAV) i Møre og Romsdal. Partssamarbeidet er beskrevet i samarbeidsavtale og utøves gjennom et lokalt styringsorgan representert ved kommunedirektøren i Aure kommune og fylkesdirektøren i NAV Møre og Romsdal. NAV-kontoret har en felles enhetlig ledelse, dvs. én leder har det felles administrative og faglige ansvaret for både den kommunale og den statlige delen av virksomheten. Leder er ansatt i NAV Møre og Romsdal og lønnes statlig.

De tjenester som kontoret har ansvaret for kan sammenfattes til råd og veiledning på sosiale tjenester, arbeidsmarkedstjenester og trygdeytelser.

Kommunale tjenester	Lov om sosiale tjenester i Arbeids- og velferdsforvaltningen,- dvs. generell råd og veiledning ved økonomisk sosialhjelp, økonomi- og gjeldsrådgivning, forebyggende arbeid, rus, Husbankens låne- og tilskuddordninger som f.eks. bostøtte, startlån og boligtilskudd.
Statlige tjenester	Arbeids- og velferdsetatens tjenester som veiledning og oppfølging av arbeidssøkere og arbeidsgivere ved rekruttering og arbeidsformidling, oppfølging og bistand til sykemeldte, bistå og følge opp brukere som trenger hjelp i å beholde og/eller finne høvelig arbeid.
Ansatte	Kontoret har tildelt 3,3 årsverk kommunalt ansatte og 3,1 årsverk statlig ansatte.

Nærmere beskrivelse av tjenesteområdet, herunder arbeidsoppgaver, bemanning, hovedutfordringer, og enhetens budsjettforslag med kommentarer er tatt inn i vedleggsheftet.

5.5.2 Forslag til driftsbudsjett for perioden 2024-2027

Tabellen under viser kommunedirektørens forslag til netto driftsramme og forslag til hvordan tjenesteområdet skal tilpasse ressursbruken til endrede rammer. Tabellen viser på linje C sum av

konsekvensjustert 2023-budsjett, noe som gir basisbudsjett for 2024-2027. Deretter følger kommunedirektørens forslag til nye tiltak og innsparinger/kutt, med endelige årlige nettorammer for enheten på linje F.

Tall i 1000 kroner				
Netto driftsramme	2024	2025	2026	2027
Revidert budsjett 2023	4 610	4 610	4 610	4 610
Konsekvensjustering lønn (lønnsark)	95	95	95	95
A - Ramme	4 705	4 705	4 705	4 705
Konsekvensjustering av basisbudsjett (helårsvirkning, endrede forutsetninger mv.)				
1	-	-	-	-
2	-	-	-	-
B - Sum konsekvensjustering	-	-	-	-
C - Korrigert ramme (A+B)	4 705	4 705	4 705	4 705
Nye tiltak (+)				
1 40% stilling	340	340	340	340
2 20 % stilling	165	165	165	165
3 økning i økonomisk sosialhjelp - 1 mil - til sammen 2,5 mil	700	700	700	700
D - Sum nye tiltak (+)	1 205	1 205	1 205	1 205
Nye tiltak (-)				
1	-	-	-	-
2	-	-	-	-
E- Sum nye tiltak (-)	-	-	-	-
F - Sum justert ramme (C+D+E) (bud 2024)	5 910	5 910	5 910	5 910

5.5.3 Kommunedirektørens kommentarer

KONSEKVENSJUSTERINGER

Ingen konsekvensjusteringer.

Nye/endrede tiltak (pluss og minus)

I kommunedirektørens forslag ligger det inne en 60 % stillingsøkning innen NAV. Stillingsøkningen er knyttet til intergreringsarbeidet og oppfølging av dette. Kommunedirektøren øker sosialhjelps-budsjettet med 0,7 millioner kroner og ikke 1,0 millioner kroner som forslått av enheten.

Enheten har ikke kommet med forslag til minustiltak og kommunedirektøren har ikke endret på dette i sitt forslag.

5.6 Enhet plan og drift

5.6.1 Beskrivelse av tjenesteområdet

Plan og drift omfatter følgende tjenesteområder:

- Eiendom, ansvar 6000 - 6099
- Kommunalteknikk, ansvar 6100 - 6199
- Plan- og byggesaker, kart og oppmåling, landbruk, miljø og vilt, ansvar 6300 – 6399

Eiendom

- Tekniske drifts- og vedlikeholdstjenester av kommunale bygg og anlegg
- Renholdstjenester på kommunale bygg
- ENØK og inneklima
- Salg, kjøp, innleie og utleie av kommunale bygg og eiendommer
- Representant i kommunal plan- og byggekomite (ikke fast)
- Gjennomføring av kommunale investerings- og rehabiliteringsprosjekt på kommunale bygg
- Prosjekt- og utviklingsarbeid innenfor kommunal eiendomsforvaltning

Kommunalteknikk

- Samferdsel: kommunale veier, bruer, veilys og trafikksekringsarbeid.
- Vann og avløp: etablere, drifte og vedlikeholde renseanlegg og ledningsnett
- Kommunale kaianlegg
- Saksbehandling: vann og avløp, veier, utslipp fra avløpsanlegg, trafikkplaner, forurensing
- Annet prosjektarbeid
- Klima- og Miljø - forurensning

Plan- og byggesaker, kart og oppmåling, landbruk, miljø og vilt

- Areal- og reguleringsplaner
- Bygge- og delingssaker
- Kart-, oppmålings- og eiendomsarkiv (matrikkel)
- Landbruk, herunder også areal- og eiendomsforvaltning.
- Miljø-, jakt- og viltforvaltning
- I tillegg kommer interne tjenester som oppmåling og stikking for mindre kommunale prosjekter.

Nærmere beskrivelse av tjenesteområdet, herunder arbeidsoppgaver, bemanning, hovedutfordringer, og enhetens budsjettforslag med kommentarer er tatt inn i vedleggsheftet.

5.6.2 Forslag til driftsbudsjett for perioden 2024-2027

Tabellen under viser kommunedirektørens forslag til netto driftsramme og forslag til hvordan tjenesteområdet skal tilpasse ressursbruken til endrede rammer. Tabellen viser på linje C sum av konsekvensjustert 2023-budsjett, noe som gir basisbudsjett for 2024-2027. Deretter følger kommunedirektørens forslag til nye tiltak og innsparinger/kutt, med endelige årlige nettorammer for enheten på linje F.

Tall i 1000 kroner

Netto driftsramme	2024	2025	2026	2027
Revidert budsjett 2023	38 449	38 449	38 449	38 449
Konsekvensjustering lønn (lønnsark)	(251)	(251)	(251)	(251)
A - Ramme	38 198	38 198	38 198	38 198
Konsekvensjustering av basisbudsjett (helårsvirkning, endrede forutsetninger m.v)				
1 Leieinntekter politietaten	(353)	(705)	(705)	(705)
2 Tilskudd til Møre og Romsdal Fylkeskommune (fergekai K.b.)	-	-	-	-
3 Videreføre ekstraordinære tiltak vedlikehold bygg og anlegg	-	(1 000)	(1 000)	(1 000)
4 Ekstraordinære tiltak kommunale veier (pakke)	-	(500)	(500)	(500)
5 Brannrapport Aure Helsesenter, videreføres	(600)	(600)	(600)	(600)
6 Ombygging skrankesone servicekontor, sikkerhet	(600)	(600)	(600)	(600)
7 Prosjektering gang- og sykkelvei Aure sentrum-Kjelklia	(250)	(250)	(250)	(250)
8 Reguleringsplan Kjelklia-Vågsand	(200)	(200)	(200)	(200)
9 Områdeplan Aure sentrum	(600)	(600)	(600)	(600)
10 Rydding havner	(20)	(20)	(20)	(20)
11 Bruk av bundet fond (havner)	20	20	20	20
12 Oppgradering av brannstasjonene (vaskehall m.m.)	(216)	(216)	(216)	(216)
13 Etablering av brannskiller - Skogan Boliger	(700)	(700)	(700)	(700)
14 Skifte av kantstein - Aure sentralbane	(400)	(400)	(400)	(400)
15 Utskifting av garderobereskaper - TBUS	(500)	(500)	(500)	(500)
16 Brakkerigg - AVOKS	(2 500)	(2 500)	(2 500)	(2 500)
17 Adgangskontroll - Aure helsesenter	(260)	(260)	(260)	(260)
18 Oppfølging Vinsternes avfallsdeponi	(200)	(200)	(200)	(200)
19 Skilting av kommunale veier (jfr. skiltplan)	(400)	(400)	(400)	(400)
20 Ekstrabevilgning Solskjel Kabelferge SA (2023)	(567)	(567)	(567)	(567)
23 Kostnadsøkning forsikringer	100	100	100	100
24 Etablering av nødstrømløsning - Aure sykehjem	200	-	-	-
25 Snørydding og vedlikehold - Auredorget	50	50	50	50
26 Ny organisering - Kråksundet sjøbruksmuseum	(40)	(40)	(40)	(40)
27 Ny lokaler (andre etasje) COOP-bygget - økt vedlikehold/drift/renhold	62	62	62	62
28 Utvidelse av lokaler verkstedbygg - økt vedlikehold/drift/renhold	54	54	54	54
29 Deltakelse i prosjektet Geodataplan - andel av kostnadene	-	100	100	100
30 Underskudd selvkost - Avløp	102	-	-	-
31 Fordelte utgifter - selvkost	(238)	(219)	(199)	(180)
32 Økte inntekter - selvkost	(84)	(84)	(84)	(84)
33 Tilskudd til Møre og Romsdal Fylkeskommune (fergekai K.b.)	-	6 400	-	-
B - Sum konsekvensjustering	(8 140)	(3 775)	(10 155)	(10 136)
C - Korrigert ramme (A+B)	30 058	34 423	28 043	28 062
Nye tiltak (+)				
1 Videreføre ekstraordinære tiltak vedlikehold bygg og anlegg	-	-	-	-
2 Ekstraordinære tiltak kommunale veier (pakke)	-	-	-	-
3 Ombygging skrankesone servicekontor, sikkerhet	-	-	-	-
4 Brakkerigg - AVOKS videreføres med mer areal	-	-	-	-
5 Overflatetredning - utstyr brann	125	-	-	-
6 Skilting av kommunale veier (jfr. skiltplan)	-	-	-	500
7 Rydding havner	30	-	-	-
8 Bruk av bundet fond (havner)	(20)	-	-	-
9 Prosjektering gang- og sykkelvei Aure sentrum-Kjelklia	-	-	-	250
10 Reguleringsplan Kjelklia-Vågsand	-	-	300	-
11 Reguleringsplan tidligere Aukan fergekai	-	200	-	-
12 Områdeplan Aure sentrum	-	-	-	-
13 Utskifting av armaturer mv. (EU-krav)	500	500	500	500
14 Opprusting kjøkken Tustna helsesenter	-	-	-	-
15 Omhjemling rom v/Tustna Helsesenter	-	-	-	-
16 omsorgsboliger, Aure helsesenter, Tustna helsesenter, Abus	-	-	-	-
17 Nytt aggregat - ventilasjon 2. etg. COOP bygget	-	-	-	-
18 Abus ungdomsskoleblokk Brannteknisk rapport	500	-	-	-
19 Aure Arena Brannkrav tribuner	200	-	-	-

20	Abus Avvik sprinklerkontroll	1 500	-	-	-
21	Trygdeboliger bak ABUS. Stort etterslep	-	-	-	1 500
22	Lydisolering og ombygging personal/økonomi	-	-	-	-
23	ABUS Nytt tak, lekkasjer med det jevne	300	-	-	-
24	ABUS Baldakin - utskifting pga. råteskader mv.	300	-	-	-
25	Avstemming selvkost - bruk/avsetning selvkostfond	20	28	28	28
D - Sum nye tiltak (+)		3 455	728	828	2 778
Nye tiltak (-)					
1	Senke romtemperaturen til maks 21 grader.	(300)	(300)	(300)	(300)
2	Økte husleieavgifter (KPI 3.3 % av 12 mill.)	(396)	(396)	(396)	(396)
3	Reduksjon samferdsel	(400)	(400)	(400)	(400)
4	Div. kutt	(50)	(50)	(50)	(50)
5	Vakant 100 % stilling	(720)	(720)	(720)	(720)
E- Sum nye tiltak (-)		(1 866)	(1 866)	(1 866)	(1 866)
F - Sum justert ramme (C+D+E) (bud 2024)		31 647	33 285	27 005	28 974

5.6.3 Kommunedirektørens kommentarer

Konsekvensjusteringer

Alle konsekvensjusteringene foreslått fra enheten er med i kommunedirektørens forslag. I tillegg ble anleggsbidrag/tilskudd til fergeløsning Kjørsvikbugen-Laksåvika lagt inn med 6,4 millioner kroner i 2024.

Nye/endrede tiltak (pluss og minus)

Når det gjelder plusstiltak har kommunedirektøren i sitt forslag kun prioritert tiltak som ivaretar liv og helse/akuttiltak. Prioritering av vedlikeholdsetterslep på bygninger og kommunale veier vil bli avgjørende i en periode med mindre ressurser til nettopp dette. Dette innebærer at kommunedirektørens forslag inneholder tiltak i perioden tilsvarende 7,8 millioner kroner. Enhetens forslag er på 29,6 millioner kroner.

Alle minustiltak foreslått fra enheten er tatt med. En vakanse tilsvarende 100 % stilling i enheten tas inn som et moment i arbeidet med gjennomgang av tjenestestrukturen/organisasjonen som skal skje fra 2024.

Minustiltakene vurderes som realistiske og forsvarlige.

5.7 Enhet kultur og næring

5.7.1 Beskrivelse av tjenesteområdet

Kulturområdet omfatter blant annet

- **Aure folkebibliotek.** Består av to likeverdige avdelinger. Gullstein og Aure sentrum (Abus). Avdelinga på Gullstein er fremdeles pakka ned, og det er bare avdelinga i Aure sentrum som er operativ. Ombygging ved sykehjemmet førte til at biblioteket på Gullstein ble midlertidig nedlagt. Igangsatt skisseprosjekt for samlokalisering bibliotek og kulturskole i Idrettsbygget ved Tustna barne- og ungdomsskole (Tbus).
- **Aure kulturskole,** avdeling Sør-Tustna og Aure arena
- **Museum.** Sjøbruksmuseum og kulturminneforvaltning. Drifta overtatt av Nordmørsmusea AS 01.01.2023. Aure kommune inn på eiersida i selskapet. Aure kommune eier fortsatt bygningsmassen.
- **Aure arena,** med innendørs- og utendørs idrettsanlegg, kultursal og kino
- Kulturorganisasjoner og idrettsråd – direkte kontakt mot lag og foreninger. Årlige dialogmøter mm
- Saksbehandling, tilskuddsordninger (kommunale/regionale/nasjonale)
- Aktivitetstilbud for barn og unge: **UKM:** Et konsept som er under stadig utvikling, og består nå av aktiviteter gjennom hele året. Utstrakt samarbeid med Smøla kommune.
- **Ungdomsklubb:** Ungdomsklubbarbeider ansatt som starta opp 1. september. Her legges det opp til flere ulike aktiviteter gjennom hele året.
- Er med i Kulturnettverk Nordmøre
- Har hatt ansvaret for StikkUT! under fravær av folkehelsekoordinator.
- Kulturelle spaserstokken: Kulturell underholdning for eldre, og brukere av institusjoner i kommunen.
- Tippemidler

Næringsområdet omfatter blant annet

- Arbeide konkret opp mot Strategisk næringsplan (SNP) og tiltaksdelen SNP
- Saksbehandling nærings saker
- Oppfølging/kontakt kommunens næringsliv
- Kommunens næringsfond og næringsutviklingsfond
- HoppID
- Tett kontakt og samarbeid med fylkets næringsavdeling samt Innovasjon Norge, Vindel mm
- Medlem i Trøndelag sørvest – Lakseregionen – Næringsråd og arbeidsgruppe reiseliv/mat
- Tett kontakt opp mot Visit Nordmøre og Romsdal
- Tettstedutvikling

Antall årsverk:

Kulturskolen: (2,55 årsverk totalt, fordelt på)

- Kulturskolerektor – 0,6
- Kulturskolelærere – 1,95

Kulturskolen har i alt 11 ansatte. Tidligere har vi kjøpt dansetjenester fra Operaen i Kristiansund. Vi har fremdeles en avtale med Operaen, men fra høsten 2023 har vi egen danselærer. Kulturskolen

består fra høsten 2023 av 134 elevplasser fordelt på 112 unike elever.

Aure folkebibliotek:

- 60 prosent stilling biblioteksjef
- 8 prosent stilling bibliotekassistent
- 20 prosent stilling bibliotekassistent

Kultur:

- 50 prosent stilling rådgiver kultur
- 7 prosent stilling rådgiver kultur
- 20 prosent stilling Ungdomsklubbarbeider
- 75 prosent stilling driftssjef Aure arena

Næring:

- 50 prosent stilling rådgiver næring
- 100 prosent stilling kultur- og næringssjef (Herunder også enhetsleder for kultur)

5.7.2 Forslag til driftsbudsjett for perioden 2024-2027

Tabellen under viser kommunedirektørens forslag til netto driftsramme og forslag til hvordan tjenesteområdet skal tilpasse ressursbruken til endrede rammer. Tabellen viser på linje C sum av konsekvensjustert 2023-budsjett, noe som gir basisbudsjett for 2024-2027. Deretter følger kommunedirektørens forslag til nye tiltak og innsparinger/kutt, med endelige årlige nettorammer for enheten på linje F.

Tall i 1000 kroner				
Netto driftsramme	2024	2025	2026	2027
Revidert budsjett 2023	9 548	9 548	9 548	9 548
Konsekvensjustering lønn (lønnsark)	21	21	21	21
A - Ramme	9 569	9 569	9 569	9 569
Konsekvensjustering av basisbudsjett (helårsvirkning, endrede forutsetninger mv.)				
1 Forprosjekt - Minnesmerke Slaget på Solskjel	(150)	(150)	(150)	(150)
2 Ordførergalleri	(100)	(100)	(100)	(100)
4 UKM	(100)	-	(100)	(100)
5 Bygdebok	(50)	(50)	(50)	(50)
6 Oppgradering Aure Arena (lyd-anlegg)	(700)	(700)	(700)	(700)
7 Bruk av bundet fond	700	700	700	700
8 Evaluering av SNP og næringsarbeidet i Aure kommune	(150)	(150)	(150)	(150)
9 Driftstilskudd Aure Næringsforum	(300)	(300)	(300)	(300)
10 Tilskudd Toppidrettsveka	(300)	(300)	(300)	(300)
11 Tilskudd Friluftsrådet - Stikk ut!	35	35	35	35
12 Tilskudd Aureveka	20	20	20	20
B - Sum konsekvensjustering	(1 095)	(995)	(1 095)	(995)
C - Korrigert ramme (A+B)	8 474	8 574	8 474	8 574
Nye tiltak (+)				
1 Fellesarrangement 17-mai	-	-	-	-
2 Kulturmidler - generell heving at tilskudd kulturformål	-	-	-	-
3 Kulturmidler - ekstraordinære tilskudd (jfr. kulturminneplan)	-	-	-	-
4 Kulturpris (heving av tilskuddsbeløpet)	-	-	-	-
D - Sum nye tiltak (+)	-	-	-	-

Nye tiltak (-)				
1	Stipend unge talenter	(200)	(200)	(200)
2	Reduserte utgifter dans kulturskolen	(50)	(50)	(50)
3	Økt betaling kulturskolen	(15)	(15)	(15)
4	Redusert tilskudd næring (SNP)	(500)	(500)	(500)
E- Sum nye tiltak (-)		(765)	(765)	(765)
F - Sum justert ramme (C+D+E) (bud 2024)		7 709	7 809	7 709

5.7.3 Kommunedirektørens kommentarer

Konsekvensjusteringer

Alle konsekvensjusteringene foreslått fra enheten er med i kommunedirektørens forslag.

Nye/endrede tiltak (pluss og minus)

Kommunedirektøren har i sitt budsjettforslag ikke funnet rom for noen av plusstiltakene foreslått av enheten.

Alle minustiltak fra enheten er tatt med. I tillegg vil kommunedirektøren foreslå å redusere tilskuddsordningen via disposisjonsfondet til næringsformål (jfr. SNP) fra og med 2024.

Minustiltakene vurderes som realistiske og forsvarlige.

5.8 Investeringsbudsjettet

5.8.1 Kommunedirektørens kommentarer

På tross av at Aure kommune står ovenfor betydelige økonomiske utfordringer i økonomiplanperioden, anser kommunedirektøren det likevel som nødvendig å realisere og fullføre en del større investeringsprosjekt i denne økonomiplanperioden.

I forhold til enhetenes forslag har kommunedirektøren valgt å forskyve en del prosjekter utover i økonomiplanperioden. Dette både ut fra realisme i gjennomføringen, men også i forhold til kommunens økonomiske situasjon.

Enheten plan og drift har tilkjennegitt at det er til dels store utfordringer i forhold til vedlikeholdssituasjonen for en del av kommunens bygningsmasse. Brannrapporter gjeldende ABUS og Aure helsesenter peker på helt nødvendige behov for utbedring og omfattende vedlikehold. For Aure helsesenter er det foreslått avsatt 6,0 millioner kroner i 2024 som en videreføring av arbeidet oppstartet i 2022. Når det gjelder ABUS ønsker kommunedirektøren å avsette 1,8 millioner kroner i 2024 med sikte på å lukke avvik i forhold til brannrapporter.

Kommunedirektøren anbefaler å opprettholde planen om bygging av ny sentrumsbarnehage. Tidspunkt for dette er satt til 2026-2027.

Detaljert oversikt over investeringsprosjektene og finansiering er inntatt i budsjettskjema bevilgningsoversikt investering og budsjettskjema enkeltprosjekt.

Tabellen under viser investeringsbudsjettet for årene 2024-2027 slik det er foreslått av enhetene:

Prosj.nr.	Prosjekt (T)	Rev. bud. 2023	Økonomiplan 2024-2027			
			2024	2025	2026	2027
11003	Orkide - diverse prosjekter	1 154	610	160	160	-
12001	Lokale fellesprosjekt IKT	-	-	-	-	-
	Helseplattformen	-	-	-	13 000	-
12202	Lokaler for politiet i tidligere COOP-bygget	3 500	13 700	-	-	-
12203	Hovedbibliotek Aure sentrum	-	400	6 000	7 800	-
22001	Ny barnehage - Aure sentrum	350	1 000	20 000	35 650	-
22301	Aktivitetsområde/treningsområde - TBUS	-	440	-	-	-
22302	Hinderløype - TBUS	380	-	-	-	-
22303	Oppgradering/nybygg ABUS (jfr. brannrapport)	1 000	-	-	-	-
31801	Legekantor/jordmor/hjemmetjeneste - Tustna sykehjem	-	-	-	-	-
31901	Anskaffelse av biler (omsorg/helse og familie)	4 172	750	-	-	-
32202	Ombygging iht. brannrapport Aure helsesenter	200	6 000	-	-	-
32301	Solbakken bosenter - sykesignalanlegg	-	700	-	-	-
41706	Erverv av næringsareal	-	1 500	-	-	-
41803	Oppgradering verkstedbygg - Aure sentrum	6 600	-	-	-	-
42201	Auretorget - delprosjekt stedsutvikling Aure sentrum	7 200	-	-	-	-
42301	Aure havn - delprosjekt stedsutvikling	-	250	-	-	-
52301	Stemshaug kirke - utbedr. av råteskader/nytt inngangsparti	-	850	-	-	-
52302	Oppvarming i kirkene - benkevarmere/varmepumpe	-	125	590	590	590
52303	Etablering av minnelunder på Gullstein/Stemshaug	350	350	-	-	-
61302	Hovedplan for avløp	-	500	-	-	-
61403	Sør-Tustna vassverk - behandlingsanlegg og høydebasseng	-	-	15 000	20 000	-
61607	Lesund vassverk - utskifting av sjøledn. Lesundstr.-Bugen	-	750	-	-	-
61612	Rehabilitering ledningsnett (avløp)	294	1 000	1 000	1 000	1 000
61802	Generell fornyelse av ledningsnett (vann)	-	1 000	1 000	1 000	1 000
61904	Fornyet av brannkummer (selvkost vann)	500	1 000	1 000	1 000	1 000
62101	Hovedplan for vann	-	500	-	-	-
	Aure vassverk - forlenging til Vean	-	3 000	-	-	-
	Nordlandet vannverk forlenging til Romundset	-	-	3 000	-	-
62103	Miljøstasjon Ertvågøya	-	1 500	-	-	-
62204	Ombygg. kommunal bygningsmasse - søppelhåndtering	300	500	-	-	-
62301	Mobile pausebrakker - kommunalteknikk	206	-	-	-	-
70501	Trafikksikkerhetstiltak (jfr. trafikksikkerhetsplan)	2 320	-	-	-	-
72101	Opparbeidelse av parkeringsplasser ved turløyper	-	375	-	-	-
72201	Bru - Ormset	3 800	-	-	-	-
72301	Lastebil m/kran	1 500	-	-	-	-
72302	Oppgradering strøsandlager	-	700	-	-	-
	Oppgradering av mannskapsbil - Leira brannstasjon	-	700	-	-	-
	Hjemmetjenesten Aure Ny avdeling	-	3 000	-	-	-
	Brann tiltak mellom Arena og fløy mot lærerværelse. Brannteknisk rapport	-	1 500	-	-	-
	Branntiltak ABUS fløy v sløydsal, skolekjøkken. Brannteknisk rapport	-	300	-	-	-
	Solbakken - utarbeide grovt skisseprosjekt	-	300	-	-	-
	Ny elbil til FDV Eiendom	-	400	-	-	-
	Bytte radiatorer v Aure helsesenter	-	2 200	-	-	-
	Forbruksvann. Aure helsesenter	-	600	-	-	-
	ABUS - barneskolen - renovering. Detaljprosjektering	-	600	-	-	-
	Solbakken Legionellaforebygging	-	500	-	-	-
	Aure helsesenter ventilasjonsanlegg / varmepumpe	-	600	-	-	-
	Aure helsesenter solskjerming	-	400	-	-	-
	Ladestasjon - publikum	-	3 000	-	-	-
	Forprosjekt renovering brannstasjon Leira	-	200	-	-	-
	Etablering av minnesmerke på Solskjeløya	-	300	300	3 000	-
Sum		33 826	52 100	48 050	83 200	3 590

Samlet ramme for årene 2024-2027 er på 186,9 millioner kroner. I kommunedirektørens forslag opereres det med en samlet ramme på 155,6 millioner kroner.

6 OBLIGATORISKE OPPSTILLINGER - HOVEDOVERSIKTER

6.1 Bevilgningsoversikt drift

Alle tall i 1000 kroner

Tekst	Regnskap 2022	Rev. bud. 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Rammetilskudd	(178 741)	(180 766)	(184 377)	(181 819)	(181 836)	(181 856)
Inntekts- og formueskatt	(113 338)	(108 825)	(114 277)	(114 277)	(114 277)	(114 277)
Eiendomsskatt	(21 754)	(20 200)	(20 659)	(21 626)	(25 326)	(25 326)
Andre generelle driftsinntekter	(25 893)	(31 180)	(38 932)	(31 532)	(40 132)	(31 932)
Sum generelle driftsinntekter	(339 726)	(340 971)	(358 245)	(349 254)	(361 571)	(353 391)
Sum drift	302 098	327 017	333 004	334 928	328 310	331 024
Avskrivninger	25 364	-	-	-	-	-
Sum netto driftsutgifter	327 462	327 017	333 004	334 928	328 310	331 024
Brutto driftsresultat	(12 264)	(13 954)	(25 241)	(14 326)	(33 261)	(22 367)
Renteinntekter	(3 084)	(3 200)	(3 300)	(3 300)	(3 100)	(2 555)
Utbytter	(1 042)	(5 464)	(830)	(830)	(830)	(830)
Gevinster og tap på finans. oml.m.	-	-	-	-	-	-
Renteutgifter	7 865	13 825	17 438	16 097	14 869	15 958
Avdrag på lån	17 395	18 620	17 202	17 489	17 813	19 311
Netto finansutgifter	21 134	23 781	30 510	29 456	28 752	31 884
Motpost avskrivninger	(25 364)	-	-	-	-	-
Netto driftsresultat	(16 494)	9 827	5 269	15 130	(4 509)	9 517
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overført til investeringsbudsjettet	-	6 218	-	-	-	-
Avsetning bundne driftsfond	5 455	816	70	293	284	195
Bruk av bundne driftsfond	(2 641)	(8 726)	(2 281)	(1 904)	(3 274)	(3 738)
Avsetning til disposisjonsfond	22 413	9 092	442	-	8 499	-
Bruk av disposisjonsfond	(8 733)	(17 227)	(3 500)	(13 519)	(1 000)	(5 974)
Bruk av tidl. års regnskapsm. mindreforbruk	16 494	(9 827)	(5 269)	(15 130)	4 509	(9 517)
Dekning av tidl. års regnskapsm. merforbr.	-	-	-	-	-	-

6.2 Bevilgningsoversikt drift – enhetene

Alle tall i 1000 kroner

Tekst	Regnskap 2022	Rev. bud. 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Netto pr. resultatenhet						
Rådmann med fagstab	3 457	2 947	2 991	2 741	2 741	2 741
Økonomiavdelingen	3 523	3 541	3 980	3 952	3 923	3 893
Personalavdelingen	3 765	3 964	3 757	3 869	3 866	3 863
Servicekontor	3 005	3 010	2 191	2 166	2 141	2 115
IKT-avdelingen	10 586	10 052	10 455	10 147	9 088	9 079
Skansen/Innkjøpssamarbeidet mv..	116	160	153	153	153	153
Kirkelig fellesråd	3 907	3 658	3 843	3 843	3 843	3 843
Politisk virksomhet, inkludert revisjon	4 275	3 995	3 947	4 159	3 941	4 153
Kultur	-	-	-	-	-	-
Sum utvikling og service	32 634	31 327	31 317	31 030	29 696	29 840
Felles skole	7 634	7 995	6 642	5 337	5 238	5 238
Nordlandet skole	1 860	-	-	-	-	-
Aure barne- og ungdomsskole	34 127	37 476	38 549	38 549	38 549	38 549
Tustna barne- og ungdomsskole	15 368	16 019	16 498	16 498	16 498	16 498
Voksenopplæring	4 750	15 143	15 082	15 362	15 362	15 362
Integrering	3 913	-	-	-	-	-
Felles barnehage	4 511	5 171	5 170	5 483	5 483	5 483
Nordlandet barnehage	3 550	3 253	3 762	3 762	3 762	3 762
Stemshaug barnehage	3 048	3 252	3 931	3 931	3 931	2 931
Aure sentrumsbarnehage	6 845	7 856	8 478	8 478	8 478	8 478
Steinhaugen barnehage	6 132	6 431	7 081	7 081	7 081	7 081
Sum oppvekst og integrering	91 738	102 596	105 193	104 481	104 382	103 382
Felles omsorg	1 798	2 224	2 200	3 101	2 732	2 732
Hjemmetjeneste Nord	22 084	25 851	28 408	29 058	29 057	29 057
Hjemmetjeneste Sør	17 457	20 908	21 955	22 071	22 071	22 071
Barneteam	586	1 599	2 902	2 902	2 902	2 902
Habilitering og demensomsorg	10 271	11 398	11 750	11 750	11 750	11 750
Skogan boliger	5 086	5 460	5 425	5 425	5 425	5 425
Solbakken bokollektiv	12 628	14 540	14 388	14 388	14 388	14 388
Felles sykehjem	1	-	-	-	-	-
Aure sykehjem	17 953	19 937	20 845	21 535	21 535	21 535
Aure sykehjem - kjøkken	2 935	2 638	2 668	2 668	2 668	2 668
Tustna helse- og omsorgssenter	(2 423)	-7 280	-11 133	-11 518	-11 518	-11 518
Tustna helse- og omsorgss. - kjøkken	1 779	1 647	1 624	1 624	1 624	1 624
Sum omsorg	90 155	98 922	101 032	103 004	102 634	102 634

Alle tall i 1000 kroner

Tekst	Regnskap 2022	Rev. bud. 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Netto pr. resultatenhet						
Felles helse og familie	4 141	4 689	4 783	4 627	4 627	4 627
Barnevernstjenester	10 087	8 867	10 574	10 574	10 574	10 574
Barnevernstj. - enslige mindreårige	686	1 135	454	454	454	454
Helsestasjon	2 489	2 492	2 765	2 765	2 765	2 765
Jordmortjenesten	234	532	423	562	562	562
Legetjenester - Aure	14 389	12 489	11 805	11 805	11 845	11 845
Legetjenester - Tustna	702	-	-	-	-	-
Psykiatritjenester	2 231	2 346	2 572	2 572	2 572	2 572
Fysioterapitjenester	1 236	1 946	1 913	2 097	2 097	2 097
Ergoterapitjenester	362	350	352	352	352	352
Sum helse og familie	36 557	34 846	35 641	35 808	35 848	35 848
NAV	3 494	4 610	5 910	5 910	5 910	5 910
Sum NAV	3 494	4 610	5 910	5 910	5 910	5 910
FDV Eiendom	20 416	20 795	17 562	13 210	13 210	14 710
FDV Kommunalteknikk	12 743	13 049	11 518	17 283	10 884	11 384
FDV Selvkost	(579)	316	93	-	-	-
Plan, byggesak, oppmåling, miljø	3 838	4 439	2 474	2 793	2 913	2 882
Sum plan og drift	36 418	38 599	31 647	33 286	27 007	28 976
Næring	3 782	5 358	3 233	3 233	3 233	3 233
kultur	3 607	5 175	4 475	4 575	4 475	4 575
Sum kultur og næring	7 389	10 533	7 708	7 808	7 708	7 808
Premieavvik pensjon	6 613					
Kalkulatoriske kapitalkostnader	-6 320	-7 394	-7 530	-7 902	-9 069	-10 225
Overføringer fra kommuner	-	-530	-530	-530	-530	-530
Overføringer til kommuner	6 126	6 496	6 319	6 136	5 948	5 753
Overføringer til staten	-					
Banktjenester, leasing PC-utstyr mv..	48	87	86	86	86	85
Avsatt til lønnsøkning	-	3 092	14 000	14 200	15 700	18 000
Avsatt pandemi	-					
Sum fellesutgifter	6 467	1 751	12 345	11 990	12 135	13 083
Sum drift enheter	304 852	323 184	330 793	333 317	325 320	327 481
Korrigerings (bruk/avsetn. fond)	-2 754	3 833	2 211	1 611	2 990	3 543
Sum drift (overføres)	302 098	327 017	333 004	334 928	328 310	331 024

6.3 Økonomisk oversikt drift

Alle tall i 1000 kroner

Tekst	Regnskap 2022	Rev. bud. 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Driftsinntekter fordelt på art						
Rammetilskudd	-178 741	-180 766	-184 377	-181 819	-181 836	-181 856
Inntekts- og formueskatt	-113 338	-108 825	-114 277	-114 277	-114 277	-114 277
Eiendomsskatt	-21 754	-20 200	-20 659	-21 626	-25 326	-25 326
Andre skatteinntekter	-	-	-	-	-	-
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-25 893	-31 180	-38 932	-31 532	-40 132	-31 932
Overføringer og tilskudd fra andre	-50 757	-26 596	-31 296	-31 390	-31 377	-31 390
Brukerbetaling	-9 196	-9 611	-8 985	-8 985	-8 985	-8 985
Salgs- og leieinntekter	-37 330	-34 938	-37 863	-38 783	-38 924	-39 986
A - sum driftsinntekter	-437 009	-412 116	-436 389	-428 412	-440 857	-433 752
Driftsutgifter fordelt på art						
Lønnsutgifter	224 526	237 194	246 801	249 742	249 682	248 902
Sosiale utgifter	40 486	37 717	37 879	38 325	38 323	38 195
Kjøp av varer og tjenester	99 483	96 393	88 726	83 351	83 523	86 102
Overføringer og tilskudd til andre	35 206	26 858	37 742	42 668	36 068	38 186
Avskrivninger (kun regnskap)	25 364	-	-	-	-	-
Fordelte utgifter	-	-	-	-	-	-
B - sum driftsutgifter	425 066	398 162	411 148	414 086	407 596	411 385
C - Brutto driftsresultat (overskudd) C=A-B	-11 943	-13 954	-25 241	-14 326	-33 261	-22 367
Finansinntekter- og utgifter						
Renteinntekter	-3 406	-3 200	-3 300	-3 300	-3 100	-2 555
Utbytter	-1 042	-5 464	-830	-830	-830	-830
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-	-	-	-	-	-
Renteutgifter	7 865	13 825	17 438	16 097	14 869	15 958
Avdrag på lån	17 395	18 620	17 202	17 489	17 813	19 311
D - Netto finansutgifter	20 812	23 781	30 510	29 456	28 752	31 884
Netto driftsresultat						
Motpost avskrivninger (kun regnskap)	-25 364	-	-	-	-	-
E - Netto driftsresultat (overskudd) E=C-D	-16 494	9 827	5 269	15 130	-4 509	9 517
Disp. eller dekning av netto driftsresultat						
Overført til investeringsregnskapet		6 218	-	-	-	-
Avsetning bundne driftsfond	5 455	816	70	293	284	195
Bruk av bundne driftsfond	-2 641	-8 726	-2 281	-1 904	-3 274	-3 738
Avsetning til disposisjonsfond	22 413	9 092	442	-	8 499	-
Bruk av disposisjonsfond	-8 733	-17 227	-3 500	-13 519	-1 000	-5 974
Bruk av tidl. års regnskapsmessige mindreforbruk	-	-	-	-	-	-
Dekning av tidligere års regnskapsm. merforbruk	-	-	-	-	-	-
F - Sum disp. eller dekn. av nto. driftsresultat	16 494	-9 827	-5 269	-15 130	4 509	-9 517
G - Fremført til inndekn. i senere år (merforbr.)	-0	-	-	-	-	-

6.4 Bevilgningsoversikt investering

Alle tall i 1000 kroner

Tekst	Regnskap 2022	Rev. bud. 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Investeringer i varige driftsmidler	28 935	33 826	40 730	18 750	56 750	39 400
Tilskudd til andres investeringer	-	-	-	-	-	-
Investeringer i aksjer/andeler i selskaper	1 119	1 029	-	-	-	-
Utlån av egne midler	-	-	-	-	-	-
Avdrag på lån	-	-	-	-	-	-
Sum investeringsutgifter	30 054	34 855	40 730	18 750	56 750	39 400
Kompensasjon for merverdiavgift	-3 257	-4 175	-3 345	-	-6 600	-7 100
Tilskudd fra andre	-2 298	-2 000	-	-	-	-
Salg av varige driftsmidler	-7	-	-	-	-	-
Salg av finansielle anleggsmidler	-	-	-	-	-	-
Utdeling fra selskaper	-	-	-	-	-	-
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-	-	-	-	-	-
Bruk av lån	-23 202	-23 574	-31 135	-12 500	-50 150	-15 730
Sum Investeringsinntekter	-28 764	-29 749	-34 480	-12 500	-56 750	-22 830
Videreutlån	2 481	6 019	2 000	2 000	1 000	1 000
Bruk av lån videreutlån	-	-8 507	-2 000	-2 000	-1 000	-1 000
Avdrag på lån til videreutlån	747	876	876	878	880	882
Mottatte avdrag på videreutlån	-313	-400	-600	-600	-600	-620
Netto utgifter videreutlån	2 915	-2 012	276	278	280	262
Overføring fra drift	-	-6 218	-	-	-	-
Avsetning bundne driftsfond	-	-	-	-	-	-
Bruk av bundne driftsfond	-605	-476	-276	-278	-280	-262
Avsetning til ubundne investeringsfond	-	-	-	-	-	-
Bruk av ubundne investeringsfond	-	-	-6 250	-6 250	-	-16 570
dekning av tidligere års udekket beløp	-	3 600	-	-	-	-
Sum overføring fra drift og netto avsetn.	-605	-3 094	-6 526	-6 528	-280	-16 832
Fremført til inndekning i senere år	3 600	-	-	-	-	-

6.5 Investeringene - enkeltprosjekt

Alle tall i 1000 kroner

Prosj.nr.	Prosjekt (T)	Rev. bud. 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
11003	Orkide - diverse prosjekter	1 154	940	160	160	160
12001	Lokale fellesprosjekt IKT	-	-	-	-	-
	Helseplattformen	-	-	-	13 000	-
12202	Lokaler for politiet i tidligere COOP-bygget	3 500	13 700	-	-	-
22001	Ny barnehage - Aure sentrum	350	1 000	-	20 000	35 650
22301	Aktivitetsområde/treningsområde - TBUS	-	440	-	-	-
22302	Hinderløype - TBUS	380	-	-	-	-
22303	Oppgradering/nybygg ABUS (jfr. brannrapport)	1 000	-	-	-	-
	Bibliotek/kulturskoleavd. TBUS (skisseprosjekt)	-	200	-	-	-
	Omdisp./ombygging - Aure rådhus (skisseprosjekt)	-	400	-	-	-
31801	Legeskontor/jordmor/hjemmetj. - Tustna sykehjem	-	-	-	-	-
31901	Anskaffelse av biler (omsorg/helse og familie)	4 172	750	-	-	-
32202	Ombygging iht. brannrapport Aure helsesenter	200	6 000	-	-	-
32301	Solbakken bosenter - sykesignalanlegg	-	700	-	-	-
41706	Erverv av næringsareal	-	1 500	-	-	-
41803	Oppgradering verkstedbygg - Aure sentrum	6 600	-	-	-	-
42201	Auretorget - delprosjekt stedsutvikling Aure sentrum	7 200	-	-	-	-
42301	Aure havn - delprosjekt stedsutvikling	-	250	-	-	-
52301	Stemshaug kirke - utbedr. av råde/nytt inngangsparti	-	850	-	-	-
52302	Oppvarming i kirkene - benkevarmere/varmepumpe	-	125	590	590	590
52303	Etablering av minnelunder på Gullstein/Stemshaug	350	350	-	-	-
61302	Hovedplan for avløp	-	500	-	-	-
61403	Sør-Tustna vassverk - behandlingsanl. og høydeb.	-	-	15 000	20 000	-
61607	Lesund vassverk - utskifting av sjøledning	-	750	-	-	-
61612	Rehabilitering ledningsnett (avløp)	294	1 000	1 000	1 000	1 000
61802	Generell fornyelse av ledningsnett (vann)	-	1 000	1 000	1 000	1 000
61904	Fornylse av brannnummer (selvkost vann)	500	1 000	1 000	1 000	1 000
62101	Hovedplan for vann	-	500	-	-	-
62103	Miljøstasjon Ertvågøya	-	1 500	-	-	-
62204	Ombygg. komm. bygningsmasse - søppelhåndtering	300	500	-	-	-
62301	Mobile pausebrakker - kommunalteknikk	206	-	-	-	-
70501	Trafikksikkerhetstiltak (jfr. trafikksikkerhetsplan)	2 320	-	-	-	-
72101	Opparbeidelse av parkeringsplasser ved turløyper	-	375	-	-	-
72201	Bru - Ormset	3 800	-	-	-	-
72301	Lastebil m/kran	1 500	-	-	-	-
72302	Oppgradering strøsandlager	-	700	-	-	-
	Branntiltak mellom Arena og fløy mot læreværelse	-	1 500	-	-	-
	Branntiltak ABUS fløy v/sløydsal, skolekjøkken	-	300	-	-	-
	Bytte radiatorer - Aure helsesenter	-	2 200	-	-	-
	Forbruksvann. Aure helsesenter	-	600	-	-	-
	ABUS - barneskolen - renovering. Detaljprosjektering	-	600	-	-	-
	Solbakken - Legionellaforebygging	-	500	-	-	-
Sum		33 826	40 730	18 750	56 750	39 400

7 KOMMUNEDIREKTØRENS INNSTILLING

Kommunedirektøren foreslår at kommunestyret forelegges følgende innstilling:

1) Skattevedtak 2024

- a) For inntekts- og formuesskatt skal høyeste tillatte skattesats legges til grunn.
- b) I medhold av § 12 annet ledd i forskrift om gjennomføring av fordeling av skatt mv. mellom skattekreditorene avsettes en tilbakeholdt margin på bankkonto med 11 %.
- c) I medhold av eiendomsskattelovens §§ 2 og 3 skal følgende utskrivingsalternativ benyttes for skatteåret 2024:
Faste eiendomar i heile kommunen (eigedomsskattelovas § 3, bokstav a).
- d) For eiendomsskatteåret 2024 skal det skrives ut eiendomsskatt på næringsdelen (bygning og grunn) i tidligere skattlagte verk og bruk (overgangsregel til eigedomsskattelovas §§ 3 og 4, andre ledd).
- e) For eiendomsskatteåret 2024 skal det skrives ut eiendomsskatt på det særskilte skattegrunnlaget redusert med seks syvendedeler (overgangsregel til eigedomsskattelovas §§ 3 og 4, første ledd, første punktum).
- f) Generell skattesats settes til 7 promille (eigedomsskattelovas § 13)
- g) For bolig- og fritidseiendommer settes skattesatsen til 2,0 promille.
- h) For utskrivning av skatt på boligeiendommer benytter kommunen Skatteetatens formuesgrunnlag for de boliger hvor dette er beregnet (eigedomsskattelovas § 8 C-1).
- i) Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget er 7 promille (overgangsregel til eigedomsskattelovas §§ 3 og 4 første ledd, siste punktum).
- j) For skatteåret 2024 unntas bygning av historisk verdi, jfr. esktl. § 7 bokstav b. Med bygning av historisk verdi menes bygninger som er automatisk fredet eller vedtaksfredet etter kulturminneloven. I tillegg innvilges følgende eiendommer fritak for eiendomsskatt (jfr. esktl. § 7, bokstav a):

Eiendommer eller deler av eiendommer der det drives ikke-kommersiell virksomhet som arbeid innenfor livssyn, helse, idrett og kultur. All kommersiell virksomhet skal betale skatt på vanlig måte.

- k) Eiendomsskatten skal betales i to terminer jfr. eiendomsskattelovens § 25 første ledd, hhv. 15. april og 15. oktober i skatteåret.

2) Budsjettvedtak 2024

- a) Kommunedirektørens forslag til driftsbudsjett med nettorammer for tjenesteenhetene vedtas slik det går fram av det spesifiserte oppsett i kapittel 6.1 - 6.2 i budsjettdokumentet.
- b) Investeringsbudsjett med finansiering vedtas slik det går fram av kapittel 6.4 - 6.5 i budsjettdokumentet.
- c) Kommunedirektøren gis fullmakt til å ta opp lån i h.ht. økonomireglementet, og startlån til videre utlån i Husbanken på inntil 2 millioner kroner. Kommunedirektøren gis videre fullmakt til å gjennomføre refinansiering av lån.

3) Handlings- og økonomiplan for 2024-2027

Forslag til handlings - og økonomiplan slik det går fram av oppsett i kapittel 6 vedtas som økonomisk retningsgivende for kommunenes virksomheter. Dette innebærer at:

- a) Administrasjon og kommunale organer i sitt planarbeid prioriterer de forskjellige tiltak i samsvar med den tidsrekkefølge som er forutsatt i planen.
- b) Ved senere forslag til årsbudsjett legges handlings- og økonomiplanen til grunn. De enkelte årsbudsjett må likevel tilpasses de endrede forutsetninger som måtte følge av for eksempel de årlige reviderte nasjonalbudsjett, kommuneøkonomiproposisjoner, statsbudsjettforslag, m.m.

Kommunedirektøren i Aure, 10. november 2023

Håvard Sagli